

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo odbrane/obrane

Босна и Херцеговина
Министарство одбране

SMJERNICE ZA ODBRAMBENO PLANIRANJE

Sarajevo, januar 2021. godine

SADRŽAJ

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE.....	1
1. Svrha.....	1
2. Cilj.....	1
3. Primjenjivost.....	1
4. Reference.....	1
POGLAVLJE II. UVOD.....	3
POGLAVLJE III. VOJNO-POLITIČKI ASPEKTI.....	5
1. Izazovi, rizici i prijetnje u oblasti sigurnosti i odbrane.....	5
2. Procjena sigurnosnih i vojno-političkih kretanja.....	5
3. Ciljevi i opredjeljenja u oblasti odbrane.....	6
4. Vojna strategija Bosne i Hercegovine.....	8
5. Plan razvoja i modernizacije Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.....	9
POGLAVLJE IV. VIZIJA, MISIJA, CILJEVI I NAČELA DJELOVANJA INSTITUCIJA ODBRANE.....	9
1. Vizija, misija i ciljevi institucija odbrane.....	9
2. Načela djelovanja institucija odbrane.....	11
POGLAVLJE V. PRIORITETI ODBRAMBENOG PLANIRANJA.....	11
1. Razvoj odbrambenih sposobnosti.....	11
2. Prioritetne odbrambene aktivnosti.....	12
<i>Obrana Bosne i Hercegovine</i>	12
<i>Reformske aktivnosti</i>	14
<i>NATO/PfP i EU</i>	16
<i>Operacije i obuka</i>	16
<i>Pomoć civilnim organima i civilno-vojna saradnja</i>	17
<i>Operacije kolektivne sigurnosti</i>	18
<i>Međunarodna saradnja i međunarodne obaveze</i>	18
<i>Logistika</i>	19
<i>Finansije i budžet</i>	20
<i>Odbrambeno planiranje</i>	20
POGLAVLJE VI. PRIORITETI FINANSIRANJA.....	21
<i>Prioritet 1. Obavezni troškovi</i>	21
<i>Prioritet 2. Funkcionalni troškovi</i>	22
<i>Prioritet 3. Razvojni troškovi</i>	22
POGLAVLJE VII. ZAVRŠNA RAZMATRANJA.....	23
1. Zaključak.....	23
2. Odgovornost za implementaciju.....	23
3. Primjena.....	24
Pregled skraćenica.....	25

Na osnovu člana 16., 20. i 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 13., 15. tačka a) i 84. Zakona o odbrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05), donosim

SMJERNICE ZA ODBRAMBENO PLANIRANJE

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

1. Svrha

Svrha Smjernica za odbrambeno planiranje (u daljem tekstu: Smjernice) je usmjeravanje Sistema odbrambenog planiranja u Ministarstvu odbrane Bosne i Hercegovine i Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: institucije odbrane), osiguranje jedinstvenog pristupa procesu odbrambenog planiranja, usmjeravanje Sistema planiranja, programiranja, budžetiranja i izvršenja i ocjenjivanje izvršenja budžeta odbrane, te usmjeravanje strateških pravaca razvoja institucija odbrane.

2. Cilj

Cilj Smjernica je definiranje prioriternih odbrambenih aktivnosti i općih konceptualnih uputa za planiranje i racionalnu upotrebu resursa institucija odbrane u periodu 2022.- 2026. godina, radi daljeg razvoja odbrambenih sposobnosti i u najvećoj mogućoj mjeri osiguranja efikasnog, finansijski, materijalno i operativno podržanog funkcioniranja institucija odbrane na kratkoročnoj i srednjoročnoj osnovi.

3. Primjenjivost

Smjernice se primjenjuju u institucijama odbrane.

4. Reference

Referentni dokumenti za razvoj Smjernica su sljedeći propisi i dokumenti Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BiH) i institucija odbrane:

- 1) Zakon o državnoj službi u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17),
- 2) Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17),
- 3) Zakon o deminiranju u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 5/02),
- 4) Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 i 19/16),
- 5) Zakon o radu u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 26/04, 7/05, 48/05, 60/10, 32/13 i 93/17),
- 6) Zakon o odbrani BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05),
- 7) Zakon o službi u Oružanim snagama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12, 41/16 i 38/18),
- 8) Zakon o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga BiH, policijskih službenika, državnih službenika i ostalih zaposlenika u operacijama podrške miru i drugim aktivnostima u inostranstvu ("Službeni glasnik BiH", br. 14/05),

- 9) Okvirni Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 50/08),
- 10) Zakon o zrakoplovstvu BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 39/09),
- 11) Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09, 60/10 i 39/14),
- 12) Izjava Predsjedništva BiH o opredjeljenju za priključenje BiH NATO programu Partnerstvo za mir i punopravnom članstvu u NATO savez, broj: 01-011-250-16/05 od 23.02.2005. godine,
- 13) Odluka Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH, broj: 01-011-1110-6/06 od 05.07.2006. godine (u daljem tekstu: Odluka) i odluke o izmjenama i dopunama Odluke, broj: 01-011-69-61/08 od 17.01.2008. godine, broj: 01-011-618-6/08 od 18.03.2008. godine, broj: 01-011-1828-21/08 od 29.07.2008. godine, broj: 01-50-1-1067-10/12 od 18.04.2012. godine, broj: 01-50-1-3666-41/12 od 12.12.2012. godine, broj: 01-50-1-2919-20/15 od 02.12.2015. godine, broj: 01-50-1-32-17/16 od 12.01.2016. godine i broj: 01-50-1-3427-10/19 od 20.09.2019. godine,
- 14) Odluka Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH, broj: 01-50-1-4629-29/16 od 24.11.2016. godine,
- 15) Odluka Predsjedništva BiH o usvajanju dokumenta „Pregled odbrane” i „Plan razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH“, broj: 01-50-1-4629-30/16 od 24.11.2016. godine,
- 16) Zaključak Predsjedništva BiH o usvajanju Plana implementacije dokumenta „Pregled odbrane” i Akcionog plana implementacije „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.”, broj: 01-50-1-374-1/17 od 01.02.2017. godine,
- 17) Zaključak Predsjedništva BiH o pružanju podrške aktiviranju Akcionog plana za članstvo BiH u NATO, broj: 01-50-1-612-14/17 od 22.02.2017. godine,
- 18) Odluka Predsjedništva BiH o usvajanju i dostavi dokumenta Program reformi BiH, broj: 01-50-1-4286/19 od 19.11.2019. godine,
- 19) Sigurnosna politika BiH, broj: 01-011-142-35-1/06 od 08.02.2006. godine,
- 20) Odbrambena politika BiH, broj: 01-011-2978-51/08 od 26.11.2008. godine,
- 21) Strategija vanjske politike BiH za period: 2018.- 2023., usvojena na 45. redovnoj sjednici Predsjedništva BiH, održanoj 13.03.2018. godine,
- 22) Odluka Vijeća ministara BiH o usvajanju strateškog okvira za reformu javne uprave u BiH 2018.-2022. („Službeni glasnik BiH”, br. 85/18),
- 23) Strategija protivminskog djelovanja BiH 2018.-2025. („Službeni glasnik BiH”, br.70/19),
- 24) Uputstva Stranama Komandanta EUFOR-a, Izmjena 25 od 01.06.2008. godine,
- 25) Koncept i procedure Sistema planiranja, programiranja, budžetiranja i izvršenja, broj: 12-16-1-5836/08 od 21.10.2008. godine,
- 26) Politika upravljanja odbrambenim resursima, broj: 12-03-8-6698/08 od 11.12.2008. godine,
- 27) Politika odbrambenog planiranja, broj: 06-03-3-728/09 od 16.01.2009. godine,
- 28) Politika obuke i vojne edukacije Oružanih snaga BiH, broj: 06-03-4-541/16 od 26.01.2009. godine,
- 29) Plan implementacije „Pregleda odbrane”, broj: 06-03-8-2436-247/09 od 31.01.2017. godine,
- 30) Akcioni plan implementacije „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.”, broj: 06-03-08-2436-248/09 od 31.01.2017. godine,
- 31) Srednjoročni plan rada Ministarstva odbrane BiH za period 2020.-2022. godina, broj: 06-03-1-506-23/19 od 20.12.2019. godine,
- 32) Smjernice za odbrambeno planiranje, broj: 06-03-8-9-1/20 od 20.02.2020. godine,
- 33) Odluka o odobravanju Okvirnog plana implementacije dokumenta „Program reformi BiH” iz nadležnosti Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH, broj: 06-14-1-556-9/20 od 05.03.2020. godine,

- 34) Strategija protivminskog djelovanja Oružanih snaga BiH (2018-2025), broj: 06-36-1-1543-29/18 od 29.06.2020. godine,
- 35) dokumenti u okviru saradnje BiH sa Organizacijom sjevernoatlantskog ugovora (u daljem tekstu: NATO) i u okviru NATO Programa Partnerstvo za mir (u daljem tekstu: NATO/PfP): Prezentacijski dokument (PD), Intenzivirani dijalog sa NATO (ID), Proces planiranja i revizije (u daljem tekstu: PARP), Individualni partnerski akcijski plan (IPAP), Individualni partnerski program saradnje (IPCP).

POGLAVLJE II. UVOD

Proces odbrambenog planiranja se zasniva na implementaciji Zakona o odbrani BiH i ciljeva i opredjeljenja iskazanih u strateškim dokumentima BiH iz oblasti sigurnosti i odbrane. Ovaj proces treba osigurati stalni razvoj i unapređenje sposobnosti institucija odbrane koje odgovaraju vojno-političkom okruženju, primarno razvoj sposobnosti i spremnosti Oružanih snaga BiH kao najvažnijeg operativnog dijela odbrambenog sistema BiH.

Osnove odbrambenog planiranja su Ustav BiH, zakoni i propisi BiH, dokumenti sistema odbrane BiH, NATO dokumenti i dokumenti drugih međunarodnih organizacija kojima je BiH pristupila ili pokrenula postupak pristupanja.

Uloga Sistema odbrambenog planiranja je transformacija strateških uputstava državnog rukovodstva u odbrambene planove i aktivnosti kojima se dodjeljuje i kontroliše upotreba resursa odbrane kako bi institucije odbrane na efikasan način izvršavale zakonske zadatke, ispunile državne ciljeve u oblasti sigurnosti i odbrane, te osigurale razvoj vlastitih sposobnosti.

Strateška uputstva državnog rukovodstva u oblasti odbrane utvrđena su Zakonom o odbrani BiH, kojim su regulirani jedinstveni odbrambeni sistem BiH, zadaci i ciljevi razvoja Oružanih snaga BiH, nadležnosti u odbrambenom sistemu i druga pitanja od značaja za funkcioniranje odbrambenog sistema i institucija odbrane. U pogledu ciljeva i opredjeljenja BiH u oblasti odbrane, strateška uputstva državnog rukovodstva definirana su sljedećim dokumentima Predsjedništva BiH, koji čine glavne elemente Sistema odbrambenog planiranja:

- Sigurnosna politika BiH, koja je dokument o strateškim interesima i ciljevima koje BiH želi da postigne u pogledu osiguranja mira, sigurnosti i prosperiteta svih njenih građana,
- Odbrambena politika BiH, koja definira ciljeve BiH u oblasti odbrane, osnovne parametre za funkcioniranje elemenata sistema odbrane i viziju razvoja odbrambenog sistema BiH.

Uz navedene dokumente, glavne elemente Sistema odbrambenog planiranja čine sljedeći dokumenti institucija odbrane:

- Vojna strategija BiH, koja uspostavlja vojne državne ciljeve na osnovu konceptijskih ciljeva Sigurnosne politike BiH i Odbrambene politike BiH, definira način ostvarivanja vojnih ciljeva i identifikira ključne sposobnosti Oružanih snaga BiH,
- Smjernice za odbrambeno planiranje, koje usmjeravaju planiranje i programiranje ključnih prioriteta i resursa neophodnih za izvršenje zakonskih zadataka i ispunjavanje državnih ciljeva u oblasti odbrane,
- Plan razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH, koji kao sastavni dio dokumenta „Pregled odbrane“ operacionalizira viziju razvoja i dostizanje potrebnih sposobnosti Oružanih snaga BiH.

Transformacija strateških uputstava državnog rukovodstva i glavnih elemenata sistema odbrambenog planiranja u odbrambene planove, vojne ciljeve i prioritetne odbrambene aktivnosti provodi se kroz:

- identifikaciju odbrambenih izazova, rizika i prijetnji,
- identifikaciju i kategorizaciju odbrambenih ciljeva,
- procjenu sposobnosti i definiranje resursa neophodnih za postizanje ciljeva,
- izradu, odobrenje i izvršenje dokumenata u Sistemu odbrambenog planiranja,
- analizu izvršenja dokumenata i aktivnosti i predlaganje unapređenja istih.

Proces transformacije glavnih elemenata Sistema odbrambenog planiranja u odbrambene planove i aktivnosti ostvaruje se u interakciji Sistema odbrambenog planiranja i Sistema upravljanja odbrambenim resursima, pri čemu je uloga Sistema upravljanja odbrambenim resursima osiguranje postupaka kojima se na optimalan način usmjerava i kontroliše upotreba raspoloživih resursa institucija odbrane, uključujući procedure kontrole finansijskih sredstava dodijeljenih za potrebe odbrane.

Interakcija Sistema odbrambenog planiranja i Sistema upravljanja odbrambenim resursima osigurava se posredstvom Sistema planiranja, programiranja, budžetiranja i izvršenja (u daljem tekstu: SPPBI), kojeg čini skup dokumentiranih procedura koje se koriste kako bi se:

- identifikovali odbrambeni zahtjevi za potrebe izvršenja zakonskih zadataka, ispunjavanja odbrambenih ciljeva i odgovora na izazove, rizike i prijetnje,
- prioritetizirala i alocirala finansijska sredstva za ispunjavanje odbrambenih zahtjeva,
- odobrila potrebna finansijska sredstva,
- pratilo, kontrolisalo i izvještavalo o korištenju sredstava i ostvarivanju rezultata.

Rezultati SPPBI su prijedlog programa odbrane koji je osnov za definiranje programskog budžeta odbrane za narednu godinu, prijedlog Dokumenta okvirnog budžeta (u daljem tekstu: DOB) za naredne 3 godine i projekcija budžeta odbrane za narednih 5 godina. Operativni ciklus Sistema upravljanja odbrambenim resursima utvrđuje aktivnosti i vremensku dinamiku cjelokupnog procesa planiranja odbrane - od izrade Smjernica za odbrambeno planiranje, prijema i obrade instrukcija za pripremu DOB, pripreme smjernica i prijedloga programa odbrane, pripreme budžetskog zahtjeva do operacionalizacije budžeta odbrane.

Shodno navedenom, uz strateška državna uputstva, ciljeve i opredjeljenja u oblasti sigurnosti i odbrane, proces odbrambenog planiranja treba biti zasnovan na rezultatima analize vojno-političkog okruženja, državnim potrebama i mogućnostima, te raspoloživim resursima institucija odbrane. U okviru ovog procesa neophodno je ispuniti preuzete međunarodne obaveze koje proizlaze iz NATO integracijskog procesa i NATO procesa odbrambenog planiranja, obaveze po osnovu članstva BiH u Organizaciji Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu: UN) i Organizaciji za sigurnost i saradnju u Evropi (u daljem tekstu: OSCE), te obaveze na osnovu strateškog opredjeljenja BiH za članstvo u Evropskoj uniji (u daljem tekstu: EU). Između ostalog, obaveze BiH u okviru EU integracijskog procesa se ogledaju u prihvatanju mehanizama i ispunjenju ciljeva Zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU (u daljem tekstu: CFSP) i Zajedničke sigurnosne i odbrambene politike EU (u daljem tekstu: CSDP).

U cilju razvoja odbrambenih sposobnosti i dodjele potrebnih resursa za izvršenje zadataka i ciljeva postavljenih pred institucije odbrane, u proces odbrambenog planiranja kroz adekvatne aktivnosti i finansijsku podršku trebaju biti uključene sve relevantne institucije BiH.

POGLAVLJE III. VOJNO-POLITIČKI ASPEKTI

1. Izazovi, rizici i prijetnje u oblasti sigurnosti i odbrane

BiH se u budućnosti može suočiti sa brojnim sigurnosnim izazovima, rizicima i prijetnjama koji se mogu reflektirati u oblasti odbrane. U uslovima kompleksnog sigurnosnog okruženja, sigurnosni izazovi, rizici i prijetnje sa kojima se BiH može suočiti moraju se razmatrati u kontekstu zbivanja na globalnom, regionalnom i unutrašnjem nivou.

Globalni nivo: Sigurnosnu situaciju na globalnom planu karakteriše postojanje više ratnih i kriznih žarišta koja su mogući generator daljih kriza i prijetnja međunarodnom miru i stabilnosti. Pored ispoljenih oružanih sukoba i drugih akata nasilnog djelovanja, odlika savremenih oblika ugrožavanja sigurnosti je da sve više postaju nepredvidivi, asimetrični i da imaju transnacionalni karakter. U takvim narušenim sigurnosnim okolnostima izražene su brojne opasnosti koje mogu eskalirati u zaoštavanje odnosa između svjetskih vojno-političkih sila i mogućnost izbijanja novih sukoba. Najznačajniji globalni sigurnosni izazovi, rizici i prijetnje su: međunarodni terorizam, porast etničkog i religijskog ekstremizma i radikalizma, secesionizam, granični nesporazumi, ugrožavanje ljudskih prava, izazivanje migrantskih kriza, jačanje vojnih potencijala, nelegalna trgovina oružjem, proliferacija oružja za masovno uništenje, trgovina ljudima, *cyber* kriminal, jačanje organiziranog kriminala, trgovina narkoticima, korupcija, pranje novca, zavisnost o energetske izvorima, produbljivanje ekonomske krize i siromaštvo, pojava i širenje novih bolesti, iscrpljivanje prirodnih resursa, degradacija životne sredine, klimatske promjene. Poseban izazov na globalnom planu u narednom periodu predstavljat će pandemija korona virusa (u daljem tekstu: COVID-19).

Regionalni nivo: Refleksija globalnih zbivanja neizbježna je na regionalnom planu. Uz već postojeće probleme prisutnosti organiziranog kriminala i nedovršenih tranzicijskih procesa koji usporavaju ekonomski i društveni razvoj, zemlje regiona suočene su sa migrantskom krizom i pandemijom COVID-19 i s istima u vezi sigurnosnim i ekonomskim izazovima. Takođe, regija Jugoistočne Evrope nalazi se na važnim putevima između Evrope i Azije koji se koriste za tranzit oružja, narkotika, migranata, bijelog roblja, a mogu biti korišteni i za tranzit terorističkih grupa i sredstava prema zemljama EU. Zemlje regiona suočene su i sa izazovima vezanim za povratak svojih državljana sa stranih ratišta.

Unutrašnji nivo: Sigurnosni izazovi, rizici i prijetnje sa kojima se BiH suočava na unutrašnjem planu dominantno su posljedica zaostalih animoziteta koji generiraju političku i društvenu nestabilnost. Pored navedenog, kao i mogućih refleksija globalnih i regionalnih zbivanja, sigurnosnu situaciju na unutrašnjem planu dodatno usložnjavaju pandemija COVID-19, sporost tranzicijskih procesa ka modernom demokratskom društvu, ekonomska nerazvijenost, retrogradna djelovanja i nacionalizam, nezaštićenost granica, problemi viškova naoružanja i municije, kontaminiranost teritorija minama i neeksplozivnim ubojnim sredstvima (u daljem tekstu: NUS), korupcija i organizirani kriminal, migrantska kriza, povratak državljana BiH sa stranih ratišta, te stalno prisutna mogućnost nastanka prirodnih i drugih nesreća kao posljedice degradacije životne sredine i nekontroliranih aktivnosti.

2. Procjena sigurnosnih i vojno-političkih kretanja

Savremeni sigurnosni izazovi, rizici i prijetnje za direktnu posljedicu mogu imati širu društvenu, političku, ekonomsku i vojnu nestabilnost. Imajući u vidu da sigurnosni izazovi, rizici i prijetnje nisu dijeljivi državnim granicama, njihovo prevazilaženje nerijetko nadilazi mogućnosti samostalnog djelovanja pojedinačnih aktera, pogotovo malih, ekonomski i vojno limitiranih država. U tom smislu, BiH je u oblasti odbrane opredjeljena za saradnju i aktivno suprotstavljanje sigurnosnim izazovima, rizicima i prijetnjama u svim pojavnim oblicima. Takvo opredjeljenje iskazano je kroz učešće Oružanih snaga BiH u operacijama podrške miru, čime BiH daje aktivan doprinos međunarodnim nastojanjima održavanja mira i sigurnosti.

Sigurnosnu situaciju u BiH karakteriše i prisustvo vojnih snaga EU u BiH (u daljem tekstu: EUFOR) u okviru operacije „ALTHEA” sa mandatom podrške vlastima u BiH u izgradnji stabilnog i sigurnog okruženja.

BiH i zemlje regiona opredjeljene su za dobrosusjedske odnose, stabilnost i prosperitet i u cilju zajedničkog suprotstavljanja sigurnosnim izazovima, rizicima i prijetnjama aktivno učestvuju u više regionalnih inicijativa. Takođe, BiH je na osnovu iskazanog opredjeljenja nastavila sa ispunjavanjem uslova za pristupanje evroatlantskim i evropskim integracionim procesima. Sjevernoatlantsko vijeće NATO (NAC) u formatu ministara vanjskih poslova zemalja članica NATO donijelo je u decembru 2018. godine odluku o spremnosti NATO da od BiH prihvati podnošenje prvog Godišnjeg nacionalnog programa (u daljem tekstu: ANP) u okviru Akcionog plana za članstvo u NATO (MAP). Predsjedništvo BiH je 19.11.2019. godine, nakon političkih konsultacija po pitanju usvajanja i podnošenja prvog ANP BiH, donijelo odluku o usvajanju dokumenta Program reformi BiH koji je 24.12.2019. godine podnošen u sjedište NATO u Briselu. Politički komitet NATO je na sastanku održanom 16.01.2020. godine zaključio da je dokument Program reformi BiH dovoljan za nastavak saradnje BiH i NATO, čime je NATO prihvatio navedeni dokument i izrazio očekivanje za njegovu implementaciju. U okviru EU integracijskog procesa BiH u toku je ispunjavanje obaveza iz mišljenja Evropske komisije o zahtjevu BiH za članstvo u EU.

Iako se u trenutnim okolnostima sigurnosnog okruženja ne uočava namjera upotrebe vojne sile protiv suvereniteta i teritorijalnog integriteta BiH, procjene sigurnosnih kretanja ukazuju da BiH može biti suočena sa brojnim asimetričnim izazovima, rizicima i prijetnjama, što nameće potrebu daljeg prilagođavanja i razvoja državnih odbrambenih sposobnosti.

3. Ciljevi i opredjeljenja BiH u oblasti odbrane

Ciljevi i opredjeljenja BiH u oblasti odbrane definirani su Zakonom o odbrani BiH, općesigurnosnim državnim ciljevima koji proizilaze iz dokumenta Sigurnosna politika BiH, dokumentom Odbrambena politika BiH i smjernicama vanjske politike utvrđenim dokumentom Strategija vanjske politike BiH za period: 2018.- 2023.

U skladu sa Zakonom o odbrani BiH, država BiH organizira, razvija i održava vojni kapacitet i spremnost Oružanih snaga BiH sa ciljem: osiguranja suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH; unapređenja ciljeva vanjske politike BiH; ispunjavanja međunarodnih obaveza BiH; zaštite državljana BiH. Istim zakonom utvrđena je obaveza svih subjekata odbrane da u okviru vlastitih ustavnih i zakonskih nadležnosti provedu potrebne aktivnosti za prijem BiH u članstvo NATO.

Općesigurnosni ciljevi BiH proizilaze iz dokumenta Sigurnosna politika BiH i uključuju:

- zaštitu suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH,
- uspostavljanje i razvoj institucija sistema sigurnosti koje će biti sposobne da odgovore na sve rizike i prijetnje osnovnim vrijednostima i interesima BiH,
- razvijanje i učvršćivanje opće sigurnosti i unutarnje stabilnosti BiH,
- provedbu Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH,
- aktivno učešće u izgradnji kolektivne sigurnosti putem pristupanja međunarodnim sigurnosnim konvencijama, evropskim i evroatlantskim sigurnosnim strukturama,
- promoviranje aktivne uloge BiH u međunarodnim organizacijama čiji je član, kao i uključivanje u regionalne, evropske i evroatlantske političke, ekonomske, vojne i druge integracione procese i organizacije, a naročito u EU i NATO,
- jačanje civilne komande i kontrole nad Oružanim snagama BiH, parlamentarnog nadzora i transparentnosti u odbrambenim poslovima, u skladu sa standardima razvijenih demokratskih zemalja,

- demokratizaciju BiH kroz prihvatanje i primjenu standarda savremenog svijeta, kao i osposobljavanjem i efikasnim funkcioniranjem institucija državne vlasti na svim nivoima,
- jednakopravnost naroda i građana, poštivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda,
- socijalnu sigurnost i jednak pristup građana svim socijalnim pravima,
- borbu protiv terorizma, organiziranog kriminala, trgovine ljudima i korupcije,
- tranziciju cjelokupnog društva u pravcu izgradnje modernog demokratskog društva zasnovanog na vladavini prava, tržišnoj ekonomiji, ekonomskom i ukupnom prosperitetu,
- unapređenje saradnje i svestranih odnosa sa zemljama regiona Jugoistočne Evrope, a posebno sa susjednim zemljama,
- zaštitu čovjekove okoline.

Vanjska politika BiH usmjerena je ka unapređenju i očuvanju trajnog mira, sigurnosti i sveukupnog državnog razvoja, međunarodnog mira i uključivanju BiH u savremene evropske i evroatlantske integracione tokove. U međunarodnim odnosima, aktivnosti BiH zasnivaju se na principima koji su sadržani u Povelji UN, dokumentima OSCE i na općeprihvaćenim principima međunarodnog prava.

Dokument Odbrambena politika BiH podržava ostvarivanje zakonskih ciljeva BiH u oblasti odbrane, ciljeva definiranih Sigurnosnim politikom BiH i smjernica vanjske politike definiranih Strategijom vanjske politike BiH. Ciljevi i opredjeljenja BiH u oblasti odbrane u skladu sa dokumentom Odbrambena politika BiH su:

- razvoj sistema odbrane i priuštivih oružanih snaga koji će biti sposobni da izvršavaju zakonom definirane zadatke, da odgovore na sigurnosne prijetnje vojne prirode i koji podržavaju trajni mir, sigurnost, stabilnost i sveukupni društveni razvoj,
- dosljedna provedba Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH,
- poštivanje nepovredivosti granica i rješavanje otvorenih međunarodnih pitanja i kriza konstruktivnim dijalogom, bez prijetnji ili upotrebe sile protiv teritorijalnog integriteta ili političke nezavisnosti bilo koje zemlje,
- uključivanje u evropske i evroatlantske sigurnosne i druge integracione tokove,
- prihvatanje koncepta kolektivne sigurnosti, kao temelja svog dugoročnog odbrambenog opredjeljenja,
- aktivan doprinos kolektivnoj sigurnosti na globalnom planu putem učešća u međunarodnim mirovnim misijama, u skladu sa potrebama međunarodne zajednice i vlastitim ljudskim i materijalno-tehničkim resursima,
- ispunjavanje ciljeva NATO/PfP, kao prvom koraku ka punopravnom članstvu i uključivanju svojih oružanih snaga u strukturu NATO,
- postupna integracija u sve strukture EU, uz prihvatanje odredaba i mehanizama iz CFSP i Evropske sigurnosne i odbrambene politike koja je transformisana u CSDP,
- puna saradnja sa Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju u Hagu, odnosno njegovim pravnim nasljednikom Međunarodnim rezidualnim mehanizmom za krivične sudove,
- demokratska, parlamentarna i civilna kontrola nad oružanim snagama i transparentnost u svim aspektima odbrane,
- ispunjavanje obaveza iz Kodeksa ponašanja EU u pogledu izvoza oružja, te poštivanje međunarodnih sporazuma i ugovora o neširenju oružja za masovno uništenje,
- puna implementacija Programa akcije UN za prevenciju, borbu i iskorjenjivanje nelegalne trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem (u daljem tekstu: SALW), dokumenta OSCE o SALW-u, kao i Regionalnog plana implementacije borbe protiv širenja SALW-a Pakta stabilnosti za Jugoistočnu Evropu.

4. Vojna strategija BiH

Vojna strategija BiH uspostavlja tri državna vojna cilja čije ostvarivanje osiguravaju Oružane snage BiH: odbrana BiH i njenih građana, učešće u operacijama podrške miru i pomoć civilnim organima.

Oružane snage BiH će vojne ciljeve dostizati vođeni sljedećim strateškim principima: agilnost, odlučnost i interoperabilnost. Isti naglašavaju sposobnost brzog prilagođavanja nastaloj situaciji, odlučno djelovanje u dostizanju postavljenih ciljeva, te potrebu za interoperabilnosti i kompatibilnosti sa snagama NATO.

Oružane snage BiH će nastaviti provoditi aktivnosti podrške vojnim ciljevima na bazi Doktrine Oružanih snaga BiH i rješenjima putem kojih su povezani oblici operacija Oružanih snaga BiH, elementi borbene moći i koncept komandovanja i kontrole. Doktrina Oružanih snaga BiH je povezana sa Sigurnosnom politikom BiH, Odbrambenom politikom BiH i Vojnom strategijom BiH, te predstavlja temeljnu vezu sa NATO standardizacijom i interoperabilnošću.

Dostizanje vojnih ciljeva zahtijeva: aktivno učešće Oružanih snaga BiH u operacijama podrške miru, spremnost na samoodbranu, realizaciju odbrambenih aktivnosti u zemlji u saradnji sa ostalim elementima sistema sigurnosti, stalno promoviranje sigurnosti u regionu, odvratanje od moguće agresije profesionalnošću i spremnošću Oružanih snaga BiH, te stvaranje uslova za efikasno izvršenje dodijeljenih zadataka i misija.

Razvoj Oružanih snaga BiH mora osigurati dostizanje potrebnih sposobnosti, a isti će se između ostalog ogledati u sljedećem:

- naglasak na razvoju posebnih sposobnosti - uništenje NUS i odlaganje eksplozivnih sredstava (u daljem tekstu: NUS/EOD), deminiranje (uz dalji razvoj Centra za protivminsko djelovanje s ciljem da isti preraste u regionalni), Vojna policija, transportni kapaciteti helikopterskih jedinica,
- poboljšanje mobilnosti snaga kroz opremanje potrebnim sredstvima, u kratkoročnom razdoblju za snage u operacijama podrške miru, potom za snage dostupne za NATO vođene operacije i u konačnici za Oružane snage BiH u cjelini,
- nadogradnja sistema komandovanja i kontrole u cilju razvoja kompletnog sistema komandovanja, kontrole, komunikacija i kompjutera (u daljem tekstu: C4) kroz osiguranje moderne opreme i softverskih aplikacija za C4 te prilagođavanje procedurama C4 u skladu sa NATO zahtjevima,
- uvođenje novih tehnologija i prilagođavanje doktrine istim,
- poboljšanje sistema obuke jedinica,
- učenje stranih jezika, sa težištem na engleskom jeziku.

Zahtjevi vezani za snage, koji predstavljaju najviši prioritet NATO i u skladu sa kojima Oružane snage BiH trebaju usmjeravati svoj razvoj, su:

- unapređenje interoperabilnosti Oružanih snaga BiH sa NATO snagama kroz implementaciju Partnerskih ciljeva saradnje (u daljem tekstu: PG) BiH i NATO,
- obuka u cilju dostizanja borbene spremnosti i održivosti snaga za upućivanje u operacije podrške miru i operacije kolektivne sigurnosti,
- osiguranje određenog procenta snaga sa visokim stepenom spremnosti,
- razvoj sposobnosti za suprotstavljanje asimetričnim prijetnjama,
- razvoj modernog i superiornog sistema upravljanja informacijama,
- sposobnost zajedničkog djelovanja kroz primjenu različitih NATO instrumenata u rješavanju kriza i sposobnost koordinacije sa drugim akterima,
- poboljšanje sistema logistike u svakodnevnoj podršci snagama u zemlji i posebno u podršci snagama u operacijama izvan zemlje,

- formiranje i razvoj rezerve i njena potpuna integracija u Oružane snage BiH sa jasno definiranim parametrima i završenim opremanjem i obukom,
- transformacija Oružanih snaga BiH, u skladu sa NATO zahtjevima za snage.

5. Plan razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH

„Plan razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“ operacionalizira viziju razvoja i dostizanje potrebnih sposobnosti Oružanih snaga BiH za navedeni period.

Osnovni cilj modernizacije Oružanih snaga BiH je unapređenje operativnih sposobnosti i plansko dostizanje pune interoperabilnosti i kompatibilnosti sa zemljama članicama NATO. Glavni ciljevi razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH u periodu do 2027. godine su:

a) Ciljevi usmjereni na dostizanje operativnih sposobnosti:

1. Opremanje Oružanih snaga BiH sa novim sredstvima,
2. Unapređenje sistema obuke i školovanja,
3. Intenzivnije učestvovanje u međunarodnim vojnim operacijama, posebno u operacijama podrške miru,

b) Ciljevi usmjereni na uređenje normativno - pravnog okvira:

1. Izrada personalnih i materijalnih formacija komandi i jedinica Oružanih snaga BiH,
2. Ažuriranje normativno - pravnih regulativa, u skladu sa novim odbrambenim i operativnim konceptom Oružanih snaga BiH,
3. Uspostavljanje sistema rezerve Oružanih snaga BiH,

c) Ciljevi usmjereni na povećanje efikasnosti Oružanih snaga BiH:

1. Prijem i obuka novog vojnog i civilnog personala u Oružane snage BiH,
2. Razmještaj komandi i jedinica Oružanih snaga BiH na perspektivnim lokacijama u skladu sa Odlukom Predsjedništva BiH i predaja neperspektivnih lokacija civilnim strukturama,
3. Rješavanje pitanja viška naoružanja i vojne opreme, kao i neperspektivnog naoružanja i vojne opreme.

POGLAVLJE IV. VIZIJA, MISIJA, CILJEVI I NAČELA DJELOVANJA INSTITUCIJA ODBRANE

1. Vizija, misija i ciljevi institucija odbrane

Vizija, misija i ciljevi institucija odbrane su zasnovani na izvršenju zadataka, ciljeva i nadležnosti u pogledu upotrebe, razvoja i održavanja odbrambenih kapaciteta BiH definiranih Zakonom o odbrani BiH i ostvarenju ciljeva i opredjeljenja iskazanih dokumentima Sigurnosna politika BiH, Odbrambena politika BiH i Strategija vanjske politike BiH za period: 2018.- 2023.

Vizija institucija odbrane je efikasan odbrambeni sistem BiH, kao dio sigurnosnog sistema BiH, integrisan u sistem kolektivne odbrane interoperabilan sa NATO i u sistem međunarodne sigurnosti. Ova vizija uključuje stalnu izgradnju odbrambenih sposobnosti, težišno razvoj modernih Oružanih snaga BiH, kao najvažnijeg operativnog dijela odbrambenog sistema BiH, koje će biti sposobne i spremne da izvršavaju zakonom definirane zadatke i ispune državne ciljeve iz oblasti vanjske politike, sigurnosti i odbrane.

Misija institucija odbrane je stvaranje, razvoj i održavanje odbrambenog kapaciteta kako bi se osigurala zaštita suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, pružila vojna odbrana BiH i njenim državljanima u slučaju napada, pružila vojna pomoć civilnim organima u slučaju prirodnih i drugih nesreća, pružio doprinos u

deminiranju u BiH, pružio vojni doprinos BiH u međunarodnim aktivnostima održavanja mira i sigurnosti, unaprijedili ciljevi vanjske politike BiH i ispunile međunarodne obaveze BiH iz oblasti odbrane.

Cilj institucija odbrane u srednjoročnom i dugoročnom periodu je razvijati i održati vlastite sposobnosti i spremnost za izvršenje zakonskih zadataka, dodijeljenih misija i obaveza, kroz realizaciju sljedećih specifičnih ciljeva:

1) Razvoj i unapređenje operativnih sposobnosti Oružanih snaga BiH i dostizanje međunarodnih standarda

Za dostizanje ovoga specifičnog cilja potrebno je planirati i realizirati program „Vojna odbrana“ i u okviru njega projekte:

- Obuka i profesionalni razvoj,
- Operacije vojne pomoći civilnim organima,
- Planiranje i upravljanje resursima,

2) Implementacija obaveza iz operacija kolektivne sigurnosti

Za dostizanje ovoga specifičnog cilja potrebno je planirati i realizirati program "Operacije kolektivne sigurnosti" i u okviru njega projekte:

- Učešće u NATO operacijama,
- Učešće u UN operacijama,
- Učešće u EU operacijama,

3) Ispunjavanje obaveza iz međunarodne saradnje i jačanje vojno-diplomatske prepoznatljivosti BiH u inostranstvu

Za dostizanje ovoga specifičnog cilja potrebno je planirati i realizirati program "Međunarodna saradnja" i u okviru njega projekte:

- Saradnja sa međunarodnim organizacijama,
- Bilateralna saradnja,
- Vojnodiplomatsko predstavljanje.

Dostizanje utvrđenih specifičnih ciljeva zahtijeva i realizaciju niza aktivnosti usmjerenih na unapređenje sposobnosti i spremnosti institucija odbrane za izvršavanje zadataka, dodijeljenih misija i obaveza u oblastima:

- deminiranja i uništavanja NUS/EOD,
- održavanja postojećih sistema C4, izgradnje stacionarnih i opremanja mobilnim sistemima C4,
- rješavanja viškova naoružanja, municije i minsko-eksplozivnih sredstva (daljem tekstu: NMiMES) i rješavanja nepotrebne ostale imovine,
- implementacije NATO normi u oblasti skladištenja,
- modernizacije i završavanja naoružanja i vojne opreme,
- opće logističke podrške i investicijskih ulaganja,
- pripreme za učešće, učešća i logističke podrške snagama u međunarodno odobrenim operacijama kolektivne sigurnosti i stabilnosti,
- izrade i primjene dokumenata sistema odbrane, planiranja, analitike i izvještavanja,
- ispunjavanja ciljeva vanjske, sigurnosne i odbrambene politike BiH i međunarodnih obaveza BiH u oblasti odbrane u okviru NATO/PfP i drugih programa odbrambene saradnje.

2. Načela djelovanja institucija odbrane

Izvršenje dodijeljenih zadataka i ispunjavanje državnih ciljeva u oblasti sigurnosti i odbrane institucije odbrane će realizirati uz puno poštivanje sljedećih načela:

- zakonitost (zasnovanost na zakonu i podzakonskim aktima),
- efikasnost (pravovremenost, tačnost i pozitivan rezultat),
- ekonomičnost (najviši učinak uz najmanje troškove),
- priuštivost (usaglašenost mogućnosti, potreba i raspoloživih resursa),
- racionalnost (osmišljena i primjerena upotreba raspoloživih resursa),
- kontinuiranost (neprekidnost procesa i djelovanja),
- prilagodljivost (mogućnost djelovanja u promijenjenim okolnostima),
- odgovornosti (izvršenje zadataka i ostvarivanje ciljeva iz nadležnosti i djelokruga rada),
- transparentnost (uključenost svih aktera u proces donošenja odluka u skladu sa propisima i dostupnost relevantnih informacija vlastima i javnosti),
- interoperabilnost sa NATO (usaglašenost sa NATO normama i uobičajenom praksom).

U vršenju poslova iz nadležnosti institucije odbrane će ostvarivati saradnju sa:

- institucijama vlasti i organima uprave u BiH,
- strukturama NATO u sjedištu i NATO Štabom u Sarajevu,
- EU u sjedištu, Delegacijom EU u BiH i EUFOR,
- UN u sjedištu i Uredom UN programa za razvoj u BiH (UNDP),
- OSCE u sjedištu i Misijom OSCE u BiH,
- drugim regionalnim, multinacionalnim i inostranim sigurnosnim i odbrambenim organizacijama, strukturama, forumima i partnerskim državama,
- nevladinim sektorom i akademskom zajednicom, prema potrebi.

POGLAVLJE V. PRIORITETI ODBRAMBENOG PLANIRANJA

1. Razvoj odbrambenih sposobnosti

Institucije odbrane trebaju osigurati stalni razvoj i unapređenje vlastitih odbrambenih sposobnosti koje odgovaraju sigurnosnom okruženju i omogućavaju izvršenje zakonskih zadataka i ispunjavanje ciljeva BiH u oblasti sigurnosti i odbrane.

U pogledu razvoja odbrambenih sposobnosti, primaran je razvoj sposobnosti i spremnosti Oružanih snaga BiH, te je u tom smislu prioritetno potrebno osigurati:

- opremanje Oružanih snaga BiH savremenim naoružanjem i vojnom opremom,
- razvoj NATO kompatibilne i interoperabilne strukture Oružanih snaga BiH usklađene sa državnim potrebama i mogućnostima,
- razvoj sposobnosti Oružanih snaga BiH za prepoznavanje i odgovor na savremene sigurnosne izazove, rizike i prijetnje, uključujući sposobnosti za učešće u upravljanju krizama i planiranju za vanredne situacije, imajući u vidu aktuelni NATO Strateški koncept i praksu NATO i EU u oblasti upravljanja krizama,
- razvoj i unapređenje sposobnosti za razmjesticu Oružanih snaga BiH, efikasnu komandu i kontrolu i odgovarajuće kapacitete za podršku operacijama,
- podršku sposobnosti Oružanih snaga BiH kroz sistem obuke, edukacije i doktrine upotrebe snaga,
- visok nivo saradnje sa NATO i EU i ispunjavanje zakonskih obaveza i obaveza prema dokumentima koje je BiH dostavila u NATO i EU,
- razvoj i unapređenje odbrambene saradnje.

Kroz stalni razvoj sposobnosti i spremnosti, osigurati da Oružane snage BiH:

- izvršavaju zakonom definirane zadatke na efikasan način,
- pruže pomoć civilnim organima u širokom spektru funkcija i podrže opći društveni razvoj i stabilnost u skladu sa zakonom,
- podrže evroatlantske i evropske integracijske procese BiH,
- pruže doprinos međunarodnim nastojanjima održavanja mira i sigurnosti.

2. Prioritetne odbrambene aktivnosti

U cilju izvršenja zakonskih zadataka i ispunjavanja državnih ciljeva u oblasti odbrane, institucije odbrane će planirati i realizirati aktivnosti prema sljedećim prioritetima, uključujući odgovarajuću alokaciju sredstava iz budžeta odbrane kako bi se osigurala njihova realizacija:

Odbrana BiH

Primarni ciljevi razvoja i zadaci institucija odbrane usmjerni su na osiguranje suvereniteta, teritorijalnog integriteta, nezavisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, te pružanje vojne odbrane BiH i njenim državljanima u slučaju napada.

Postizanje sposobnosti i spremnosti za realizaciju ciljeva i zadatka odbrane države je prioritet, te u ovoj oblasti sa najvećim značajem planirati i provesti sljedeće aktivnosti:

- osigurati nastavak razvoja mobilnih, obučanih, opremljenih i motiviranih Oružanih snaga BiH, sposobnih i spremnih za efikasno izvršenje zakonskih zadataka i odgovor na sigurnosne i odbrambene izazove, rizike i prijetnje,
- osigurati dostizanje zahtijevanih nivoa obučanosti, kondicioniranje i periodične provjere obučanosti komandi i jedinica Oružanih snaga BiH,
- implementirati plan mjera za otklanjanje nedostataka i osiguranje najvišeg stepena borbene spremnosti Oružanih snaga BiH,
- analizirati stanje i vršiti izradu dokumenata iz oblasti veličine, strukture i lokacija Oružanih snaga BiH i ažuriranja lične i materijalne formacije Oružanih snaga BiH,
- osigurati izvršenje procjene vojno-političkog okruženja BiH i definirati zadatke i način upotrebe svih odbrambenih struktura kroz razvoj doktrinarnih i ostalih dokumenata,
- razvijati kapacitete i osigurati nabavku sistema i opreme za nadzor i zaštitu zračnog prostora, protivzračnu odbranu, prijenos i integraciju podataka iz zračnog prostora u centre komandovanja i kontrole i daljinski prijenos slike iz zračnog prostora u realnom vremenu, uključujući bespilotne letjelice, te implementirati projekte Razmjena podataka o situaciji u zračnom prostoru (ASDE) i Upravljanje zračnim prostorom (ASM),
- harmonizirati razvoj vidova Oružanih snaga BiH,
- nastaviti sa aktivnostima uređenja pukovskog sistema Oružanih snaga BiH,
- osigurati uvođenje i integraciju rezervnog sastava u strukturu Oružanih snaga BiH,
- osigurati realizaciju programsko-planskih aktivnosti i dodjelu potrebnih resursa,
- osigurati održavanje postojećih, izgradnju novih i prioritetnu nabavku C4 sistema i opreme u periodu realizacije „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, razvoj sposobnosti i kapaciteta za *cyber* odbranu, te sigurnost C4 komunikacija u institucijama odbrane, u okviru vojno-diplomatskog i vojnog predstavljanja BiH i u okviru učešća Oružanih snaga BiH u operacijama podrške miru,
- osigurati realizaciju aktivnosti iz oblasti profesionalnog razvoja, upravljanja karijerom i upravljanja ljudskim resursima institucija odbrane,
- unaprijediti sistem školovanja, obuke i stručno-specijalističkog usavršavanja, pri čemu posebnu pažnju posvetiti zrakoplovnom kadru u skladu sa Studijom školovanja pilotskog i zrakoplovno-tehničkog kadra za potrebe Oružanih snaga BiH, kao i kadrovima drugih nedostajućih profila,

- osigurati razvoj efikasnog sistema popune institucija odbrane i kvalitetne zamjene personala kroz unapređenje procedura i kapaciteta za prijem, obuku, edukaciju i vođenje kroz karijeru,
- nastaviti sa aktivnostima prevencije i borbe protiv korupcije, jačanja integriteta, unapređenja inspekcijskih kapaciteta, te uočavanja i otklanjanja pojava koje štete moralu, efikasnosti i ugledu institucija odbrane, uključujući učešće u NATO inicijativi izgradnje integriteta u odbrambenom i sigurnosnom sektoru,
- osigurati efikasnu vojno-obavještajnu podršku za realizaciju zadataka Oružanih snaga BiH sa težištem na operacijama podrške miru, uspostavu vojno-obavještajne strukture u skladu sa NATO praksom, razvoj vojno-obavještajnih disciplina, stavljanje u funkciju Sistema za obavještajni rad, nadgledanje, određivanje ciljeva i izviđanje (ISTAR) i obuku pripadnika vojno-obavještajnog roda,
- intenzivirati aktivnosti zaštite i poboljšanja mjera sigurnosti institucija odbrane.

U cilju podrške aktivnostima odbrane države i osiguranja kontinuiranog funkcionisanja i unapređenja funkcionalnosti odbrambenog sistema, realizirati sledeće aktivnosti:

- osigurati kontinuirano provođenje aktivnosti na prevenciji i spriječavanju širenja COVID-19 u institucijama odbrane, uključujući stalno praćenje epidemiološke situacije, izradu planova i poduzimanje potrebnih organizacijskih i medicinskih mjera zaštite i samozaštite u skladu sa preporukama nadležnih organa, kao i nabavku potrebnih sredstava i opreme za navedenu namjenu,
- regulirati životno osiguranje, poboljšati zdravstvenu zaštitu, povećati materijalni i finansijski standard života i rada, te rješavati radno-pravna i druga statusna pitanja pripadnika institucija odbrane, u saradnji sa nadležnim institucijama,
- nastaviti sa implementacijom Perspektiva programa tranzicije i zbrinjavanja personala i Politike zaštite mentalnog zdravlja i psihosocijalne asistencije,
- osigurati prepostavke za razvoj naučnih i istraživačkih kapaciteta za potrebe odbrane, uključujući učešće u NATO programu „Naukom za mir i sigurnost”,
- osigurati medijsku prezentaciju i afirmaciju odbrambenog sistema kroz transparentno informiranje javnosti, uz razvoj sistema Strateškog komuniciranja (STRATCOM) i koncepta personalnih komunikacija i informacija u institucijama odbrane,
- osigurati razvoj sporta i fizičkog vježbanja u Oružanim snagama BiH,
- osigurati izvršenje interne revizije, koordinaciju sa eksternom revizijom i saradnju u izradi i implementaciji Integralnog akcionog plana po izvještajima eksterne revizije,
- poduzeti aktivnosti na ažuriranju postojećih i izradi novih zakonskih rješenja u oblasti odbrane, kao i aktivnosti na eliminiranju kolizija u zakonskim rješenjima na državnom i entitetskim nivoima koje imaju uticaj na oblast odbrane,
- osigurati realizaciju aktivnosti iz oblasti pravnih poslova, protokolarnih aktivnosti, općih i zajedničkih poslova, te poslova iz oblasti pisarnice-arhive,
- realizirati mjere i aktivnosti vjerskih službi u institucijama odbrane s ciljem ostvarivanja vjerskih sloboda, organiziranja vjerskog života i zadovoljavanja vjerskih potreba pripadnika institucija odbrane u skladu sa specifičnostima svake od vjera,
- pratiti stanje i osigurati rodnu ravnopravnost u institucijama odbrane, uključujući implementaciju Rezolucije Vijeća sigurnosti UN 1325 „Žene, mir i sigurnost”,
- realizirati aktivnosti iz oblasti reforme javne uprave u BiH,
- razmotriti dalje aktivnosti vezano za projekat smještaja vojnih lica u kasarne,
- provoditi interresorne aktivnosti iz oblasti sigurnosti i odbrane u saradnji sa nadležnim institucijama i organima u BiH, te relevantnim međunarodnim i inostranim akterima.

Reformske aktivnosti

U cilju daljeg razvoja sposobnosti i unapređenja funkcioniranja institucija odbrane, osigurati nastavak reformskih aktivnosti u odbrambenom sistemu. Reformske aktivnosti provoditi u skladu sa dokumentom „Pregled obrane” i njegovim sastavnim dijelom „Plan razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“. Takođe, reformske aktivnosti provoditi u skladu sa dokumentom Program reformi BiH kojim su za institucije odbrane definirane aktivnosti usmjerene na: razvoj sposobnosti za izvršenje zakonskih zadataka i dodijeljenih misija; ispunjavanje ciljeva u oblasti sigurnosti i odbrane; osiguranje visokog nivoa saradnje sa NATO i EU i ispunjavanje obaveza BiH na putu ka evropskim i evroatlantskim integracijama; osiguranje efikasnog planiranja i upravljanja raspoloživim odbrambenim resursima; razvoj NATO kompatibilne i interoperabilne strukture snaga u skladu sa državnim potrebama i sposobnostima; razvoj sposobnosti za slanje u misije u inostranstvo; razvoj efikasne komande i kontrole i sposobnosti za podršku operacijama; razvoj sposobnosti snaga kroz sistem obuke i doktrine za upotrebu oružanih snaga; razvoj i unapređenje odbrambene saradnje.

Reformske aktivnosti težišno usmjeriti na razvoj efikasnog i priuštivog odbrambenog sistema BiH, primarno na razvoj sposobnosti i spremnosti Oružanih snaga BiH. Provođenje reformskih aktivnosti osigurati kroz implementaciju Odluke Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH od 24.11.2016. godine, Plana implementacije dokumenta „Pregled odbrane“, Akcionog plana implementacije „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“ i Okvirnog plana implementacije dokumenta „Program reformi BiH” iz nadležnosti Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH.

U skladu sa dokumentom „Pregled odbrane“, usvojena reformska rješenja uključuju sljedeće:

- redefinisane brojnosti Oružanih snaga BiH (smanjenje sa 16.000 na 14.800 pripadnika),
- konsolidaciju perspektivnih vojnih lokacija (smanjenje broja lokacija sa 63 na 57),
- jačanje logističke, komunikacijske, vojno-obavještajne i vojno-sigurnosne podrške komandama i jedinicama Oružanih snaga BiH,
- jačanje organizacijskih i operativnih struktura zračnih snaga i protivzračne odbrane,
- jačanje inženjerskih i motoriziranih elemenata pješadijskih brigada,
- jačanje organizacijskih struktura za obuku Oružanih snaga BiH,
- uređenje pukovskog sistema kroz uspostavu nepješadijskih pukova Oružanih snaga BiH (puk zračnih snaga i protivzračne odbrane, puk borbene podrške i puk službi podrške), po donošenju odluke Predsjedništva BiH.

Reformske aktivnosti provoditi prema sljedećem:

- okončati nerealizirane aktivnosti iz FAZE-1 Plana implementacije dokumenta „Pregled odbrane“ i Akcionog plana implementacije „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, te sa istima vezane aktivnosti iz Okvirnog plana implementacije dokumenta „Program reformi BiH” iz nadležnosti Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH. Navedeno uključuje definiranje nove organizacijske strukture Ministarstva odbrane BiH, izradu Studije razvoja svih perspektivnih lokacija u skladu sa novom organizacijom i razmeštajem Oružanih snaga BiH, okončanje izrade projekata modernizacije Oružanih snaga BiH, definiranje finansijskih sredstva za nabavku naoružanja i opreme i realizaciju započetih nabavki, te analizu i ažuriranje dokumenata u skladu sa novom organizacijsko-formacijskom strukturom Oružanih snaga BiH sa akcentom na koncept i šemu logističke i inženjerske podrške,
- implementirati Odluku Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH od 24.11.2016. godine kroz realizaciju FAZE-2 Plana implementacije dokumenta „Pregled odbrane“, Akcionog plana implementacije „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, Okvirnog plana implementacije

dokumenta "Program reformi BiH" iz nadležnosti Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH, kao i kroz realizaciju drugih potrebnih aktivnosti u okviru reformskog procesa i procesa razvoja institucija odbrane. Između ostalog, navedeno će zahtijevati implementaciju nove lične i materijalne formacije Oružanih snaga BiH, pripremu i infrastrukturno uređenje perspektivnih lokacija za razmještaj komandi i jedinica Oružanih snaga BiH, dislokaciju materijalno-tehničkih sredstava na perspektivne lokacije, pripremu lokacija koje su oglašene neperspektivnim za predaju civilnim organima, te nabavku naoružanja, opreme i materijalno-tehničkih sredstava,

- u skladu sa usvojenim reformskim rješenjima, pokrenuti aktivnosti izmjena i dopuna postojećih i izrade novih pravnih propisa i drugih dokumenata iz oblasti odbrane,
- u kontinuitetu vršiti analizu misija Oružanih snaga BiH, kapaciteta za njihovu implementaciju i priuštivosti strukture snaga,
- intenzivirati ostvarivanje svih reformskih ciljeva radi dostizanja potrebnih sposobnosti Oružanih snaga BiH. Važno načelo reformskih aktivnosti je modernizacija Oružanih snaga BiH i postizanje interoperabilnosti i kompatibilnosti sa oružanim snagama zemalja članica NATO. Navedeno podrazumijeva standardizaciju i unifikaciju naoružanja i vojne opreme, te operativnih i administrativnih procedura. Reformske aktivnosti provoditi u saradnji sa NATO, imajući u vidu iskustva NATO/PfP zemalja i specifičnosti BiH,
- u okviru implementacije rješenja iz prethodne reforme u oblasti odbrane, nastaviti sa implementacijom Sporazuma o konačnom raspolaganju svim pravima i obavezama na pokretnoj imovini koja će i dalje služiti za potrebe odbrane, predajom nepotrebne ostale pokretne imovine vladama entiteta, te aktivnostima rješavanja viškova NMiMES, uključujući saradnju kroz tehničke aranžmane i projekte sa partnerskim organizacijama i državama.

Realizacija projekata i aktivnosti iz Akcionog plana implementacije „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, pored sredstava u budžetu odbrane, zahtijevat će dodatno finansiranje. Stoga realizacija navedenog plana, pored neophodnosti pravovremenog planiranja i potpune realizacije budžeta odbrane, zahtijeva provedbu odobrenih te izradu i odobravanje novih višegodišnjih projekata kapitalnih ulaganja u oblasti odbrane. U tom cilju, neophodno je ostvariti intenzivnu saradnju sa nadležnim institucijama BiH kako bi se podržali takvi projekti i osigurala potrebna finansijska sredstva za njihovu realizaciju prema prioritetima i dinamici iz Akcionog plana implementacije „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“ Imajući u vidu stanje i spremnost raspoloživog naoružanja, borbene i neborbene tehnike, sredstava, opreme, objekata i infrastrukture, od navedenog zavisi održavanje i unapređenje operativnih sposobnosti Oružanih snaga BiH za izvršenje zakonskih zadataka i dodijeljenih misija.

Pri utrošku odobrenih finansijskih sredstava za realizaciju Akcionog plana implementacije „Plana razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, a kako bi se zadržale i unaprijedile operativne sposobnosti Oružanih snaga BiH, težište dati na sljedeće prioritete:

- u periodu do 2021. godine: nabavka sredstava transporta (helikopteri, motorna vozila, lako oklopno vozilo pješadije-točkaši), opremanje deklariranih jedinica, nabavka opreme za borbu protiv terorizma i za pomoć civilnim strukturama vlasti,
- u periodu 2021.-2027. godina: nabavka sredstava transporta (helikopteri i motorna vozila), protivoklopnih sredstava, sredstava zračnog osmatranja i javljanja, inženjerskih sredstava, opreme za borbu protiv terorizma i za pomoć civilnim strukturama vlasti.

NATO/PfP i EU

Strateški ciljevi i opredjeljenja BiH u odnosu na NATO i EU utvrđeni su Zakonom o odbrani BiH i relevantnim odlukama i dokumentima BiH iz oblasti sigurnosti, odbrane i vanjske politike. U skladu sa navedenim, težište djelovanja po pitanjima iz oblasti odbrane u odnosu na NATO i EU usmjeriti na realizaciju sljedećih aktivnosti:

- osigurati ispunjavanje svih obaveza BiH u okviru procesa i programa saradnje sa NATO, u skladu sa zakonom, dokumentima koje je BiH dostavila u NATO, strateškim dokumentima BiH i preuzetim obavezama BiH. U tom cilju osigurati implementaciju dokumenta Program reformi BiH i učesće u izradi narednih verzija ovog dokumenta, osigurati izradu i implementaciju PARP procjene i PG, kao i implementaciju svih programa, mehanizama i instrumenata saradnje BiH i NATO,
- osigurati participaciju u NATO strukturama, NATO/PfP obuci i vježbama, te koordinaciju u pripremama NATO/PfP aktivnosti u BiH,
- nastaviti sa aktivnostima postizanja interoperabilnosti elemenata odbrambenog sistema BiH sa zemljama članicama NATO. Modernizacija snaga i dostizanje interoperabilnosti bit će dugoročan proces, te kao stalni zadatak poduzimati aktivnosti usvajanja NATO normi i uobičajene prakse,
- osigurati učesće deklariranih jedinica Oružanih snaga BiH u NATO vođenim operacijama, te aktivno nastaviti implementaciju Koncepta operativnih sposobnosti (u daljem tekstu: OCC E&F) u Oružanim snagama BiH i deklarisanje novih jedinica u bazen snaga,
- pružiti doprinos u preuzimanju odgovornosti BiH za vlastitu sigurnost i u tom cilju osigurati efikasnu i potpunu realizaciju poslova iz oblasti evropskih i evroatlantskih integracija BiH. Stvaranje stabilnog i sigurnog okruženja, okončanje operacije EUFOR „ALTHEA” i preuzimanje odgovornosti za vlastitu sigurnost su općesigurnosni ciljevi BiH i pokazatelj državnih sposobnosti za evropske i evroatlantske integracije. U tom cilju, nastaviti intenzivnu saradnju i podršku aktivnostima EUFOR, te pružiti pomoć institucijama BiH u prijenosu nadležnosti sa EUFOR. Intenzivnu saradnju sa EUFOR nastaviti u oblastima obuke i vježbi Oružanih snaga BiH, rješavanja viškova i upravljanja zalihama NMiMES, deminiranja, korištenja lokacija Oružanih snaga BiH za potrebe EUFOR i u drugim oblastima,
- osigurati ispunjavanje ciljeva, prihvatanje organizacijskih mehanizama i realizaciju aktivnosti iz oblasti CFSP i CSDP u kontekstu opredjeljenja BiH za članstvo u EU i time za integraciju u odbrambene strukture EU. Stalnu saradnju i dijalog sa EU o sigurnosnim i odbrambenim pitanjima ostvariti na osnovama CFSP i CSDP, koristeći mogućnost sudjelovanja BiH u projektima EU Stalne strukturalne saradnje u sigurnosti i odbrani (u daljem tekstu: PESCO). U tom smislu, iskoristiti mogućnosti prema kojoj države članice EU mogu pozvati druge zemlje da sudjeluju u projektima PESCO, posebno u pogledu jačanja instrumenata za razmjenu informacija, koordinacije djelovanja, upućenosti u projekte i saradnje država članica EU i NATO sa državama Zapadnog Balkana.

Operacije i obuka

U cilju uspješnog izvođenja operacija Oružanih snaga BiH, te efikasne obuke kao preduslova uspješnih operacija, posebnu pažnju posvetiti:

- usvajanju i primjeni ocjenjivanja spremnosti Oružanih snaga BiH u skladu sa OCC E&F, kontinuiranom ažuriranju postojećih i izradi novih dokumenata iz oblasti operacija i obuke sa ciljem dostizanja NATO interoperabilnosti,
- poduzimanju aktivnosti na opremanju i obučavanju jedinica Oružanih snaga BiH u skladu sa NATO standardima, u cilju stvaranja potrebnih uslova da "Bataljonska grupa lake pješadije" bude spremna za drugi nivo ocjenjivanja (CREVAL) koje će se provesti

u 2021. i 2022. godini, te da po sticanju certifikata "COMBAT READY" i ulaska u OCC E&F bazen snaga bude spremna za učešće u NATO vođenim operacijama i operacijama podrške miru od 2023. godine, što bi u konačnici uključivalo 8% Oružanih snaga BiH. Nastaviti sa obukom/održavanjem stečenog nivoa/i reocjenjivanjem (RE-EVAL) NUS/EOD voda i Voda vojne policije na nivou 2 (NEL 2) što je u skladu sa PARP,

- implementaciji PG usmjerenih na operacije i obuku,
- pripremi za učešće u operacijama podrške miru i drugim aktivnostima u inostranstvu,
- razvoju pilotskog i drugog zrakoplovnog kadra,
- osposobljavanju za protivminsko djelovanje u BiH i uništavanje NUS/EOD, uključujući struktuiranje Centra za protivminsko djelovanje i NUS/EOD Oružanih snaga BiH,
- razvoju sposobnosti i kapaciteta za pružanje vojne pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge nesreće i za druge aktivnosti pomoći civilnim organima,
- razvoju sposobnosti i kapaciteta za izvođenje zračne medicinske evakuacije i aktivnosti traganja i spašavanja,
- razvoju i unapređenju posebnih sposobnosti za učešće u UN, NATO i EU vođenim operacijama,
- definiranju potrebe za međunarodno sponzorisanom obukom.

Obuku, edukaciju i vježbe Oružanih snaga BiH u zemlji i inostranstvu realizirati kroz sljedeće glavne aktivnosti:

- profesionalni razvoj, školovanje i stručno-specijalističko usavršavanje,
- izvođenje vježbi komandi i jedinica, uključujući učešće u NATO/PfP i drugim međunarodnim vježbama,
- uloga zemlje domaćina za međunarodne vježbe i konferencije,
- individualna i kolektivna obuka sa ciljem razvoja sposobnosti i spremnosti za izvršenje zakonskih zadataka i dodijeljenih misija,
- preduputne obuke jedinica u cilju razvijanja sposobnosti za učešće u operacijama podrške miru,
- realizacija zajedničke vojne obuke sa multinacionalnim bataljonima EUFOR (MNB EUFOR),
- realizacija obuke sa Odjeljenjem za osposobljavanje i obuku EUFOR (CBTD EUFOR) i mobilnim timovima EUFOR za obuku (MTT EUFOR),
- praćenje borbene spremnosti,
- učenje stranih jezika, težišno engleskog, sa akcentom na personal i jedinice za operacije podrške miru,
- obuka u korištenju informacionih tehnologija,
- edukacija i obuka specijalista za odnose sa javnošću.

Pomoć civilnim organima i civilno-vojna saradnja

U cilju izvršenja zakonskog zadatka pružanja pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge nesreće, kao i doprinosa u izgradnji stabilnog i sigurnog okruženja i drugim aktivnostima podrške civilnim organima u skladu sa zakonom, realizirati sljedeće aktivnosti:

- osigurati efikasnu realizaciju aktivnosti Oružanih snaga BiH u oblasti pružanja pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge nesreće, uključujući medicinsku evakuaciju (MEDEVAC) zračnim putem i pomoć u traganju i spašavanju (SAR), te deminiranju i borbi protiv terorizma. Posebnu pažnju posvetiti angažovanju Oružanih snaga BiH u aktivnostima pomoći civilnim organima u prevenciji i spriječavanju širenja COVID-19. U cilju adekvatne podrške i uspješnog odgovora na civilne krizne situacije u kojima su ugroženi životi i zdravlje ljudi, materijalna dobra i okoliš, nastaviti sa razvojem sposobnosti, spremnosti i kapaciteta u ovim oblastima. Poseban akcenat dati

na nabavku potrebnih sredstava i na razvoj sposobnosti izvođenja zajedničkih operacija, a potom i multinacionalnih operacija. Uz drugu potrebnu opremu za odgovor na civilne krizne situacije, kao izuzetno važna nameće se potreba nabavke opreme za daljinski prijenos slike iz zračnog prostora u realnom vremenu, uključujući bespilotne letjelice,

- zadržati i povećati doprinos Oružanih snaga BiH u protivminskim akcijama u BiH, te unaprijediti obuku i saradnju u oblasti humanitarnog deminiranja, posebno na regionalnom nivou,
- urediti oblast pružanja vojne pomoći civilnim organima i civilno-vojne saradnje normativnim, konceptualnim, doktrinarnim i planskim dokumentima, sa ciljem unapređenja sistema koordinacije, vojnih aspekata upravljanja kriznim situacijama i civilne podrške vojnim operacijama,
- završiti normativnu regulativu za izradu kredibilnog plana civilno-vojne saradnje,
- razmatrati mogućnosti kontroliranog stavljanja na raspolaganje odgovarajućih resursa i kapaciteta Oružanih snaga za potrebe civilnih organa u skladu sa zakonom,
- poduzeti aktivnosti na implementaciji Strategije BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma i pripadajućeg akcionog plana za implementaciju navedene strategije sa težištem na dogradnji Plana civilno-vojne saradnje u odgovoru na terorizam, te aktivnosti na implementaciji Strategije za kontrolu SALW u BiH i pripadajućeg akcionog plana za implementaciju navedene strategije.

Operacije kolektivne sigurnosti

Oružane snage BiH su jedna od najznačajnijih institucija BiH za pružanje doprinosa globalnoj sigurnosti i s tim u vezi važan instrument ispunjavanja ciljeva vanjske politike BiH i međunarodno preuzetih obaveza BiH. U cilju nastavka ovog doprinosa i afirmacije Oružanih snaga BiH kao instrumenta vanjske državne politike, realizirati sljedeće aktivnosti:

- osigurati nastavak odobrenog učešća Oružanih snaga BiH u operacijama podrške miru (UN misije u Kongu i Maliju, NATO vođena operacija „Odlučna podrška“ u Afganistanu i EU misija u Centralnoafričkoj Republici),
- definirati organizaciju i opremiti do 40% personala Oružanih snaga BiH na način koji će omogućiti njihovo upućivanje u zone operacija u inostranstvu,
- kroz proces osposobljavanja, kojem će cilj biti dostizanje pune operativne sposobnosti jedinica, težiti da Oružane snage BiH stalno imaju angažovane ili u gotovosti za upućivanje u operacije u inostranstvu do 8% snaga, sa težištem na razvoju „Bataljonske grupe lake pješadije” za učešće u operacijama podrške miru do 2023. godine,
- u kontinuitetu razmatrati mogućnost dodatnog upućivanja opremljenih i obučanih pripadnika i jedinica Oružanih snaga BiH u operacije podrške miru i druge međunarodno odobrene aktivnosti kolektivne sigurnosti pod okriljem UN, NATO i EU.

Međunarodna saradnja i međunarodne obaveze

U svrhu unapređenja ciljeva vanjske politike BiH i ispunjavanja međunarodnih obaveza BiH iz oblasti odbrane, te afirmacije Oružanih snaga BiH kao instrumenta vanjske državne politike, u oblasti međunarodne odbrambene saradnje realizirati sljedeće aktivnosti:

- osigurati održavanje postojećeg i proširenje vojno-diplomatskog i vojnog predstavljanja BiH u međunarodnim sigurnosnim i odbrambenim organizacijama i drugim državama,
- osigurati kontinuirano ispunjavanje međunarodnih obaveza BiH u oblasti odbrane, izvršenje aktivnosti međunarodne saradnje i učešće Oružanih snaga BiH u međunarodnim vojnim vježbama, uz adekvatno planiranje finansijskih sredstva,
- osnažiti učešće u radu međunarodnih, multinacionalnih i inostranih sigurnosnih i odbrambenih organizacija i struktura, sa posebnim akcentom na jačanje regionalne saradnje, posebno sa susjedima, kroz učešće u regionalnim inicijativama,
- nastaviti sa realizacijom aktivnosti vezanim za članstvo u regionalnim inicijativama koje imaju za cilj izgradnju kredibilnih kapaciteta na putu ka NATO,

- planirati izvršenje pasivnih kvota u BiH i aktivnih kvota u inostranstvu u okviru aktivnosti provođenja inspeksijskog režima, režima provjere i posmatračkih letova u skladu sa odredbama Sporazuma o subregionalnoj kontroli naoružanja, Bečkog dokumenta 2011 i Ugovora o otvorenom nebu,
- osigurati realizaciju obaveza iz oblasti kontrole naoružanja, mjera za izgradnju povjerenja i sigurnosti i spriječavanja širenja oružja za masovno uništavanje,
- osigurati razmatranje ponuda za pomoć i donacije u okviru bilateralne i multilateralne saradnje i iste usmjeravati prema prioritetima institucija odbrane,
- intenzivirati postojeću i proširiti odbrambenu saradnju sa međunarodnim sigurnosnim i odbrambenim organizacijama i partnerskim državama u svim oblastima od značaja za odbrambeni sistem BiH.

Logistika

U cilju pravovremenog i kvalitetnog izvršenja definiranih zakonskih zadataka u BiH, kao i kvalitetnih pripremnih aktivnosti za operacije podrške miru, nastaviti razvijati i unapređivati sistem logističke podrške. S tim u vezi, realizirati sljedeće aktivnosti:

- osigurati neprekidnost funkcioniranja logističke podrške komandi i jedinica Oružanih snaga BiH u izvršenju zakonom definiranih zadataka,
- sistem upravljanja zalihama i lancem snabdijevanja podići na viši nivo pravovremenim izvještavanjem i pravovremenim planiranjem popune nedostajućim materijalnim sredstvima, te stavljanjem u funkciju vlastitih kapaciteta,
- poboljšati sistem održavanja materijalnih sredstava prioritarno stavljanjem u funkciju vlastitih kapaciteta,
- unaprijediti sistem javnih nabavki angažovanjem taktičko-tehničkih nosioca u procesu planiranja, a posebno u: nabavci materijalnih sredstava klase V neophodnih za popunu i formiranje borbenih kompleta, nabavci individualne i specijalističke opreme, održavanju kompleksnih sistema borbene i neorbene tehnike i materijalnih sredstava, te održavanju infrastrukture i objekata,
- pokretati pravovremno nabavke naoružanja i opreme u skladu sa „Planom razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH“,
- nastaviti sa predajom neperspektivnih lokacija i definirane nepotrebne ostale pokretne imovine civilnim strukturama, uknjižavanjem perspektivne nepokretne vojne imovine na BiH, konsolidacijom perspektivnih lokacija, rješavanjem viškova NMiMES kroz uništavanje, prodaju ili donaciju, te sa utvrđivanjem načina i rješavanjem nepotrebne opreme,
- nastaviti sa realizacijom projekata nabavke motornih vozila i helikoptera, te projekata modernizacije i remonta postojećih helikoptera, sistema za C4, opreme za traganje i spašavanje, opreme za atomsko-biološko-hemijsku-odbranu (ABHO), materijalnih sredstava za deminiranje i uništavanje NUS/EOD i materijalnih sredstava za pružanje medicinske podrške,
- nastaviti sa realizacijom projekata sa ciljem povećanja sigurnosti skladištenja NMiMES u skladu sa NATO standardima,
- nastaviti sa implementacijom projekata koji će poboljšati izvršenje Plana javnih nabavki primjenom modula e-poslovanja, te projekata kodifikacije materijalnih sredstava, Logističkog informacijskog sistema (LogIS) i drugih potrebnih projekata,
- nastaviti sa jačanjem medicinske podrške Oružanih snaga BiH, aktivnostima u okviru Balkanskih medicinskih snaga (BMTF) i aktivnostima na prevenciji i spriječavanju širenja COVID-19 koje uključuju stalno praćenje epidemiološke situacije, poduzimanje potrebnih organizacijskih i medicinskih mjera zaštite i samozaštite u institucijama odbrane i nabavku potrebnih sredstava i opreme za potrebe institucija odbrane i za pomoć civilnim organima.

Finansije i budžet

Uspješna realizacija odbrambenih aktivnosti zahtijeva adekvatno finansiranje, te je u skladu sa zakonskim nadležnostima nepohodno osigurati stabilno godišnje finansiranje institucija odbrane BiH. U navedenom cilju, realizirati sljedeće aktivnosti:

- prilagoditi budžet odbrane raspoloživim sredstvima ravnajući se fiskalnim ograničenjima i ekonomskim mogućnostima BiH, na osnovu čega kreirati finansiranje odbrane na duži period i sa potencijalnom stopom rasta bruto društvenog proizvoda (u daljem tekstu: BDP) težiti povećanju budžeta odbrane,
- uspostaviti listu prioriteta finansiranja u skladu sa programskim prioritetima, međunarodnim obavezama BiH iz oblasti odbrane i NATO integracijskim procesom BiH. Imajući u vidu ograničenja u dodjeli sredstava za potrebe odbrane, prilikom projekcije budžeta odbrane za 2022. godinu nastojati osigurati sljedeću orijentacionu strukturu istog: personalni troškovi 80%; operativni troškovi 15%; razvojni projekti, opremanje i modernizacija 5%,
- osigurati postepeno povećanje udjela sredstava u strukturi budžeta odbrane za operativne troškove, razvojne projekte, opremanje i modernizaciju. Kroz insistiranje na povećanju budžeta odbrane, na godišnjem nivou nastojati osigurati smanjenje udjela personalnih troškova u istom za 3,5% - 4,5%, te u periodu do 2024. godine nastojati osigurati sljedeću orijentacionu strukturu udjela sredstava u budžetu odbrane: personalni troškovi 70%; operativni troškovi 20%; razvojni projekti, opremanje i modernizacija 10%. Željeni cilj strukture budžeta za odbranu je oko 65% za personalne troškove, oko 20% za operativne troškove i oko 15% za razvojne projekte, opremanje i modernizaciju. Željeni cilj izdvajanja za potrebe odbrane je 2% BDP, u skladu sa preporukama NATO,
- osigurati realizaciju odobrenog budžeta odbrane prema planiranoj dinamici, izraditi potrebne operativne planove i vršiti programsko praćenje izvršenja budžeta,
- osigurati blagovremenu pripremu programa finansiranja, razvijanje trogodišnjeg okvira rashoda, izradu budžetskog zahtjeva i dalji razvoj SPPBI,
- poduzeti aktivnosti na osiguranju finansijskih sredstava za višegodišnje projekte kapitalnih ulaganja u oblasti odbrane, uključujući mogućnost korištenja neutrošenih finansijskih sredstva iz godišnjeg budžeta odbrane za ovu namjenu,
- osigurati izradu i ažuriranje normativnih i drugih dokumenata kojima se uređuju oblasti materijalno - finansijskog poslovanja, definiranja potreba, implementacije i održavanja softvera i hardverske podrške za obračun plaća i naknada, vođenja materijalnog poslovanja i finansijske transparentnosti u oblasti odbrane,
- osigurati unapređenje sistema interne kontrole u institucijama odbrane kroz izradu Studije rizika i upravljanja rizicima i Strateškog plana za period od 3 godine.

Odbrambeno planiranje

Dostizanje pune funkcionalnosti i operativnosti svih elemenata odbrambenog sistema zahtijeva uspostavu efikasnog sistema odbrambenog planiranja. Uređenje navedene oblasti realizirati kroz sljedeće aktivnosti:

- ažurirati postojeće i izraditi nove dokumente u sistemu odbrambenog planiranja usmjerene na razvoj odbrambenih sposobnosti i spremnosti institucija odbrane, te u kontinuitetu osigurati implementaciju, praćenje i reviziju sadržaja odobrenih dokumenata. PARP procjenu integrirati u sistem odbrambenog planiranja i koristiti kao mehanizam za izradu i ažuriranje dokumenata sistema odbrambenog planiranja,
- nastaviti sa razvojem SPPBI sa ciljem osiguranja funkcionalnog NATO kompatibilnog procesa odbrambenog planiranja. Kroz SPPBI omogućiti transparentno planiranje i budžetiranje odbrane i adekvatnu koordinaciju između institucija BiH uključenih u proces planiranja. Uz stabilno budžetiranje, kroz SPPBI nastojati osigurati pouzdanu finansijsku procjenu za period od pet godina,

- u cilju jačanja kapaciteta odbrambenih institucija u oblasti upravljanja finansijama i povezivanja faze planiranja i programiranja u SPPBI, unaprijediti kratkoročno i srednjoročno strateško planiranje kroz izradu i primjenu Godišnjeg programa rada Ministarstva odbrane BiH i Srednjoročnog plana rada Ministarstva odbrane BiH, u skladu sa propisima Vijeća ministara BiH i utvrđenom metodologijom.

POGLAVLJE VI. PRIORITETI FINANSIRANJA

Institucije odbrane se kontinuirano suočavaju sa nedovoljnim resursima za izvršenje zadataka i planski razvoj odbrambenih kapaciteta. Osnovni uzrok ovakvog stanja su nedovoljna finansijska izdvajanja za potrebe odbrane koja se kreću ispod 1% BDP na godišnjem nivou. Navedeno se odražava na nepovoljnu strukturu budžeta odbrane u okviru kojeg su finansijska izdvajanja za personalne troškove u proteklom periodu iznosila do 83%, čime je onemogućeno adekvatno finansiranje operativnih troškova i razvojnih projekata u oblasti odbrane.

Projekcije i trendovi u okviru DOB ne predviđaju suštinsko povećanje budžeta odbrane, pri čemu će u najpovoljnijem odnosu struktura budžeta za 2022. godinu uključivati finansijska izdvajanja u iznosu od 80% za personalne troškove, 15% za operativne troškove i 5% za razvojne projekte, opremanje i modernizaciju. Uz nepovoljnu strukturu, budžet odbrane dodatno opterećuju i druga izdvajanja, kao što su troškovi održavanja i napuštanja neperspektivnih lokacija. Takođe, uticaj na nepovoljnu strukturu izdvajanja za oblast odbrane imat će situacija vezana za pandemiju COVID-19. Imajući u vidu navedeno, za realizaciju razvojnih projekata, opremanje i modernizaciju neophodno je osigurati dodatna finansijska sredstva, uključujući poduzimanje aktivnosti na omogućavanju korištenja neutrošenih finansijskih sredstva iz godišnjeg budžeta odbrane za ove potrebe.

U uslovima ograničenih resursa sa kojima raspolažu institucije odbrane, proces odbrambenog planiranja treba biti usmjeren na ključne prioritete kako bi se ostvarili državni ciljevi u oblasti odbrane. S tim u vezi, u trenutnim okolnostima nedovoljnog finansiranja odbrane, prilikom planiranja aktivnosti i troškova za njihovu realizaciju neophodno je prioritete finansiranja klasificirati i planirati prema sljedećim prioritetima:

Prioritet 1. Obavezni troškovi

Ovi troškovi moraju biti obavezno u cjelosti planirani i budžetski podržani radi osiguranja osnovnog funkcioniranja odbrambenog sistema BiH:

- plaće, doprinosi i naknade za odobreno brojno stanje prema Instrukciji za pripremu budžetskog zahtjeva,
- izmirenje fiksnih i režijskih troškova i usluga,
- osnovno snabdijevanje (prehrambeni artikli, gorivo, mazivo, uniforme i drugo snabdijevanje neophodno za osnovno funkcioniranje),
- osnovno i prioritetno opremanje (oprema neophodna za izvršenje misija u inostranstvu, deminiranje i drugo opremanje neophodno za osnovno funkcioniranje),
- osnovno održavanje (održavanje sredstava, opreme, objekata, infrastrukture, tehnike i drugo održavanje neophodno za osnovno funkcioniranje),
- izvršenje zakonskih zadataka i obuka Oružanih snaga BiH,
- opremanje u skladu sa „Planom razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH“.

Prioritet 2. Funkcionalni troškovi

Ove troškove potrebno je obavezno budžetski planirati radi osiguranja potpunog funkcioniranja odbrambenog sistema BiH zasnovanog na postojećim zakonskim i drugim obavezama, pri čemu njihova realizacija zavisi od odobrenog budžeta odbrane:

- opremanje u skladu sa „Planom razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH“,
- ostalo opremanje, održavanje, izgradnja i nabavka, uključujući nabavku nedostajućih sredstava klase V za popunu i formiranje borbenih kompleta,
- školovanje i usavršavanje,
- razvoj novih sposobnosti i podizanje nivoa spremnosti radi ispunjavanja PG,
- ispunjavanje međunarodno preuzetih obaveza BiH i obaveza u okviru NATO/PfP i EU integracijskog procesa,
- pružanje pomoći civilnim organima,
- vojno predstavljanje BiH i razvoj međunarodne saradnje,
- rješavanje viškova NMiMES i vojne opreme Oružanih snaga BiH,
- razvoj informacionih sistema,
- redukcija i konsolidacija lokacija Oružanih snaga BiH,
- zadovoljavanje vjerskih potreba,
- jačanje integriteta pripadnika institucija odbrane i borba protiv korupcije,
- medijska prezentacija i afirmacija odbrambenog sistema BiH,
- troškovi funkcioniranja pukovskog sistema Oružanih snaga BiH,
- tranzicija i zbrinjavanje personala,
- zaštita mentalnog zdravlja.

Prioritet 3. Razvojni troškovi

Ove troškove obavezno je planirati kroz višegodišnje razvojne projekte u oblasti odbrane radi dostizanja potrebne efikasnosti i spremnosti odbrambenog sistema BiH:

- opremanje u skladu sa „Planom razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH“,
- razvoj novih sposobnosti i podizanje nivoa spremnosti Oružanih snaga BiH,
- standardizacija i modernizacija naoružanja i vojne opreme,
- modernizacija objekata, infrastrukture i tehnike,
- uvođenje rezervnog sastava Oružanih snaga BiH.

Prilikom izrade godišnjeg budžeta odbrane, u trenutnim okolnostima nepovoljnog finansiranja odbrane, u odnosu na ukupni odobreni budžet odbrane osigurati sljedeću orjentacionu strukturu finansijskih izdvajanja prema budžetskim programima:

- program „Vojna odbrana“ oko 91,5%,
- program „Operacije kolektivne sigurnosti“ oko 2 %,
- program „Međunarodna saradnja“ oko 1,5%,
- program „Administracija“ oko 5%.

POGLAVLJE VII. ZAVRŠNA RAZMATRANJA

1. Zaključak

Uspješno funkcioniranje institucija odbrane i uspješne vojne operacije zahtijevaju adekvatno finansiranje, obučene, spremne, sposobne i motivisane snage, efikasnu organizaciju i vođenje, pravovremeno i optimalno planiranje te dodjelu potrebnih resursa. U tom pogledu, neophodan je nastavak razvojnog procesa kako bi institucije odbrane BiH i njihov najvažniji operativni dio, Oružane snage BiH, bile priuštive, relevantne i djelotvorne komponente sigurnosne, odbrambene i vanjske politike BiH i podržale savremene integracijske procese BiH.

Predstojeće obaveze u okviru ovog procesa uključuju održavanje i dalji razvoj odbrambenih kapaciteta BiH, težišno razvoj modernih NATO interoperabilnih i kompatibilnih Oružanih snaga BiH koje su opremljene, sposobne i spremne da izvršavaju zakonske zadatke i ispune državne ciljeve u oblasti sigurnosti, odbrane i vanjske politike. U tom smislu, dalji razvoj odbrambenih kapaciteta potrebno je realizirati u skladu sa dokumentom "Pregled odbrane" i njegovim sastavnim dijelom „Plan razvoja i modernizacije Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, te dokumentom Program reformi BiH.

U uslovima nedovoljnog budžeta i dodjele ograničenih resursa za potrebe institucija odbrane, planski razvoj odbrambenih kapaciteta će zahtijevati povećanje godišnjeg budžeta odbrane i odobrenje dodatnih finansijskih sredstava za realizaciju višegodišnjih razvojnih projekata u oblasti odbrane. U tom pravcu, neophodno je da institucije odbrane učine dodatne napore u saradnji sa nadležnim institucijama BiH.

Institucije odbrane ne smiju dozvoliti neuspjeh u procesu prilagođavanja svoje strukture i sposobnosti državnim potrebama i zahtjevima savremenog okruženja. Jedan od izraženijih izazova sa kojima se susreću institucije odbrane i na koji su u dosadašnjem periodu pružile adekvatan odgovor je pomoć civilnim organima u prevenciji i spriječavanju širenja COVID-19, uključujući i provođenje mjera na zaštiti zdravlja i spriječavanju širenja navedene bolesti u institucijama odbrane. Iz navedenog razloga, pred institucije odbrane se nameće imperativ stalnog usavršavanja i jačanja vlastitih sposobnosti. Imajući u vidu da institucije odbrane funkcionišu u restriktivnim okolnostima duži vremenski period, navedeno predstavlja poseban izazov čije prevazilaženje zahtijeva racionalnu upotrebu raspoloživih resursa kako bi se podržala realizacija prioriternih odbrambenih aktivnosti.

Institucije odbrane će programskim i planskim dokumentima detaljno razraditi definirane prioritete iz Smjernica. Za sve prioritete definirat će način i dinamiku realizacije, te potrebna finansijska sredstva koja će u skladu sa potrebama i mogućnostima adekvatno obrazložiti i planirati za potrebe izrade budžeta odbrane. Pored definiranih prioriteta, institucije odbrane će u narednom periodu realizirati i druge aktivnosti iz nadležnosti u skladu sa konkretnim okolnostima vojno-političkog okruženja, zahtjevima kolektivnih sistema odbrane i vlastitim potrebama i mogućnostima. Na kraju budžetske godine, prioritete iz Smjernica koristiti za ocjenjivanje izvršenja budžeta odbrane.

2. Odgovornost za implementaciju

Za implementaciju Smjernica iz svoje nadležnosti odgovorni su zamjenici ministra odbrane, rukovodioci organizacijskih jedinica Ministarstva odbrane BiH, načelnik Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH, zamjenici načelnika Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH i komandanti komandi i jedinica Oružanih snaga BiH.

3. Primjena

Smjernice stupaju na snagu danom donošenja i primjenjuju se u skladu sa operativnim ciklusom Sistema upravljanja odbrambenim resursima za potrebe planiranja razvoja odbrambenih sposobnosti i finansijski, materijalno i operativno podržanog funkcioniranja institucija odbrane u periodu 2022.-2026. godina.

Broj: 06-03-8-2010-17/20
Sarajevo, 04.01.2021. godine

MINISTAR

Dr. Sifet Podžić

Pregled skraćenica

- ABHO** - Atomsko-biološko-hemijska odbrana
- ANP (Annual National Programme)** - Godišnji nacionalni program
- ASDE (Air Situation Data Exchange)** - Razmjena podataka o situaciji u zračnom prostoru
- ASM (Airsapace Management)** - Upravljanje zračnim prostorom
- BDP** - Bruto društveni proizvod
- BiH** - Bosna i Hercegovina
- BMTF (Balkan Medical Task Force)** - Balkanske medicinske snage
- C4 (Command, Control, Communications and Computers)** - Komandovanje, kontrola, komunikacije i kompjuteri
- CFSP (Common Foreign and Security Policy)** - Zajednička vanjska i sigurnosna politika EU
- COVID-19** - Korona virus
- CSDP (Common Security and Defence Policy)** - Zajednička sigurnosna i odbrambena politika EU
- CBTD EUFOR** - Odjeljenje za osposobljavanje i obuku EUFOR
- DOB** - Dokument okvirnog budžeta
- EU (European Union)** - Evropska unija
- EUFOR (European Union Force in Bosnia and Herzegovina)** - Vojne snage EU u BiH
- ID (Intensive Dialogue)** - Intenzivirani dijalog
- Institucije odbrane** - Ministarstvo odbrane BiH i Oružane snage BiH
- IPAP (Individual Partnership Action Plan)** - Individualni partnerski akcijski plan
- IPCP (Individual Partnership and Cooperation Programme)** - Individualni partnerski program saradnje
- ISTAR (Intelligence, surveillance, target acquisition, and reconnaissance)** - Sistem za obavještajni rad, nadgledanje, određivanje ciljeva i izviđanje
- LogIS** - Logistički informacijski sistem
- MAP (Membership Action Plan)** - Akcioni plan za članstvo u NATO
- MEDEVAC (Medical evacuation)** - Medicinska evakuacija
- MNB EUFOR (Multinational Battalion EUFOR)** - Multinacionalni bataljon EUFOR
- MTT EUFOR (Mobile Training Team EUFOR)** - Mobilni tim EUFOR za obuku
- NAC (North Atlantic Council)** - Sjevernoatlantsko vijeće NATO
- NATO (North Atlantic Treaty Organisation)** - Organizacija sjevernoatlantskog ugovora
- NATO/PfP (NATO/Partnership for Peace)** - Program NATO/Partnerstvo za mir
- NMiMES** - Naoružanje, municija i minsko-eksplozivna sredstva
- NUS** - Neeksplozivna ubojna sredstva
- NUS/EOD (NUS/Explosive Ordnance Disposal)** - Uništavanje NUS/odlaganje eksplozivnih sredstava
- OCC E&F (Operational Capability Concept Evaluation and Feedback)** - Koncept operativnih sposobnosti, procjena i povratne informacije
- OSCE (Organization for Security and Co-operation in Europe)** - Organizacija za sigurnost i saradnju u Evropi

PARP (Planning and Review Process) - Proces planiranja i revizije

PD (Presentation document) - Prezentacijski dokument

PESCO (Permanent Structured Cooperation) - EU Stalna strukturalna saradnja u sigurnosti i odbrani

PG (Partnership Goals) - Partnerski ciljevi

SALW (Small Arms and Light Weapons) - Malo oružje i lako naoružanje

SAR (Search and Rescue) - Traganje i spašavanje

SPPBI - Sistem planiranja, programiranja, budžetiranja i izvršenja

STRATCOM (Strategic communication) - Strateško komuniciranje

UN (United Nations) - Organizacija Ujedinjenih nacija

UNDP (United Nations Development Programme) - UN program za razvoj

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo odbrane/obrane

Босна и Херцеговина
Министарство одбране

СМЈЕРНИЦЕ ЗА ОДБРАМБЕНО ПЛАНИРАЊЕ

Сарајево, јануар 2021. године

САДРЖАЈ

ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.....	1
1. Сврха.....	1
2. Циљ.....	1
3. Примјењивост.....	1
4. Референце.....	1
ПОГЛАВЉЕ II. УВОД.....	3
ПОГЛАВЉЕ III. ВОЈНО-ПОЛИТИЧКИ АСПЕКТИ.....	5
1. Изазови, ризици и пријетње у области безбједности и одбране.....	5
2. Процјена безбједносних и војно-политичких кретања.....	5
3. Циљеви и одређења у области одбране.....	6
4. Војна стратегија Босне и Херцеговине.....	8
5. План развоја и модернизације Оружаних снага Босне и Херцеговине.....	9
ПОГЛАВЉЕ IV. ВИЗИЈА, МИСИЈА, ЦИЉЕВИ И НАЧЕЛА ДЈЕЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА ОДБРАНЕ.....	9
1. Визија, мисија и циљеви институција одбране.....	9
2. Начела дјеловања институција одбране.....	11
ПОГЛАВЉЕ V. ПРИОРИТЕТИ ОДБРАМБЕНОГ ПЛАНИРАЊА.....	11
1. Развој одбрамбених способности.....	11
2. Приоритетне одбрамбене активности.....	12
<i>Одбрана Босне и Херцеговине.....</i>	12
<i>Реформске активности.....</i>	14
<i>NATO/PfP и EU.....</i>	16
<i>Операције и обука.....</i>	16
<i>Помоћ цивилним органима и цивилно-војна сарадња.....</i>	17
<i>Операције колективне безбједности.....</i>	18
<i>Међународна сарадња и међународне обавезе.....</i>	18
<i>Логистика.....</i>	19
<i>Финансије и буџет.....</i>	20
<i>Одбрамбено планирање.....</i>	20
ПОГЛАВЉЕ VI. ПРИОРИТЕТИ ФИНАНСИРАЊА.....	21
<i>Приоритет 1. Обавезни трошкови.....</i>	21
<i>Приоритет 2. Функционални трошкови.....</i>	22
<i>Приоритет 3. Развојни трошкови.....</i>	22
ПОГЛАВЉЕ VII. ЗАВРШНА РАЗМАТРАЊА.....	23
1. Закључак.....	23
2. Одговорност за имплементацију.....	23
3. Примјена.....	24
Преглед скраћеница.....	25

На основу члана 16., 20. и 61. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17) и члана 13., 15. тачка а) и 84. Закона о одбрани Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 88/05), доносим

СМЈЕРНИЦЕ ЗА ОДБРАМБЕНО ПЛАНИРАЊЕ

ПОГЛАВЉЕ I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

1. Сврха

Сврха Смјерница за одбрамбено планирање (у даљем тексту: Смјернице) је усмјеравање Система одбрамбеног планирања у Министарству одбране Босне и Херцеговине и Оружаним снагама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: институције одбране), обезбјеђење јединственог приступа процесу одбрамбеног планирања, усмјеравање Система планирања, програмирања, буџетирања и извршења и оцјењивање извршења буџета одбране, те усмјеравање стратешких праваца развоја институција одбране.

2. Циљ

Циљ Смјерница је дефинисање приоритетних одбрамбених активности и општих концептуалних упутстава за планирање и рационалну употребу ресурса институција одбране у периоду 2022.- 2026. година, ради даљег развоја одбрамбених способности и у највећој могућој мјери обезбјеђења ефикасног, финансијски, материјално и оперативно подржаног функционисања институција одбране на краткорочној и средњорочној основи.

3. Примјењивост

Смјернице се примјењују у институцијама одбране.

4. Референце

Референтни документи за развој Смјерница су сљедећи прописи и документи Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ) и институција одбране:

- 1) Закон о државној служби у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 и 93/17),
- 2) Закон о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17),
- 3) Закон о деминирању у БиХ („Службени гласник БиХ“, бр. 5/02),
- 4) Закон о министарствима и другим органима управе БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 и 19/16),
- 5) Закон о раду у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 26/04, 7/05, 48/05, 60/10, 32/13 и 93/17),
- 6) Закон о одбрани БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 88/05),
- 7) Закон о служби у Оружаним снагама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12, 41/16 и 38/18),
- 8) Закон о учешћу припадника Оружаних снага БиХ, полицијских службеника, државних службеника и осталих запосленика у операцијама подршке миру и другим активностима у иностранству ("Службени гласник БиХ", бр. 14/05),
- 9) Оквирни Закон о заштити и спасавању људи и материјалних добара од природних или других несрећа у БиХ („Службени гласник БиХ“, бр. 50/08),
- 10) Закон о ваздухопловству БиХ („Службени гласник БиХ“, бр. 39/09),

- 11) Закон о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, број: 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09, 60/10 и 39/14),
- 12) Изјава Предсједништва БиХ о одређивању за прикључење БиХ НАТО програму Партнерство за мир и пуноправном чланству у НАТО савез, број: 01-011-250-16/05 од 23.02.2005. године,
- 13) Одлука Предсједништва БиХ о величини, структури и локацијама Оружаних снага БиХ, број: 01-011-1110-6/06 од 05.07.2006. године (у даљем тексту: Одлука) и одлуке о измјенама и допунама Одлуке, број: 01-011-69-61/08 од 17.01.2008. године, број: 01-011-618-6/08 од 18.03.2008. године, број: 01-011-1828-21/08 од 29.07.2008. године, број: 01-50-1-1067-10/12 од 18.04.2012. године, број: 01-50-1-3666-41/12 од 12.12.2012. године, број: 01-50-1-2919-20/15 од 02.12.2015. године, број: 01-50-1-32-17/16 од 12.01.2016. године и број: 01-50-1-3427-10/19 од 20.09.2019. године,
- 14) Одлука Предсједништва БиХ о величини, структури и локацијама Оружаних снага БиХ, број: 01-50-1-4629-29/16 од 24.11.2016. године,
- 15) Одлука Предсједништва БиХ о усвајању документа „Преглед одбране” и „План развоја и модернизације Оружаних снага БиХ“, број: 01-50-1-4629-30/16 од 24.11.2016. године,
- 16) Закључак Предсједништва БиХ о усвајању Плана имплементације документа „Преглед одбране” и Акционог плана имплементације „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.”, број: 01-50-1-374-1/17 од 01.02.2017. године,
- 17) Закључак Предсједништва БиХ о пружању подршке активирању Акционог плана за чланство БиХ у НАТО, број: 01-50-1-612-14/17 од 22.02.2017. године,
- 18) Одлука Предсједништва БиХ о усвајању и достави документа Програм реформи БиХ, број: 01-50-1-4286/19 од 19.11.2019. године,
- 19) Безбједносна политика БиХ, број: 01-011-142-35-1/06 од 08.02.2006. године,
- 20) Одбрамбена политика БиХ, број: 01-011-2978-51/08 од 26.11.2008. године,
- 21) Стратегија спољне политике БиХ за период: 2018.- 2023., усвојена на 45. редовној сједници Предсједништва БиХ, одржаној 13.03.2018. године,
- 22) Одлука Савјета министара БиХ о усвајању стратешког оквира за реформу јавне управе у БиХ 2018.-2022. („Службени гласник БиХ”, бр. 85/18),
- 23) Стратегија противминског дјеловања БиХ 2018.-2025. („Службени гласник БиХ”, бр.70/19),
- 24) Упутства Странама Команданта ЕУФОР-а, Измјена 25 од 01.06.2008. године,
- 25) Концепт и процедуре Система планирања, програмирања, буџетирања и извршења, број: 12-16-1-5836/08 од 21.10.2008. године,
- 26) Политика управљања одбрамбеним ресурсима, број: 12-03-8-6698/08 од 11.12.2008. године,
- 27) Политика одбрамбеног планирања, број: 06-03-3-728/09 од 16.01.2009. године,
- 28) Политика обуке и војне едукације Оружаних снага БиХ, број: 06-03-4-541/16 од 26.01.2009. године,
- 29) План имплементације „Прегледа одбране”, број: 06-03-8-2436-247/09 од 31.01.2017. године,
- 30) Акциони план имплементације „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.”, број: 06-03-08-2436-248/09 од 31.01.2017. године,
- 31) Средњорочни план рада Министарства одбране БиХ за период 2020.-2022. година, број: 06-03-1-506-23/19 од 20.12.2019. године,
- 32) Смјернице за одбрамбено планирање, број: 06-03-8-9-1/20 од 20.02.2020. године,
- 33) Одлука о одобравању Оквирног плана имплементације документа „Програм реформи БиХ” из надлежности Министарства одбране и Оружаних снага БиХ, број: 06-14-1-556-9/20 од 05.03.2020. године,
- 34) Стратегија противминског дјеловања Оружаних снага БиХ (2018-2025), број: 06-36-1-1543-29/18 од 29.06.2020. године,

- 35) документи у оквиру сарадње БиХ са Организацијом сјеверноатлантског уговора (у даљем тексту: НАТО) и у оквиру НАТО Програма Партнерство за мир (у даљем тексту: NATO/PfP): Презентацијски документ (PD), Интензивирани дијалог са НАТО (ID), Процес планирања и ревизије (у даљем тексту: PАРP), Индивидуални партнерски акциони план (IPAP), Индивидуални партнерски програм сарадње (IPCP).

ПОГЛАВЉЕ II. УВОД

Процес одбрамбеног планирања се заснива на имплементацији Закона о одбрани БиХ и циљева и опредјељења исказаних у стратешким документима БиХ из области безбједности и одбране. Овај процес треба обезбједити стални развој и унапређење способности институција одбране које одговарају војно-политичком окружењу, примарно развој способности и спремности Оружаних снага БиХ као најважнијег оперативног дијела одбрамбеног система БиХ.

Основе одбрамбеног планирања су Устав БиХ, закони и прописи БиХ, документи система одбране БиХ, НАТО документи и документи других међународних организација којима је БиХ приступила или покренула поступак приступања.

Улога Система одбрамбеног планирања је трансформисање стратешких упутстава државног руководства у одбрамбене планове и активности којима се додијељује и контролише употреба ресурса одбране како би институције одбране на ефикасан начин извршавале законске задатке, испуниле државне циљеве у области безбједности и одбране, те обезбједиле развој властитих способности.

Стратешка упутства државног руководства у области одбране утврђена су Законом о одбрани БиХ, којим су регулисани јединствени одбрамбени систем БиХ, задаци и циљеви развоја Оружаних снага БиХ, надлежности у одбрамбеном систему и друга питања од значаја за функционисање одбрамбеног система и институција одбране. У погледу циљева и опредјељења БиХ у области одбране, стратешка упутства државног руководства дефинисана су сљедећим документима Предсједништва БиХ, који чине главне елементе Система одбрамбеног планирања:

- Безбједносна политика БиХ, која је документ о стратешким интересима и циљевима које БиХ жели да постигне у погледу обезбјеђења мира, безбједности и просперитета свих њених грађана,
- Одбрамбена политика БиХ, која дефинише циљеве БиХ у области одбране, основне параметре за функционисање елемената система одбране и визију развоја одбрамбеног система БиХ.

Уз наведене документе, главне елементе Система одбрамбеног планирања чине сљедећи документи институција одбране:

- Војна стратегија БиХ, која успоставља војне државне циљеве на основу концепцијских циљева Безбједносне политике БиХ и Одбрамбене политике БиХ, дефинише начин остваривања војних циљева и идентификује кључне способности Оружаних снага БиХ,
- Смјернице за одбрамбено планирање, које усмјеравају планирање и програмирање кључних приоритета и ресурса неопходних за извршење законских задатака и испуњавање државних циљева у области одбране,
- План развоја и модернизације Оружаних снага БиХ, који као саставни дио документа „Преглед одбране“ операционализује визију развоја и достизање потребних способности Оружаних снага БиХ.

Трансформисање стратешких упутстава државног руководства и главних елемената система одбрамбеног планирања у одбрамбене планове, војне циљеве и приоритетне одбрамбене активности проводи се кроз:

- идентификовање одбрамбених изазова, ризика и пријетњи,
- идентификовање и категоризовање одбрамбених циљева,
- процјену способности и дефинисање ресурса неопходних за постизање циљева,
- израду, одобрење и извршење докумената у Систему одбрамбеног планирања,
- анализу извршења докумената и активности и предлагање унапређења истих.

Процес трансформисања главних елемената Система одбрамбеног планирања у одбрамбене планове и активности остварује се у интеракцији Система одбрамбеног планирања и Система управљања одбрамбеним ресурсима, при чему је улога Система управљања одбрамбеним ресурсима обезбјеђење поступака којима се на оптималан начин усмјерава и контролише употреба расположивих ресурса институција одбране, укључујући процедуре контроле финансијских средстава додијелених за потребе одбране.

Интеракција Система одбрамбеног планирања и Система управљања одбрамбеним ресурсима обезбјеђује се посредством Система планирања, програмирања, буџетирања и извршења (у даљем тексту: СППБИ), којег чини скуп документованих процедура које се користе како би се:

- идентификовали одбрамбени захтјеви за потребе извршења законских задатака, испуњавања одбрамбених циљева и одговора на изазове, ризике и пријетње,
- приоритетизовала и алоцирала финансијска средства за испуњавање одбрамбених захтјева,
- одобрила потребна финансијска средства,
- пратило, контролисало и извјештавало о кориштењу средстава и остваривању резултата.

Резултати СППБИ су приједлог програма одбране који је основ за дефинисање програмског буџета одбране за наредну годину, приједлог Документа оквирног буџета (у даљем тексту: ДОБ) за наредне 3 године и пројекција буџета одбране за наредних 5 година. Оперативни циклус Система управљања одбрамбеним ресурсима утврђује активности и временску динамику цјелокупног процеса планирања одбране - од израде Смјерница за одбрамбено планирање, пријема и обраде инструкција за припрему ДОБ, припреме смјерница и приједлога програма одбране, припреме буџетског захтјева до операционализације буџета одбране.

Сходно наведеном, уз стратешка државна упутства, циљеве и опредјељења у области безбједности и одбране, процес одбрамбеног планирања треба бити заснован на резултатима анализе војно-политичког окружења, државним потребама и могућностима, те расположивим ресурсима институција одбране. У оквиру овог процеса неопходно је испунити преузете међународне обавезе које произлазе из НАТО интеграционог процеса и НАТО процеса одбрамбеног планирања, обавезе по основу чланства БиХ у Организацији Уједињених нација (у даљем тексту: UN) и Организацији за безбједност и сарадњу у Европи (у даљем тексту: OSCE), те обавезе на основу стратешког опредјељења БиХ за чланство у Европској унији (у даљем тексту: EU). Између осталог, обавезе БиХ у оквиру EU интеграционог процеса се огледају у прихватању механизма и испуњењу циљева Заједничке спољне и безбједносне политике EU (у даљем тексту: CFSP) и Заједничке безбједносне и одбрамбене политике EU (у даљем тексту: CSDP).

У циљу развоја одбрамбених способности и додјеле потребних ресурса за извршење задатака и циљева постављених пред институције одбране, у процес одбрамбеног планирања кроз адекватне активности и финансијску подршку требају бити укључене све релевантне институције БиХ.

ПОГЛАВЉЕ III. ВОЈНО-ПОЛИТИЧКИ АСПЕКТИ

1. Изазови, ризици и пријетње у области безбједности и одбране

БиХ се у будућности може суочити са бројним безбједносним изазовима, ризицима и пријетњама који се могу рефлектовати у области одбране. У условима комплексног безбједносног окружења, безбједносни изазови, ризици и пријетње са којима се БиХ може суочити морају се разматрати у контексту збивања на глобалном, регионалном и унутрашњем нивоу.

Глобални ниво: Безбједносну ситуацију на глобалном плану карактерише постојање више ратних и кризних жаришта која су могући генератор даљих криза и пријетња међународном миру и стабилности. Поред испољених оружаних сукоба и других аката насилног дјеловања, карактеристика савремених облика угрожавања безбједности је да све више постају непредвидиви, асиметрични и да имају транснационални карактер. У таквим нарушеним безбједносним околностима изражене су бројне опасности које могу ескалирати у заоштравање односа између свјетских војно-политичких сила и могућност избијања нових сукоба. Најзначајнији глобални безбједносни изазови, ризици и пријетње су: међународни тероризам, пораст етничког и религијског екстремизма и радикализма, сецесионизам, гранични неспоразуми, угрожавање људских права, изазивање мигрантских криза, јачање војних потенцијала, нелегална трговина оружјем, пролиферација оружја за масовно уништење, трговина људима, *cyber* криминал, јачање организованог криминала, трговина наркотицима, корупција, прање новца, зависност о енергетским изворима, продубљивање економске кризе и сиромаштво, појава и ширење нових болести, исцрпљивање природних ресурса, деградација животне средине, климатске промјене. Посебан изазов на глобалном плану у наредном периоду представљаће пандемија корона вируса (у даљем тексту: COVID-19).

Регионални ниво: Рефлексија глобалних збивања неизбежна је на регионалном плану. Уз већ постојеће проблеме присутности организованог криминала и недовршених транзиционих процеса који успоравају економски и друштвени развој, земље региона суочене су са мигрантском кризом и пандемијом COVID-19 и с истима у вези безбједносним и економским изазовима. Такође, регија Југоисточне Европе налази се на важним путевима између Европе и Азије који се користе за транзит оружја, наркотика, миграната, бијелог робља, а могу бити кориштени и за транзит терористичких група и средстава према земљама ЕУ. Земље региона суочене су и са изазовима везаним за повратак својих држављана са страних ратишта.

Унутрашњи ниво: Безбједносни изазови, ризици и пријетње са којима се БиХ суочава на унутрашњем плану доминантно су посљедица заосталих анимозитета који генеришу политичку и друштвену нестабилност. Поред наведеног, као и могућих рефлексија глобалних и регионалних збивања, безбједносну ситуацију на унутрашњем плану додатно усложњавају пандемија COVID-19, спорост транзиционих процеса ка модерном демократском друштву, економска неразвијеност, ретроградна дјеловања и национализам, незаштићеност граница, проблеми вишкова наоружања и муниције, контаминација територија минама и неексплодираним убојним средствима (у даљем тексту: НУС), корупција и организовани криминал, мигрантска криза, повратак држављана БиХ са страних ратишта, те стално присутна могућност настанка природних и других несрећа као посљедице деградације животне средине и неконтролисаних активности.

2. Процјена безбједносних и војно-политичких кретања

Савремени безбједносни изазови, ризици и пријетње за директну посљедицу могу имати ширу друштвену, политичку, економску и војну нестабилност. Имајући у виду да безбједносни изазови, ризици и пријетње нису дијеливи државним границама, њихово превазилажење неријетко надилази могућности самосталног дјеловања појединачних актера, поготово малих, економски и војно лимитираних држава. У том смислу, БиХ је у области одбране одређена за сарадњу и активно супротстављање безбједносним изазовима, ризицима и пријетњама у свим појавним облицима. Такво одређивање исказано је кроз учешће Оружаних снага БиХ у

операцијама подршке миру, чиме БиХ даје активан допринос међународним настојањима одржавања мира и безбједности. Безбједносну ситуацију у БиХ карактерише и присуство војних снага ЕУ у БиХ (у даљем тексту: EUFOR) у оквиру операције „ALTHEA” са мандатом подршке властима у БиХ у изградњи стабилног и безбједног окружења.

БиХ и земље региона одређене су за добросусједске односе, стабилност и просперитет и у циљу заједничког супротстављања безбједносним изазовима, ризицима и пријетњама активно учествују у више регионалних иницијатива. Такође, БиХ је на основу исказаног одређења наставила са испуњавањем услова за приступање евроатлантским и европским интеграционим процесима. Сјеверноатлантски савјет НАТО (НАС) у формату министара спољних послова земаља чланица НАТО донијело је у децембру 2018. године одлуку о спремности НАТО да од БиХ прихвати подношење првог Годишњег националног програма (у даљем тексту: ANP) у оквиру Акционог плана за чланство у НАТО (MAP). Предсједништво БиХ је 19.11.2019. године, након политичких консултација по питању усвајања и подношења првог ANP БиХ, донијело одлуку о усвајању документа Програм реформи БиХ који је 24.12.2019. године подношен у сједиште НАТО у Бриселу. Политички комитет НАТО је на састанку одржаном 16.01.2020. године закључио да је документ Програм реформи БиХ довољан за наставак сарадње БиХ и НАТО, чиме је НАТО прихватио наведени документ и изразио очекивање за његову имплементацију. У оквиру ЕУ интеграционог процеса БиХ у току је испуњавање обавеза из мишљења Европске комисије о захтјеву БиХ за чланство у ЕУ.

Иако се у тренутним околностима безбједносног окружења не уочава намјера употребе војне силе против суверенитета и територијалног интегритета БиХ, процјене безбједносних кретања указују да БиХ може бити суочена са бројним асиметричним изазовима, ризицима и пријетњама, што намеће потребу даљег прилагођавања и развоја државних одбрамбених способности.

3. Циљеви и одређења БиХ у области одбране

Циљеви и одређења БиХ у области одбране дефинисани су Законом о одбрани БиХ, општебезбједносним државним циљевима који произилазе из документа Безбједносна политика БиХ, документом Одбрамбена политика БиХ и смјерницама спољне политике утврђеним документом Стратегија спољне политике БиХ за период: 2018.- 2023.

У складу са Законом о одбрани БиХ, држава БиХ организује, развија и одржава војни капацитет и спремност Оружаних снага БиХ са циљем: обезбјеђења суверенитета, територијалне цјеловитости, политичке независности и међународног субјективитета БиХ; унапређења циљева спољне политике БиХ; испуњавања међународних обавеза БиХ; заштите држављана БиХ. Истим законом утврђена је обавеза свих субјеката одбране да у оквиру властитих уставних и законских надлежности проведу потребне активности за пријем БиХ у чланство НАТО.

Општебезбједносни циљеви БиХ произилазе из документа Безбједносна политика БиХ и укључују:

- заштиту суверенитета, територијалне цјеловитости, политичке независности и међународног субјективитета БиХ,
- успостављање и развој институција система безбједности које ће бити способне да одговоре на све ризике и пријетње основним вриједностима и интересима БиХ,
- развијање и учвршћивање опште безбједности и унутрашње стабилности БиХ,
- провођење Општег оквирног споразума за мир у БиХ,
- активно учешће у изградњи колективне безбједности путем приступања међународним безбједносним конвенцијама, европским и евроатлантским безбједносним структурама,
- промовисање активне улоге БиХ у међународним организацијама чији је члан, као и укључивање у регионалне, европске и евроатлантске политичке, економске, војне и друге интеграционе процесе и организације, а нарочито у ЕУ и НАТО,
- јачање цивилне команде и контроле над Оружаним снагама БиХ, парламентарног надзора и транспарентности у одбрамбеним пословима, у складу са стандардима развијених демократских земаља,

- демократизовање БиХ кроз прихватање и примјену стандарда савременог свијета, као и оспособљавањем и ефикасним функционисањем институција државне власти на свим нивоима,
- једнакоправност народа и грађана, поштивање људских права и основних слобода,
- социјалну безбједност и једнак приступ грађана свим социјалним правима,
- борбу против тероризма, организованог криминала, трговине људима и корупције,
- транзицију цјелокупног друштва у правцу изградње модерног демократског друштва заснованог на владавини права, тржишној економији, економском и укупном просперитету,
- унапређење сарадње и свестраних односа са земљама региона Југоисточне Европе, а посебно са сусједним земљама,
- заштиту човјекове околине.

Вањска политика БиХ усмјерена је ка унапређењу и очувању трајног мира, безбједности и свеукупног државног развоја, међународног мира и укључивању БиХ у савремене европске и евроатлантске интеграционе токове. У међународним односима, активности БиХ заснивају се на принципима који су садржани у Повељи UN, документима OSCE и на општеприхваћеним принципима међународног права.

Документ Одбрамбена политика БиХ подржава остваривање законских циљева БиХ у области одбране, циљева дефинисаних Безбједносном политиком БиХ и смјерница спољне политике дефинисаних Стратегијом спољне политике БиХ. Циљеви и опредјељења БиХ у области одбране у складу са документом Одбрамбена политика БиХ су:

- развој система одбране и приуштивих оружаних снага који ће бити способни да извршавају законом дефинисане задатке, да одговоре на безбједносне пријетње војне природе и који подржавају трајни мир, безбједност, стабилност и свеукупни друштвени развој,
- досљедно провођење Општег оквирног споразума за мир у БиХ,
- поштивање неповредивости граница и рјешавање отворених међународних питања и криза конструктивним дијалогом, без пријетњи или употребе силе против територијалног интегритета или политичке независности било које земље,
- укључивање у европске и евроатлантске безбједносне и друге интеграционе токове,
- прихватање концепта колективне безбједности, као темеља свог дугорочног одбрамбеног опредјељења,
- активан допринос колективној безбједности на глобалном плану путем учешћа у међународним мировним мисијама, у складу са потребама међународне заједнице и властитим људским и материјално-техничким ресурсима,
- испуњавање циљева NATO/PfP, као првом кораку ка пуноправном чланству и укључивању својих оружаних снага у структуру NATO,
- поступна интеграција у све структуре EU, уз прихватање одредаба и механизма из CFSP и Европске безбједносне и одбрамбене политике која је трансформисана у CSDP,
- пуна сарадња са Међународним кривичним трибуналом за бившу Југославију у Хагу, односно његовим правним наследином Међународним резидуалним механизмом за кривичне судове,
- демократска, парламентарна и цивилна контрола над оружаним снагама и транспарентност у свим аспектима одбране,
- испуњавање обавеза из Кодекса понашања EU у погледу извоза оружја, те поштивање међународних споразума и уговора о неширењу оружја за масовно уништење,
- пуна имплементација Програма акције UN за превенцију, борбу и искорјењивање нелегалне трговине малим оружјем и лаким наоружањем (у даљем тексту: SALW), документа OSCE о SALW-у, као и Регионалног плана имплементације борбе против ширења SALW-а Пакта стабилности за Југоисточну Европу.

4. Војна стратегија БиХ

Војна стратегија БиХ успоставља три државна војна циља чије остваривање обезбјеђују Оружане снаге БиХ: одбрана БиХ и њених грађана, учешће у операцијама подршке миру и помоћ цивилним органима.

Оружане снаге БиХ ће војне циљеве достизати вођени сљедећим стратешким принципима: агилност, одлучност и интероперабилност. Исти наглашавају способност брзог прилагођавања насталој ситуацији, одлучно дјеловање у достизању постављених циљева, те потребу за интероперабилности и компатибилности са снагама НАТО.

Оружане снаге БиХ ће наставити проводити активности подршке војним циљевима на бази Доктрине Оружаних снага БиХ и рјешењима путем којих су повезани облици операција Оружаних снага БиХ, елементи борбене моћи и концепт командовања и контроле. Доктрина Оружаних снага БиХ је повезана са Безбједносном политиком БиХ, Одбрамбеном политиком БиХ и Војном стратегијом БиХ, те представља темељну везу са НАТО стандардизацијом и интероперабилношћу.

Достизање војних циљева захтијева: активно учешће Оружаних снага БиХ у операцијама подршке миру, спремност на самоодбрану, реализовање одбрамбених активности у земљи у сарадњи са осталим елементима система безбједности, стално промовисање безбједности у региону, одвраћање од могуће агресије професионалношћу и спремношћу Оружаних снага БиХ, те стварање услова за ефикасно извршење додијељених задатака и мисија.

Развој Оружаних снага БиХ мора обезбједити достизање потребних способности, а исти ће се између осталог огледати у сљедећем:

- нагласак на развоју посебних способности - уништење НУС и одлагање експлозивних средстава (у даљем тексту: НУС/ЕОД), деминирање (уз даљи развој Центра за противминско дјеловање с циљем да исти прерасте у регионални), Војна полиција, транспортни капацитети хеликоптерских јединица,
- побољшање мобилности снага кроз опремање потребним средствима, у краткорочном раздобљу за снаге у операцијама подршке миру, потом за снаге доступне за НАТО вођене операције и у коначници за Оружане снаге БиХ у цјелини,
- надоградња система командовања и контроле у циљу развоја комплетног система командовања, контроле, комуникација и компјутера (у даљем тексту: С4) кроз обезбјеђење модерне опреме и софтверских апликација за С4 те прилагођавање процедурама С4 у складу са НАТО захтјевима,
- увођење нових технологија и прилагођавање доктрине истим,
- побољшање система обуке јединица,
- учење страних језика, са тежиштем на енглеском језику.

Захтјеви везани за снаге, који представљају највиши приоритет НАТО и у складу са којима Оружане снаге БиХ требају усмјеравати свој развој, су:

- унапређење интероперабилности Оружаних снага БиХ са НАТО снагама кроз имплементацију Партнерских циљева сарадње (у даљем тексту: РГ) БиХ и НАТО,
- обука у циљу достизања борбене спремности и одрживости снага за упућивање у операције подршке миру и операције колективне безбједности,
- обезбјеђење одређеног процента снага са високим степеном спремности,
- развој способности за супротстављање асиметричним пријетњама,
- развој модерног и супериорног система управљања информацијама,
- способност заједничког дјеловања кроз примјену различитих НАТО инструмената у рјешавању криза и способност координације са другим актерима,
- побољшање система логистике у свакодневној подршци снагама у земљи и посебно у подршци снагама у операцијама изван земље,

- формирање и развој резерве и њена потпуна интеграција у Оружане снаге БиХ са јасно дефинисаним параметрима и завршеним опремањем и обуком,
- трансформисање Оружаних снага БиХ, у складу са НАТО захтјевима за снаге.

5. План развоја и модернизације Оружаних снага БиХ

„План развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“ операционализује визију развоја и достизање потребних способности Оружаних снага БиХ за наведени период.

Основни циљ модернизације Оружаних снага БиХ је унапређење оперативних способности и планско достизање пуне интероперабилности и компатибилности са земљама чланицама НАТО. Главни циљеви развоја и модернизације Оружаних снага БиХ у периоду до 2027. године су:

а) Циљеви усмјерени на достизање оперативних способности:

1. Опремање Оружаних снага БиХ са новим средствима,
2. Унапређење система обуке и школовања,
3. Интензивније учествовање у међународним војним операцијама, посебно у операцијама подршке миру,

б) Циљеви усмјерени на уређење нормативно - правног оквира:

1. Израда персоналних и материјалних формација команди и јединица Оружаних снага БиХ,
2. Ажурирање нормативно - правних регулатива, у складу са новим одбрамбеним и оперативним концептом Оружаних снага БиХ,
3. Успостављање система резерве Оружаних снага БиХ,

ц) Циљеви усмјерени на повећање ефикасности Оружаних снага БиХ:

1. Пријем и обука новог војног и цивилног персонала у Оружане снаге БиХ,
2. Размјештај команди и јединица Оружаних снага БиХ на перспективним локацијама у складу са Одлуком Предсједништва БиХ и предаја неперспективних локација цивилним структурама,
3. Рјешавање питања вишка наоружања и војне опреме, као и неперспективног наоружања и војне опреме.

ПОГЛАВЉЕ IV. ВИЗИЈА, МИСИЈА, ЦИЉЕВИ И НАЧЕЛА ДЈЕЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА ОДБРАНЕ

1. Визија, мисија и циљеви институција одбране

Визија, мисија и циљеви институција одбране су засновани на извршењу задатака, циљева и надлежности у погледу употребе, развоја и одржавања одбрамбених капацитета БиХ дефинисаних Законом о одбрани БиХ и остварењу циљева и опредјељења исказаних документима Безбједносна политика БиХ, Одбрамбена политика БиХ и Стратегија спољне политике БиХ за период: 2018.- 2023.

Визија институција одбране је ефикасан одбрамбени систем БиХ, као дио безбједносног система БиХ, интегрисан у систем колективне одбране интероперабилан са НАТО и у систем међународне безбједности. Ова визија укључује сталну изградњу одбрамбених способности, тежишно развој модерних Оружаних снага БиХ, као најважнијег оперативног дијела одбрамбеног система БиХ, које ће бити способне и спремне да извршавају законом дефинисане задатке и испуне државне циљеве из области спољне политике, безбједности и одбране.

Мисија институција одбране је стварање, развој и одржавање одбрамбеног капацитета како би се обезбједила заштита суверенитета, територијалног интегритета, политичке независности и међународног субјективитета БиХ, пружила војна одбрана БиХ и њеним држављанима у случају напада, пружила војна помоћ цивилним органима у случају природних и других

несрећа, пружио допринос у деминирању у БиХ, пружио војни допринос БиХ у међународним активностима одржавања мира и безбједности, унаприједили циљеви спољне политике БиХ и испуниле међународне обавезе БиХ из области одбране.

Циљ институција одбране у средњорочном и дугорочном периоду је развијати и одржати властите способности и спемност за извршење законских задатака, додијељених мисија и обавеза, кроз реализацију сљедећих специфичних циљева:

1) Развој и унапређење оперативних способности Оружаних снага БиХ и достизање међународних стандарда

За достизање овога специфичног циља потребно је планирати и реализовати програм „Војна одбрана“ и у оквиру њега пројекте:

- Обука и професионални развој,
- Операције војне помоћи цивилним органима,
- Планирање и управљање ресурсима,

2) Имплементација обавеза из операција колективне безбједности

За достизање овога специфичног циља потребно је планирати и реализовати програм "Операције колективне безбједности" и у оквиру њега пројекте:

- Учешће у НАТО операцијама,
- Учешће у UN операцијама,
- Учешће у EU операцијама,

3) Испуњавање обавеза из међународне сарадње и јачање војно-дипломатске препознатљивости БиХ у иностранству

За достизање овога специфичног циља потребно је планирати и реализовати програм "Међународна сарадња" и у оквиру њега пројекте:

- Сарадња са међународним организацијама,
- Билатерална сарадња,
- Војнодипломатско представљање.

Достизање утврђених специфичних циљева захтијева и реализовање низа активности усмјерених на унапређење способности и спремности институција одбране за извршавање задатака, додијељених мисија и обавеза у областима:

- деминирања и уништавања НУС/ЕОД,
- одржавања постојећих система С4, изградње стационарних и опремања мобилним системима С4,
- рјешавања вишкова наоружања, муниције и минско-експлозивних средства (даљем тексту: НМиМЕС) и рјешавања непотребне остале имовине,
- имплементације НАТО норми у области складиштења,
- модернизације и занављања наоружања и војне опреме,
- опште логистичке подршке и инвестицијских улагања,
- припреме за учешће, учешћа и логистичке подршке снагама у међународно одобреним операцијама колективне безбједности и стабилности,
- израде и примјене докумената система одбране, планирања, аналитике и извјештавања,
- испуњавања циљева спољне, безбједносне и одбрамбене политике БиХ и међународних обавеза БиХ у области одбране у оквиру НАТО/PfP и других програма одбрамбене сарадње.

2. Начела дјеловања институција одбране

Извршење додијелених задатака и испуњавање државних циљева у области безбједности и одбране институције одбране ће реализовати уз пуно поштивање сљедећих начела:

- законитост (заснованост на закону и подзаконским актима),
- ефикасност (правовременост, тачност и позитиван резултат),
- економичност (највиши учинак уз најмање трошкове),
- приуштивост (усаглашеност могућности, потреба и расположивих ресурса),
- рационалност (осмишљена и примјерена употреба расположивих ресурса),
- континуираност (непрекидност процеса и дјеловања),
- прилагодљивост (могућност дјеловања у промијењеним околностима),
- одговорности (извршење задатака и остваривање циљева из надлежности и дјелокруга рада),
- транспарентност (укљученост свих актера у процес доношења одлука у складу са прописима и доступност релевантних информација властима и јавности),
- интероперабилност са НАТО (усаглашеност са НАТО нормама и уобичајеном праксом).

У вршењу послова из надлежности институције одбране ће остваривати сарадњу са:

- институцијама власти и органима управе у БиХ,
- структурама НАТО у сједишту и НАТО Штабом у Сарајеву,
- ЕУ у сједишту, Делегацијом ЕУ у БиХ и EUFOR,
- УН у сједишту и Уредом УН програма за развој у БиХ (UNDP),
- OSCE у сједишту и Мисијом OSCE у БиХ,
- другим регионалним, мултинационалним и иностраним безбједносним и одбрамбеним организацијама, структурама, форумима и партнерским државама,
- невладиним сектором и академском заједницом, према потреби.

ПОГЛАВЉЕ V. ПРИОРИТЕТИ ОДБРАМБЕНОГ ПЛАНИРАЊА

1. Развој одбрамбених способности

Институције одбране требају обезбједити стални развој и унапређење властитих одбрамбених способности које одговарају безбједносном окружењу и омогућавају извршење законских задатака и испуњавање циљева БиХ у области безбједности и одбране.

У погледу развоја одбрамбених способности, примаран је развој способности и спремности Оружаних снага БиХ, те је у том смислу приоритетно потребно обезбједити:

- опремање Оружаних снага БиХ савременим наоружањем и војном опремом,
- развој НАТО компатибилне и интероперабилне структуре Оружаних снага БиХ усклађене са државним потребама и могућностима,
- развој способности Оружаних снага БиХ за препознавање и одговор на савремене безбједносне изазове, ризике и пријетње, укључујући способности за учешће у управљању кризама и планирању за ванредне ситуације, имајући у виду актуелни НАТО Стратешки концепт и праксу НАТО и ЕУ у области управљања кризама,
- развој и унапређење способности за размјестивост Оружаних снага БиХ, ефикасну команду и контролу и одговарајуће капацитете за подршку операцијама,
- подршку способности Оружаних снага БиХ кроз систем обуке, едукације и доктрине употребе снага,
- висок ниво сарадње са НАТО и ЕУ и испуњавање законских обавеза и обавеза према документима које је БиХ доставила у НАТО и ЕУ,
- развој и унапређење одбрамбене сарадње.

Кроз стални развој способности и спремности, обезбједити да Оружане снаге БиХ:

- извршавају законом дефинисане задатке на ефикасан начин,
- пруже помоћ цивилним органима у широком спектру функција и подрже општи друштвени развој и стабилност у складу са законом,
- подрже евроатлантске и европске интеграцијске процесе БиХ,
- пруже допринос међународним настојањима одржавања мира и безбједности.

2. Приоритетне одбрамбене активности

У циљу извршења законских задатака и испуњавања државних циљева у области одбране, институције одбране ће планирати и реализовати активности према сљедећим приоритетима, укључујући одговарајућу алокацију средстава из буџета одбране како би се осигурала њихова реализација:

Одбрана БиХ

Примарни циљеви развоја и задаци институција одбране усмјерни су на обезбјеђење суверенитета, територијалног интегритета, независности и међународног субјективитета БиХ, те пружање војне одбране БиХ и њеним држављанима у случају напада.

Постизање способности и спремности за реализацију циљева и задатка одбране државе је приоритет, те у овој области са највећим значајем планирати и провести сљедеће активности:

- обезбједити наставак развоја мобилних, обучених, опремљених и мотивисаних Оружаних снага БиХ, способних и спремних за ефикасно извршење законских задатака и одговор на безбједносне и одбрамбене изазове, ризике и пријетње,
- обезбједити достизање захтијеваних нивоа обучености, кондиционирање и периодичне провере обучености команди и јединица Оружаних снага БиХ,
- имплементирати план мјера за отклањање недостатака и обезбјеђење највишег степена борбене спремности Оружаних снага БиХ,
- анализирати стање и вршити израду докумената из области величине, структуре и локација Оружаних снага БиХ и ажурирања личне и материјалне формације Оружаних снага БиХ,
- обезбједити извршење процјене војно-политичког окружења БиХ и дефинисати задатке и начин употребе свих одбрамбених структура кроз развој доктринарних и осталих докумената,
- развијати капацитете и обезбједити набавку система и опреме за надзор и заштиту ваздушног простора, противваздушну одбрану, пренос и интегрисање података из ваздушног простора у центре командовања и контроле и даљински пренос слике из ваздушног простора у реалном времену, укључујући беспилотне летјелице, те имплементирати пројекте Размјена података о ситуацији у ваздушном простору (ASDE) и Управљање ваздушним простором (ASM),
- хармонизовати развој видова Оружаних снага БиХ,
- наставити са активностима уређења пуковског система Оружаних снага БиХ,
- обезбједити увођење и интегрисање резервног састава у структуру Оружаних снага БиХ,
- обезбједити реализацију програмско-планских активности и додјелу потребних ресурса,
- обезбједити одржавање постојећих, изградњу нових и приоритетну набавку С4 система и опреме у периоду реализације „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“, развој способности и капацитета за *cyber* одбрану, те безбједност С4 комуникација у институцијама одбране, у оквиру војно-дипломатског и војног представљања БиХ и у оквиру учешћа Оружаних снага БиХ у операцијама подршке миру,
- обезбједити реализацију активности из области професионалног развоја, управљања каријером и управљања људским ресурсима институција одбране,
- унаприједити систем школовања, обуке и стручно-специјалистичког усавршавања, при чему посебну пажњу посветити ваздухопловном кадру у складу са Студијом школовања

пилотског и ваздухопловно-техничког кадра за потребе Оружаних снага БиХ, као и кадровима других недостајућих профила,

- обезбједити развој ефикасног система попуне институција одбране и квалитетне замјене персонала кроз унапређење процедура и капацитета за пријем, обуку, едукацију и вођење кроз каријеру,
- наставити са активностима превенције и борбе против корупције, јачања интегритета, унапређења инспекцијских капацитета, те уочавања и отклањања појава које штете моралу, ефикасности и угледу институција одбране, укључујући учешће у НАТО иницијативи изградње интегритета у одбрамбеном и безбједносном сектору,
- обезбједити ефикасну војно-обавјештајну подршку за реализацију задатака Оружаних снага БиХ са тежиштем на операцијама подршке миру, успоставу војно-обавјештајне структуре у складу са НАТО праксом, развој војно-обавјештајних дисциплина, стављање у функцију Система за обавјештајни рад, надгледање, одређивање циљева и извиђање (ISTAR) и обуку припадника војно-обавјештајног рода,
- интензивирати активности заштите и побољшања мјера безбједности институција одбране.

У циљу подршке активностима одбране државе и обезбјеђења континуираног функционисања и унапређења функционалности одбрамбеног система, реализовати следеће активности:

- обезбједити континуирано провођење активности на превенцији и спријечавању ширења COVID-19 у институцијама одбране, укључујући стално праћење епидемиолошке ситуације, израду планова и подузимање потребних организацијских и медицинских мјера заштите и самозаштите у складу са препорукама надлежних органа, као и набавку потребних средстава и опреме за наведену намјену,
- регулисати животну осигурање, побољшати здравствену заштиту, повећати материјални и финансијски стандард живота и рада, те рјешавати радно-правна и друга статусна питања припадника институција одбране, у сарадњи са надлежним институцијама,
- наставити са имплементацијом Перспектива програма транзиције и збрињавања персонала и Политике заштите менталног здравља и психосоцијалне асистенције,
- обезбједити претпоставке за развој научних и истраживачких капацитета за потребе одбране, укључујући учешће у НАТО програму „Науком за мир и безбједност”,
- обезбједити медијску презентацију и афирмисање одбрамбеног система кроз транспарентно информисање јавности, уз развој система Стратешког комуницирања (STRATCOM) и концепта персоналних комуникација и информација у институцијама одбране,
- обезбједити развој спорта и физичког вјежбања у Оружаним снагама БиХ,
- обезбједити извршење интерне ревизије, координацију са екстерном ревизијом и сарадњу у изради и имплементацији Интегралног акционог плана по извјештајима екстерне ревизије,
- подузети активности на ажурирању постојећих и изради нових законских рјешења у области одбране, као и активности на елиминисању колизија у законским рјешењима на државном и ентитетским нивоима које имају утицај на област одбране,
- обезбједити реализацију активности из области правних послова, протоколарних активности, општих и заједничких послова, те послова из области писарнице-архиве,
- реализовати мјере и активности вјерских служби у институцијама одбране с циљем остваривања вјерских слобода, организовања вјерског живота и задовољавања вјерских потреба припадника институција одбране у складу са специфичностима сваке од вјера,
- пратити стање и обезбједити родну равноправност у институцијама одбране, укључујући имплементацију Резолуције Савјета безбједности UN 1325 „Жене, мир и безбједност”,
- реализовати активности из области реформе јавне управе у БиХ,
- размотрити даље активности везано за пројекат смјештаја војних лица у касарне,
- проводити интересорне активности из области безбједности и одбране у сарадњи са надлежним институцијама и органима у БиХ, те релевантним међународним и иностраним актерима.

Реформске активности

У циљу даљег развоја способности и унапређења функционисања институција одбране, обезбједити наставак реформских активности у одбрамбеном систему. Реформске активности проводити у складу са документом „Преглед одбране” и његовим саставним дијелом „План развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027 “. Такође, реформске активности проводити у складу са документом Програм реформи БиХ којим су за институције одбране дефинисане активности усмјерене на: развој способности за извршење законских задатака и додијелених мисија; испуњавање циљева у области безбједности и одбране; обезбјеђење високог нивоа сарадње са НАТО и ЕУ и испуњавање обавеза БиХ на путу ка европским и евроатлантским интеграцијама; обезбјеђење ефикасног планирања и управљања расположивим одбрамбеним ресурсима; развој НАТО компатибилне и интероперабилне структуре снага у складу са државним потребама и способностима; развој способности за слање у мисије у иностранство; развој ефикасне команде и контроле и способности за подршку операцијама; развој способности снага кроз систем обуке и доктрине за употребу оружаних снага; развој и унапређење одбрамбене сарадње.

Реформске активности тежишно усмјерити на развој ефикасног и приуштивог одбрамбеног система БиХ, примарно на развој способности и спремности Оружаних снага БиХ. Провођење реформских активности обезбједити кроз имплементацију Одлуке Предсједништва БиХ о величини, структури и локацијама Оружаних снага БиХ од 24.11.2016. године, Плана имплементације документа „Преглед одбране“, Акционог плана имплементације „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“ и Оквирног плана имплементације документа “Програм реформи БиХ” из надлежности Министарства одбране и Оружаних снага БиХ.

У складу са документом „Преглед одбране“, усвојена реформска рјешења укључују сљедеће:

- редефинисање бројности Оружаних снага БиХ (смањење са 16.000 на 14.800 припадника),
- консолидовање перспективних војних локација (смањење броја локација са 63 на 57),
- јачање логистичке, комуникацијске, војно-обавјештајне и војно-безбједносне подршке командама и јединицама Оружаних снага БиХ,
- јачање организацијских и оперативних структура ваздушних снага и противваздушне одбране,
- јачање инжињеријских и моторизованих елемената пјешадијских бригада,
- јачање организацијских структура за обуку Оружаних снага БиХ,
- уређење пуковског система кроз успоставу непјешадијских пукова Оружаних снага БиХ (пук ваздушних снага и противваздушне одбране, пук борбене подршке и пук служби подршке), по доношењу одлуке Предсједништва БиХ.

Реформске активности проводити према сљедећем:

- окончати нереализоване активности из ФАЗЕ-1 Плана имплементације документа „Преглед одбране“ и Акционог плана имплементације „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“, те са истима везане активности из Оквирног плана имплементације документа “Програм реформи БиХ” из надлежности Министарства одбране и Оружаних снага БиХ. Наведено укључује дефинисање нове организацијске структуре Министарства одбране БиХ, израду Студије развоја свих перспективних локација у складу са новом организацијом и размештајем Оружаних снага БиХ, окончање израде пројеката модернизације Оружаних снага БиХ, дефинисање финансијских средства за набавку наоружања и опреме и реализацију започетих набавки, те анализу и ажурирање докумената у складу са новом организацијско-формацијском структуром Оружаних снага БиХ са акцентом на концепт и шему логистичке и инжињеријске подршке,
- имплементирати Одлуку Предсједништва БиХ о величини, структури и локацијама Оружаних снага БиХ од 24.11.2016. године кроз реализацију ФАЗЕ-2 Плана имплементације документа „Преглед одбране“, Акционог плана имплементације „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“, Оквирног плана

имплементације документа “Програм реформи БиХ” из надлежности Министарства одбране и Оружаних снага БиХ, као и кроз реализацију других потребних активности у оквиру реформског процеса и процеса развоја институција одбране. Између осталог, наведено ће захтијевати имплементацију нове личне и материјалне формације Оружаних снага БиХ, припрему и инфраструктурно уређење перспективних локација за размјештај команди и јединица Оружаних снага БиХ, дислокацију материјално-техничких средстава на перспективне локације, припрему локација које су оглашене неперспективним за предају цивилним органима, те набавку наоружања, опреме и материјално-техничких средстава,

- у складу са усвојеним реформским рјешењима, покренути активности измјена и допуна постојећих и израде нових правних прописа и других докумената из области одбране,
- у континуитету вршити анализу мисија Оружаних снага БиХ, капацитета за њихову имплементацију и приуштивности структуре снага,
- интензивирати остваривање свих реформских циљева ради достизања потребних способности Оружаних снага БиХ. Важно начело реформских активности је модернизација Оружаних снага БиХ и постизање интероперабилности и компатибилности са оружаним снагама земаља чланица НАТО. Наведено подразумева стандардизацију и унификацију наоружања и војне опреме, те оперативних и административних процедура. Реформске активности проводи у сарадњи са НАТО, имајући у виду искуства НАТО/PfP земаља и специфичности БиХ,
- у оквиру имплементације рјешења из претходне реформе у области одбране, наставити са имплементацијом Споразума о коначном располагању свим правима и обавезама на покретној имовини која ће и даље служити за потребе одбране, предајом непотребне остале покретне имовине владама ентитета, те активностима рјешавања вишкова НМиМЕС, укључујући сарадњу кроз техничке аранжмане и пројекте са партнерским организацијама и државама.

Реализација пројеката и активности из Акционог плана имплементације „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“, поред средстава у буџету одбране, захтијеват ће додатно финансирање. Стога реализација наведеног плана, поред неопходности правовременог планирања и потпуне реализације буџета одбране, захтијева провођење одобрених те израду и одобравање нових вишегодишњих пројеката капиталних улагања у области одбране. У том циљу, неопходно је остварити интензивну сарадњу са надлежним институцијама БиХ како би се подржали такви пројекти и осигурала потребна финансијска средства за њихову реализацију према приоритетима и динамици из Акционог плана имплементације „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“ Имајући у виду стање и спремност расположивог наоружања, борбене и неборбене технике, средстава, опреме, објеката и инфраструктуре, од наведеног зависи одржавање и унапређење оперативних способности Оружаних снага БиХ за извршење законских задатака и додијељених мисија.

При утрошку одобрених финансијских средстава за реализацију Акционог плана имплементације „Плана развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“, а како би се задржале и унаприједиле оперативне способности Оружаних снага БиХ, тежиште дати на сљедеће приоритете:

- у периоду до 2021. године: набавка средстава транспорта (хеликоптери, моторна возила, лако оклопно возило пјешадије-точкаши), опремање декларисаних јединица, набавка опреме за борбу против тероризма и за помоћ цивилним структурама власти,
- у периоду 2021.-2027. година: набавка средстава транспорта (хеликоптери и моторна возила), противоклопних средстава, средстава ваздушног осматрања и јављања, инжињеријских средства, опреме за борбу против тероризма и за помоћ цивилним структурама власти.

NATO/PfP и EU

Стратешки циљеви и опредјељења БиХ у односу на НАТО и EU утврђени су Законом о одбрани БиХ и релевантним одлукама и документима БиХ из области безбједности, одбране и вањске политике. У складу са наведеним, тежиште дјеловања по питањима из области одбране у односу на НАТО и EU усмјерити на реализацију сљедећих активности:

- обезбједити испуњавање свих обавеза БиХ у оквиру процеса и програма сарадње са НАТО, у складу са законом, документима које је БиХ доставила у НАТО, стратешким документима БиХ и преузетим обавезама БиХ. У том циљу обезбједити имплементацију документа Програм реформи БиХ и учешће у изради наредних верзија овог документа, обезбједити израду и имплементацију PARP процјене и PG, као и имплементацију свих програма, механизма и инструмената сарадње БиХ и НАТО,
- обезбједити партиципацију у НАТО структурама, NATO/PfP обуци и вјежбама, те координацију у припремама НАТО/PfP активности у БиХ,
- наставити са активностима постизања интероперабилности елемената одбрамбеног система БиХ са земљама чланицама НАТО. Модернизација снага и достизање интероперабилности бит ће дугорочан процес, те као стални задатак подузимати активности усвајања НАТО норми и уобичајене праксе,
- обезбједити учешће декларисаних јединица Оружаних снага БиХ у NATO вођеним операцијама, те активно наставити имплементацију Концепта оперативних способности (у даљем тексту: OCC E&F) у Оружаним снагама БиХ и декларисање нових јединица у базен снага,
- пружити допринос у преузимању одговорности БиХ за властиту безбједност и у том циљу обезбједити ефикасну и потпуну реализацију послова из области европских и евроатлантских интеграција БиХ. Стварање стабилног и безбједног окружења, окончање операције EUFOR „ALTHEA” и преузимање одговорности за властиту безбједност су општебезбједносни циљеви БиХ и показатељ државних способности за европске и евроатлантске интеграције. У том циљу, наставити интензивну сарадњу и подршку активностима EUFOR, те пружити помоћ институцијама БиХ у преносу надлежности са EUFOR. Интензивну сарадњу са EUFOR наставити у областима обуке и вјежби Оружаних снага БиХ, рјешавања вишкова и управљања залихама НМиМЕС, деминирања, кориштења локација Оружаних снага БиХ за потребе EUFOR и у другим областима,
- обезбједити испуњавање циљева, прихватање организацијских механизма и реализацију активности из области CFSP и CSDP у контексту опредјељења БиХ за чланство у EU и тиме за интегрисање у одбрамбене структуре EU. Сталну сарадњу и дијалог са EU о безбједносним и одбрамбеним питањима остварити на основама CFSP и CSDP, користећи могућност учешћа БиХ у пројектима EU Сталне структуралне сарадње у безбједности и одбрани (у даљем тексту: PESCO). У том смислу, искористити могућности према којој државе чланице EU могу позвати друге земље да судјелују у пројектима PESCO, посебно у погледу јачања инструмената за размјену информација, координације дјеловања, упућености у пројекте и сарадње држава чланица EU и NATO са државама Западног Балкана.

Операције и обука

У циљу успјешног извођења операција Оружаних снага БиХ, те ефикасне обуке као предуслова успјешних операција, посебну пажњу посветити:

- усвајању и примјени оцјењивања спремности Оружаних снага БиХ у складу са OCC E&F, континуираном ажурирању постојећих и изради нових докумената из области операција и обуке са циљем достизања NATO интероперабилности,
- подузимању активности на опремању и обучавању јединица Оружаних снага БиХ у складу са NATO стандардима, у циљу стварања потребних услова да "Батаљонска група лаке пјешадије" буде спремна за други ниво оцјењивања (CREVAL) које ће се провести у 2021. и 2022. години, те да по стицању сертификата "COMBAT READY" и уласка у OCC

E&F базен снага буде спремна за учешће у НАТО вођеним операцијама и операцијама подршке миру од 2023. године, што би у коначници укључивало 8% Оружаних снага БиХ. Наставити са обуком/одржавањем стеченог нивоа/и реоцјењивањем (RE-EVAL) НУС/ЕОД вода и Вода војне полиције на нивоу 2 (NEL 2) што је у складу са PАРР,

- имплементацији РГ усмјерених на операције и обуку,
- припреми за учешће у операцијама подршке миру и другим активностима у иностранству,
- развоју пилотског и другог ваздухопловног кадра,
- оспособљавању за противминско дјеловање у БиХ и уништавање НУС/ЕОД, укључујући структурисање Центра за противминско дјеловање и НУС/ЕОД Оружаних снага БиХ,
- развоју способности и капацитета за пружање војне помоћи цивилним органима у реаговању на природне и друге несреће и за друге активности помоћи цивилним органима,
- развоју способности и капацитета за извођење ваздушне медицинске евакуације и активности трагања и спашавања,
- развоју и унапређењу посебних способности за учешће у UN, NATO и EU вођеним операцијама,
- дефинисању потребе за међународно спонзорисаном обуком.

Обуку, едукацију и вјежбе Оружаних снага БиХ у земљи и иностранству реализовати кроз сљедеће главне активности:

- професионални развој, школовање и стручно-специјалистичко усавршавање,
- извођење вјежби команди и јединица, укључујући учешће у NATO/PfP и другим међународним вјежбама,
- улога земље домаћина за међународне вјежбе и конференције,
- индивидуална и колективна обука са циљем развоја способности и спремности за извршење законских задатака и додијелиених мисија,
- предупутне обуке јединица у циљу развијања способности за учешће у операцијама подршке миру,
- реализација заједничке војне обуке са мултинационалним батаљонима EUFOR (MNB EUFOR),
- реализација обуке са Одјелом за оспособљавање и обуку EUFOR (CBTD EUFOR) и мобилним тимовима EUFOR за обуку (MTT EUFOR),
- праћење борбене спремности,
- учење страних језика, тежишно енглеског, са акцентом на персонал и јединице за операције подршке миру,
- обука у кориштењу информационих технологија,
- едукација и обука специјалиста за односе са јавношћу.

Помоћ цивилним органима и цивилно-војна сарадња

У циљу извршења законског задатка пружања помоћи цивилним органима у реаговању на природне и друге несреће, као и доприноса у изградњи стабилног и безбједног окружења и другим активностима подршке цивилним органима у складу са законом, реализовати сљедеће активности:

- обезбједити ефикасну реализацију активности Оружаних снага БиХ у области пружања помоћи цивилним органима у реаговању на природне и друге несреће, укључујући медицинску евакуацију (MEDEVAC) ваздушним путем и помоћ у трагању и спашавању (SAR), те деминирању и борби против тероризма. Посебну пажњу посветити ангажовању Оружаних снага БиХ у активностима помоћи цивилним органима у превенцији и спријечавању ширења COVID-19. У циљу адекватне подршке и успјешног одговора на цивилне кризне ситуације у којима су угрожени животи и здравље људи, материјална добра и околице, наставити са развојем способности, спремности и капацитета у овим областима. Посебан акценат дати на набавку потребних средстава и

на развој способности извођења заједничких операција, а потом и мултинационалних операција. Уз другу потребну опрему за одговор на цивилне кризне ситуације, као изузетно важна намеће се потреба набавке опреме за даљински пренос слике из ваздушног простора у реалном времену, укључујући беспилотне летјелице,

- задржати и повећати допринос Оружаних снага БиХ у противминским акцијама у БиХ, те унаприједити обуку и сарадњу у области хуманитарног деминирања, посебно на регионалном нивоу,
- уредити област пружања војне помоћи цивилним органима и цивилно-војне сарадње нормативним, концептуалним, доктринарним и планским документима, са циљем унапређења система координације, војних аспеката управљања кризним ситуацијама и цивилне подршке војним операцијама,
- завршити нормативну регулативу за израду кредибилног плана цивилно-војне сарадње,
- разматрати могућности контролизованог стављања на располагање одговарајућих ресурса и капацитета Оружаних снага за потребе цивилних органа у складу са законом,
- подузети активности на имплементацији Стратегије БиХ за превенцију и борбу против тероризма и припадајућег акционог плана за имплементацију наведене стратегије са тежиштем на доградњи Плана цивилно-војне сарадње у одговору на тероризам, те активности на имплементацији Стратегије за контролу SALW у БиХ и припадајућег акционог плана за имплементацију наведене стратегије.

Операције колективне безбједности

Оружане снаге БиХ су једна од најзначајнијих институција БиХ за пружање доприноса глобалној безбједности и с тим у вези важан инструмент испуњавања циљева спољне политике БиХ и међународно преузетих обавеза БиХ. У циљу наставка овог доприноса и афирмисања Оружаних снага БиХ као инструмента спољне државне политике, реализовати слjedeће активности:

- обезбједити наставак одобреног учешћа Оружаних снага БиХ у операцијама подршке миру (UN мисије у Конгу и Малију, NATO вођена операција „Одлучна подршка“ у Авганистану и EU мисија у Централноафричкој Републици),
- дефинисати организацију и опремити до 40% персонала Оружаних снага БиХ на начин који ће омогућити њихово упућивање у зоне операција у иностранству,
- кроз процес оспособљавања, којем ће циљ бити достизање пуне оперативне способности јединица, тежити да Оружане снаге БиХ стално имају ангажоване или у готовости за упућивање у операције у иностранству до 8% снага, са тежиштем на развоју „Батаљонске групе лаке пјешадије” за учешће у операцијама подршке миру до 2023. године,
- у континуитету разматрати могућност додатног упућивања опремљених и обучених припадника и јединица Оружаних снага БиХ у операције подршке миру и друге међународно одобрене активности колективне безбједности под окриљем UN, NATO и EU.

Међународна сарадња и међународне обавезе

У сврху унапређења циљева спољне политике БиХ и испуњавања међународних обавеза БиХ из области одбране, те афирмисања Оружаних снага БиХ као инструмента спољне државне политике, у области међународне одбрамбене сарадње реализовати слjedeће активности:

- обезбједити одржавање постојећег и проширење војно-дипломатског и војног представљања БиХ у међународним безбједносним и одбрамбеним организацијама и другим државама,
- обезбједити континуирано испуњавање међународних обавеза БиХ у области одбране, извршење активности међународне сарадње и учешће Оружаних снага БиХ у међународним војним вјежбама, уз адекватно планирање финансијских средства,

- оснажити учешће у раду међународних, мултинационалних и иностраних безбједносних и одбрамбених организација и структура, са посебним акцентом на јачање регионалне сарадње, посебно са сусједима, кроз учешће у регионалним иницијативама,
- наставити са реализацијом активности везаним за чланство у регионалним иницијативама које имају за циљ изградњу кредибилних капацитета на путу ка НАТО,
- планирати извршење пасивних квота у БиХ и активних квота у иностранству у оквиру активности провођења инспекцијског режима, режима провјере и посматрачких летова у складу са одредбама Споразума о субрегионалној контроли наоружања, Бечког документа 2011 и Уговора о отвореном небу,
- обезбједити реализацију обавеза из области контроле наоружања, мјера за изградњу повјерења и безбједности и спријечавања ширења оружја за масовно уништавање,
- обезбједити разматрање понуда за помоћ и донације у оквиру билатералне и мултилатералне сарадње и исте усмјеравати према приоритетима институција одбране,
- интензивирати постојећу и проширити одбрамбену сарадњу са међународним безбједносним и одбрамбеним организацијама и партнерским државама у свим областима од значаја за одбрамбени систем БиХ.

Логистика

У циљу правовременог и квалитетног извршења дефинисаних законских задатака у БиХ, као и квалитетних припремних активности за операције подршке миру, наставити развијати и унапређивати систем логистичке подршке. С тим у вези, реализовати сљедеће активности:

- обезбједити непрекидност функционисања логистичке подршке команди и јединица Оружаних снага БиХ у извршењу законом дефинисаних задатака,
- систем управљања залихама и ланцем снабдијевања подићи на виши ниво правовременим извјештавањем и правовременим планирањем попуње недостајућим материјалним средствима, те стављањем у функцију властитих капацитета,
- побољшати систем одржавања материјалних средстава приоритетно стављањем у функцију властитих капацитета,
- унаприједити систем јавних набавки ангажовањем тактичко-техничких носиоца у процесу планирања, а посебно у: набавци материјалних средстава класе V неопходних за попуњу и формирање борбених комплекта, набавци индивидуалне и специјалистичке опреме, одржавању комплексних система борбене и неборбене технике и материјалних средстава, те одржавању инфраструктуре и објеката,
- покретати правовремено набавке наоружања и опреме у складу са „Планом развоја и модернизације Оружаних снага БиХ“,
- наставити са предајом неперспективних локација и дефиниране непотребне остале покретне имовине цивилним структурама, укњижавањем перспективне непокретне војне имовине на БиХ, консолидацијом перспективних локација, рјешавањем вишкова НМиМЕС кроз уништавање, продају или донацију, те са утврђивањем начина и рјешавањем непотребне опреме,
- наставити са реализацијом пројеката набавке моторних возила и хеликоптера, те пројеката модернизације и ремонта постојећих хеликоптера, система за С4, опреме за трагање и спашавање, опреме за атомско-биолошко-хемијску-одбрану (АБХО), материјалних средстава за деминирање и уништавање НУС/ЕОД и материјалних средстава за пружање медицинске подршке,
- наставити са реализацијом пројеката са циљем повећања безбједности складиштења НМиМЕС у складу са НАТО стандардима,
- наставити са имплементацијом пројеката који ће побољшати извршење Плана јавних набавки примјеном модула е-пословања, те пројеката кодификације материјалних средстава, Логистичког информацијског система (LogIS) и других потребних пројеката,
- наставити са јачањем медицинске подршке Оружаних снага БиХ, активностима у оквиру Балканских медицинских снага (ВМТФ) и активностима на превенцији и спријечавању ширења COVID-19 које укључују стално праћење епидемиолошке ситуације, подузимање потребних организацијских и медицинских мјера заштите и самозаштите у

институцијама одбране и набавку потребних средстава и опреме за потребе институција одбране и за помоћ цивилним органима.

Финансије и буџет

Успјешна реализација одбрамбених активности захтијева адекватно финансирање, те је у складу са законским надлежностима непоходно обезбједити стабилно годишње финансирање институција одбране БиХ. У наведеном циљу, реализовати сљедеће активности:

- прилагодити буџет одбране расположивим средствима равнајући се фискалним ограничењима и економским могућностима БиХ, на основу чега креирати финансирање одбране на дужи период и са потенцијалном стопом раста бруто друштвеног производа (у даљем тексту: БДП) тежити повећању буџета одбране,
- успоставити листу приоритета финансирања у складу са програмским приоритетима, међународним обавезама БиХ из области одбране и НАТО интеграцијским процесом БиХ. Имајући у виду ограничења у додјели средстава за потребе одбране, приликом пројекције буџета одбране за 2022. годину настојати обезбједити сљедећу орјентациону структуру истог: персонални трошкови 80%; оперативни трошкови 15%; развојни пројекти, опремање и модернизација 5%,
- обезбједити постепено повећање удјела средстава у структури буџета одбране за оперативне трошкове, развојне пројекте, опремање и модернизацију. Кроз инсистирање на повећању буџета одбране, на годишњем нивоу настојати обезбједити смањење удјела персоналних трошкова у истом за 3,5% - 4,5%, те у периоду до 2024. године настојати обезбједити сљедећу орјентациону структуру удјела средстава у буџету одбране: персонални трошкови 70%; оперативни трошкови 20%; развојни пројекти, опремање и модернизација 10%. Жељени циљ структуре буџета за одбрану је око 65% за персоналне трошкове, око 20% за оперативне трошкове и око 15% за развојне пројекте, опремање и модернизацију. Жељени циљ издвајања за потребе одбране је 2% БДП, у складу са препорукама НАТО,
- обезбједити реализацију одобреног буџета одбране према планираној динамици, израдити потребне оперативне планове и вршити програмско праћење извршења буџета,
- обезбједити благовремену припрему програма финансирања, развијање трогодишњег оквира расхода, израду буџетског захтјева и даљи развој СППБИ,
- подузети активности на обезбјеђењу финансијских средстава за вишегодишње пројекте капиталних улагања у области одбране, укључујући могућност кориштења неутрошених финансијских средства из годишњег буџета одбране за ову намјену,
- обезбједити израду и ажурирање нормативних и других докумената којима се уређују области материјално - финансијског пословања, дефинисања потреба, имплементације и одржавања софтвера и хардверске подршке за обрачун плата и накнада, вођења материјалног пословања и финансијске транспарентности у области одбране,
- обезбједити унапређење система интерне контроле у институцијама одбране кроз израду Студије ризика и управљања ризицима и Стратешког плана за период од 3 године.

Одбрамбено планирање

Достизање пуне функционалности и оперативности свих елемената одбрамбеног система захтијева успоставу ефикасног система одбрамбеног планирања. Уређење наведене области реализовати кроз сљедеће активности:

- ажурирати постојеће и израдити нове документе у систему одбрамбеног планирања усмјерене на развој одбрамбених способности и спремности институција одбране, те у континуитету обезбједити имплементацију, праћење и ревизију садржаја одобрених докумената. PАРР процјену интегрисати у систем одбрамбеног планирања и користити као механизам за израду и ажурирање докумената система одбрамбеног планирања,
- наставити са развојем СППБИ са циљем обезбјеђења функционалног НАТО компатибилног процеса одбрамбеног планирања. Кроз СППБИ омогућити транспарентно планирање и буџетирање одбране и адекватну координацију између институција БиХ

укључених у процес планирања. Уз стабилно буџетирање, кроз СППБИ настојати обезбједити поуздану финансијску процјену за период од пет година,

- у циљу јачања капацитета одбрамбених институција у области управљања финансијама и повезивања фазе планирања и програмирања у СППБИ, унаприједити краткорочно и средњорочно стратешко планирање кроз израду и примјену Годишњег програма рада Министарства одбране БиХ и Средњорочног плана рада Министарства одбране БиХ, у складу са прописима Савјета министара БиХ и утврђеном методологијом.

ПОГЛАВЉЕ VI. ПРИОРИТЕТИ ФИНАНСИРАЊА

Институције одбране се континуирано суочавају са недовољним ресурсима за извршење задатака и плански развој одбрамбених капацитета. Основни узрок оваквог стања су недовољна финансијска издвајања за потребе одбране која се крећу испод 1% БДП на годишњем нивоу. Наведено се одражава на неповољну структуру буџета одбране у оквиру којег су финансијска издвајања за персоналне трошкове у протеклом периоду износила до 83%, чиме је онемогућено адекватно финансирање оперативних трошкова и развојних пројеката у области одбране.

Пројекције и трендови у оквиру ДОБ не предвиђају суштинско повећање буџета одбране, при чему ће у најповољнијем односу структура буџета за 2022. годину укључивати финансијска издвајања у износу од 80% за персоналне трошкове, 15% за оперативне трошкове и 5% за развојне пројекте, опремање и модернизацију. Уз неповољну структуру, буџет одбране додатно оптерећују и друга издвајања, као што су трошкови одржавања и напуштања неперспективних локација. Такође, утицај на неповољну структуру издвајања за област одбране имаће ситуација везана за пандемију COVID-19. Имајући у виду наведено, за реализацију развојних пројеката, опремање и модернизацију неопходно је обезбједити додатна финансијска средства, укључујући подузимање активности на омогућавању кориштења неутрошених финансијских средства из годишњег буџета одбране за ове потребе.

У условима ограничених ресурса са којима располажу институције одбране, процес одбрамбеног планирања треба бити усмјерен на кључне приоритете како би се остварили државни циљеви у области одбране. С тим у вези, у тренутним околностима недовољног финансирања одбране, приликом планирања активности и трошкова за њихову реализацију неопходно је приоритете финансирања класификовати и планирати према сљедећим приоритетима:

Приоритет 1. Обавезни трошкови

Ови трошкови морају бити обавезно у цјелости планирани и буџетски подржани ради обезбјеђења основног функционисања одбрамбеног система БиХ:

- плате, доприноси и накнаде за одобрено бројно стање према Инструкцији за припрему буџетског захтјева,
- измирење фиксних и режијских трошкова и услуга,
- основно снабдијевање (прехрамбени артикли, гориво, мазиво, униформе и друго снабдијевање неопходно за основно функционисање),
- основно и приоритетно опремање (опрема неопходна за извршење мисија у иностранству, деминирање и друго опремање неопходно за основно функционисање),
- основно одржавање (одржавање средстава, опреме, објеката, инфраструктуре, технике и друго одржавање неопходно за основно функционисање),
- извршење законских задатака и обука Оружаних снага БиХ,
- опремање у складу са „Планом развоја и модернизације Оружаних снага БиХ“.

Приоритет 2. Функционални трошкови

Ове трошкове потребно је обавезно буџетски планирати ради обезбјеђења потпуног функционисања одбрамбеног система БиХ заснованог на постојећим законским и другим обавезама, при чему њихова реализација зависи од одобреног буџета одбране:

- опремање у складу са „Планом развоја и модернизације Оружаних снага БиХ“,
- остало опремање, одржавање, изградња и набавка, укључујући набавку недостајућих средстава класе V за попуну и формирање борбених комплеката,
- школовање и усавршавање,
- развој нових способности и подизање нивоа спремности ради испуњавања РГ,
- испуњавање међународно преузетих обавеза БиХ и обавеза у оквиру НАТО/PfP и EU интеграцијског процеса,
- пружање помоћи цивилним органима,
- војно представљање БиХ и развој међународне сарадње,
- рјешавање вишкова НМиМЕС и војне опреме Оружаних снага БиХ,
- развој информационих система,
- редуковање и консолидовање локација Оружаних снага БиХ,
- задовољавање вјерских потреба,
- јачање интегритета припадника институција одбране и борба против корупције,
- медијска презентација и афирмисање одбрамбеног система БиХ,
- трошкови функционисања пуковског система Оружних снага БиХ,
- транзиција и збрињавање персонала,
- заштита менталног здравља.

Приоритет 3. Развојни трошкови

Ове трошкове обавезно је планирати кроз вишегодишње развојне пројекте у области одбране ради достизања потребне ефикасности и спремности одбрамбеног система БиХ:

- опремање у складу са „Планом развоја и модернизације Оружаних снага БиХ“,
- развој нових способности и подизање нивоа спремности Оружних снага БиХ,
- стандардизација и модернизација наоружања и војне опреме,
- модернизација објеката, инфраструктуре и технике,
- увођење резервног састава Оружаних снага БиХ.

Приликом израде годишњег буџета одбране, у тренутним околностима неповољног финансирања одбране, у односу на укупни одобрени буџет одбране обезбједити слjedeћу орјентациону структуру финансијских издвајања према буџетским програмима:

- програм „Војна одбрана“ око 91,5%,
- програм „Операције колективне безбједности“ око 2 %,
- програм „Међународна сарадња“ око 1,5%,
- програм „Администрација“ око 5%.

ПОГЛАВЉЕ VII. ЗАВРШНА РАЗМАТРАЊА

1. Закључак

Успјешно функционисање институција одбране и успјешне војне операције захтијевају адекватно финансирање, обучене, спремне, способне и мотивисане снаге, ефикасну организацију и вођење, правовремено и оптимално планирање те додјелу потребних ресурса. У том погледу, неопходан је наставак развојног процеса како би институције одбране БиХ и њихов најважнији оперативни дио, Оружане снаге БиХ, биле приуштивне, релевантне и дјелотворне компоненте безбједносне, одбрамбене и спољне политике БиХ и подржале савремене интеграцијске процесе БиХ.

Предстојеће обавезе у оквиру овог процеса укључују одржавање и даљи развој одбрамбених капацитета БиХ, тежишно развој модерних НАТО интероперабилних и компатибилних Оружаних снага БиХ које су опремљене, способне и спремне да извршавају законске задатке и испуне државне циљеве у области безбједности, одбране и спољне политике. У том смислу, даљи развој одбрамбених капацитета потребно је реализовати у складу са документом “Преглед одбране“ и његовим саставним дијелом „План развоја и модернизације Оружаних снага БиХ 2017.-2027.“, те документом Програм реформи БиХ.

У условима недовољног буџета и додјеле ограничених ресурса за потребе институција одбране, плански развој одбрамбених капацитета ће захтијевати повећање годишњег буџета одбране и одобрење додатних финансијских средстава за реализацију вишегодишњих развојних пројеката у области одбране. У том правцу, неопходно је да институције одбране учине додатне напоре у сарадњи са надлежним институцијама БиХ.

Институције одбране не смију дозволити неуспјех у процесу прилагођавања своје структуре и способности државним потребама и захтјевима савременог окружења. Један од израженијих изазова са којима се сусрећу институције одбране и на који су у досадашњем периоду пружиле адекватан одговор је помоћ цивилним органима у превенцији и спријечавању ширења COVID-19, укључујући и провођење мјера на заштити здравља и спријечавању ширења наведене болести у институцијама одбране. Из наведеног разлога, пред институције одбране се намеће императив сталног усавршавања и јачања властитих способности. Имајући у виду да институције одбране функционишу у рестриктивним околностима дужи временски период, наведено представља посебан изазов чије превазилажење захтијева рационалну употребу расположивих ресурса како би се подржала реализација приоритетних одбрамбених активности.

Институције одбране ће програмским и планским документима детаљно разрадити дефинисане приоритете из Смјерница. За све приоритете дефинисаће начин и динамику реализације, те потребна финансијска средства која ће у складу са потребама и могућностима адекватно образложити и планирати за потребе израде буџета одбране. Поред дефинираних приоритета, институције одбране ће у наредном периоду реализовати и друге активности из надлежности у складу са конкретним околностима војно-политичког окружења, захтјевима колективних система одбране и властитим потребама и могућностима. На крају буџетске године, приоритете из Смјерница користити за оцјењивање извршења буџета одбране.

2. Одговорност за имплементацију

За имплементацију Смјерница из своје надлежности одговорни су замјеници министра одбране, руководиоци организацијских јединица Министарства одбране БиХ, начелник Заједничког штаба Оружаних снага БиХ, замјеници начелника Заједничког штаба Оружаних снага БиХ и команданти команди и јединица Оружаних снага БиХ.

3. Примјена

Смјернице ступају на снагу даном доношења и примјењују се у складу са оперативним циклусом Система управљања одбрамбеним ресурсима за потребе планирања развоја одбрамбених способности и финансијски, материјално и оперативно подржаног функционисања институција одбране у периоду 2022.-2026. година.

Број: 06-03-8-2010-17/20
Сарајево, 04.01.2021. године

МИНИСТАР

Др. Сифет Поцић

Преглед скраћеница

- АБХО** - Атомско-биолошко-хемијска одбрана
- ANP (Annual National Programme)** - Годишњи национални програм
- ASDE (Air Situation Data Exchange)** - Размјена података о ситуацији у ваздушном простору
- ASM (Airsapace Management)** - Управљање ваздушним простором
- БДП** - Бруто друштвени производ
- БиХ** - Босна и Херцеговина
- BMTF (Balkan Medical Task Force)** - Балканске медицинске снаге
- C4 (Command, Control, Communications and Computers)** - Командовање, контрола, комуникације и компјутери
- CFSP (Common Foreign and Security Policy)** - Заједничка спољна и безбједносна политика EU
- COVID-19** - Корона вирус
- CSDP (Common Security and Defence Policy)** - Заједничка безбједносна и одбрамбена политика EU
- CBTD EUFOR** - Одјелење за оспособљавање и обуку EUFOR
- ДОБ** - Документ оквирног буџета
- EU (European Union)** - Европска унија
- EUFOR (European Union Force in Bosnia and Herzegovina)** - Војне снаге EU у БиХ
- ID (Intensive Dialogue)** - Интензивирани дијалог
- Институције одбране** - Министарство одбране БиХ и Оружане снаге БиХ
- IPAP (Individual Partnership Action Plan)** - Индивидуални партнерски акциони план
- IPCP (Individual Partnership and Cooperation Programme)** - Индивидуални партнерски програм сарадње
- ISTAR (Intelligence, surveillance, target acquisition, and reconnaissance)** - Систем за обавјештајни рад, надгледање, одређивање циљева и извиђање
- LogIS** - Логистички информацијски систем
- MAP (Membership Action Plan)** - Акциони план за чланство у NATO
- MEDEVAC (Medical evacuation)** - Медицинска евакуација
- MNB EUFOR (Multinational Battalion EUFOR)** - Мултинационални батаљон EUFOR
- MTT EUFOR (Mobile Training Team EUFOR)** - Мобилни тим EUFOR за обуку
- NAC (North Atlantic Council)** – Сјеверноатлантски савјет NATO
- NATO (North Atlantic Treaty Organisation)** - Организација сјеверноатлантског уговора
- NATO/PfP (NATO/Partnership for Peace)** - Програм NATO/Партнерство за мир
- НМиМЕС** - Наоружање, муниција и минско-експлозивна средства
- НУС** - Неексплодирана убојна средства
- НУС/EOD (НУС/Explosive Ordnance Disposal)** - Уништавање НУС/одлагање експлозивних средстава
- ОСС E&F (Operational Capability Concept Evaluation and Feedback)** - Концепт оперативних способности, процјена и повратне информације
- OSCE (Organization for Security and Co-operation in Europe)** - Организација за безбједност и сарадњу у Европи
- PARP (Planning and Review Process)** - Процес планирања и ревизије

PD (Presentation document) - Презентацијски документ

PESCO (Permanent Structured Cooperation) - EU Стална структурална сарадња у безбједности и одбрани

PG (Partnership Goals) - Партнерски циљеви

SALW (Small Arms and Light Weapons) - Мало оружје и лако наоружање

SAR (Search and Rescue) - Трагање и спашавање

СППБИ - Систем планирања, програмирања, буџетирања и извршења

STRATCOM (Strategic communication) - Стратешко комуницирање

UN (United Nations) - Организација Уједињених нација

UNDP (United Nations Development Programme) - УН програм за развој

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo odbrane/obrane

Босна и Херцеговина
Министарство одбране

SMJERNICE ZA OBRAMBENO PLANIRANJE

SADRŽAJ

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE.....	1
1. Svrha.....	1
2. Cilj.....	1
3. Primjenjivost.....	1
4. Reference.....	1
POGLAVLJE II. UVOD.....	3
POGLAVLJE III. VOJNO-POLITIČKI ASPEKTI.....	5
1. Izazovi, rizici i ugroze u oblasti sigurnosti i obrane.....	5
2. Prosudba sigurnosnih i vojno-političkih kretanja.....	5
3. Ciljevi i opredjeljenja u oblasti obrane.....	6
4. Vojna strategija Bosne i Hercegovine.....	8
5. Plan razvoja i moderniziranja Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.....	9
POGLAVLJE IV. VIZIJA, MISIJA, CILJEVI I NAČELA DJELOVANJA INSTITUCIJA OBRANE.....	9
1. Vizija, misija i ciljevi institucija obrane.....	9
2. Načela djelovanja institucija obrane.....	11
POGLAVLJE V. PRIORITETI OBRAMBENOG PLANIRANJA.....	11
1. Razvitak obrambenih sposobnosti.....	11
2. Prioritetne obrambene aktivnosti.....	12
<i>Obrana Bosne i Hercegovine</i>	12
<i>Reformske aktivnosti</i>	14
<i>NATO/PfP i EU</i>	16
<i>Operacije i obuka</i>	16
<i>Pomoć civilnim organima i civilno-vojna suradnja</i>	17
<i>Operacije kolektivne sigurnosti</i>	18
<i>Međunarodna suradnja i međunarodne obveze</i>	18
<i>Logistika</i>	19
<i>Financije i proračun</i>	20
<i>Obrambeno planiranje</i>	20
POGLAVLJE VI. PRIORITETI FINANCIRANJA.....	21
<i>Prioritet 1. Obvezni troškovi</i>	21
<i>Prioritet 2. Funkcionalni troškovi</i>	22
<i>Prioritet 3. Razvojni troškovi</i>	22
POGLAVLJE VII. ZAVRŠNA RAZMATRANJA.....	23
1. Zaključak.....	23
2. Odgovornost za implementiranje.....	23
3. Primjena.....	24
Pregled kratica.....	25

Temeljem članka 16., 20. i 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17) i članka 13., 15. točka a) i 84. Zakona o obrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05), donosim

SMJERNICE ZA OBRAMBENO PLANIRANJE

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

1. Svrha

Svrha Smjernica za obrambeno planiranje (u daljem tekstu: Smjernice) je usmjeravanje Sustava obrambenog planiranja u Ministarstvu obrane Bosne i Hercegovine i Oružanim snagama Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: institucije obrane), osiguranje jedinstvenog pristupa procesu obrambenog planiranja, usmjeravanje Sustava planiranja, programiranja, proračuna i izvršenja i ocjenjivanje izvršenja proračuna obrane, te usmjeravanje strateških pravaca razvitka institucija obrane.

2. Cilj

Cilj Smjernica je definiranje prioriternih obrambenih aktivnosti i općih konceptualnih uputa za planiranje i racionalnu uporabu resursa institucija obrane u periodu 2022.- 2026. godina, radi daljeg razvitka obrambenih sposobnosti i u najvećoj mogućoj mjeri osiguranja efikasnog, finansijski, materijalno i operativno podržanog funkcioniranja institucija obrane na kratkoročnoj i srednjoročnoj osnovi.

3. Primjenjivost

Smjernice se primjenjuju u institucijama dbrane.

4. Reference

Referentni dokumenti za razvitak Smjernica su sljedeći propisi i dokumenti Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BiH) i institucija obrane:

- 1) Zakon o državnoj službi u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17),
- 2) Zakon o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17),
- 3) Zakon o deminiranju u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 5/02),
- 4) Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 i 19/16),
- 5) Zakon o radu u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 26/04, 7/05, 48/05, 60/10, 32/13 i 93/17),
- 6) Zakon o obrani BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05),
- 7) Zakon o službi u Oružanim snagama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12, 41/16 i 38/18),
- 8) Zakon o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga BiH, policijskih službenika, državnih službenika i ostalih zaposlenika u operacijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu ("Službeni glasnik BiH", br. 14/05),
- 9) Okvirni Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 50/08),

- 10) Zakon o zrakoplovstvu BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 39/09),
- 11) Zakon o javnim nabavama („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09, 60/10 i 39/14),
- 12) Izjava Predsjedništva BiH o opredjeljenju za priključenje BiH NATO programu Partnerstvo za mir i punopravnom članstvu u NATO savez, broj: 01-011-250-16/05 od 23.02.2005. godine,
- 13) Odluka Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH, broj: 01-011-1110-6/06 od 05.07.2006. godine (u daljem tekstu: Odluka) i odluke o izmjenama i dopunama Odluke, broj: 01-011-69-61/08 od 17.01.2008. godine, broj: 01-011-618-6/08 od 18.03.2008. godine, broj: 01-011-1828-21/08 od 29.07.2008. godine, broj: 01-50-1-1067-10/12 od 18.04.2012. godine, broj: 01-50-1-3666-41/12 od 12.12.2012. godine, broj: 01-50-1-2919-20/15 od 02.12.2015. godine, broj: 01-50-1-32-17/16 od 12.01.2016. godine i broj: 01-50-1-3427-10/19 od 20.09.2019. godine,
- 14) Odluka Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH, broj: 01-50-1-4629-29/16 od 24.11.2016. godine,
- 15) Odluka Predsjedništva BiH o usvajanju dokumenta „Pregled obrane” i „Plan razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH“, broj: 01-50-1-4629-30/16 od 24.11.2016. godine,
- 16) Zaključak Predsjedništva BiH o usvajanju Plana implementiranja dokumenta „Pregled obrane” i Akcijskog plana implementiranja „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.”, broj: 01-50-1-374-1/17 od 01.02.2017. godine,
- 17) Zaključak Predsjedništva BiH o pružanju potpore aktiviranju Akcijskog plana za članstvo BiH u NATO, broj: 01-50-1-612-14/17 od 22.02.2017. godine,
- 18) Odluka Predsjedništva BiH o usvajanju i dostavi dokumenta Program reformi BiH, broj: 01-50-1-4286/19 od 19.11.2019. godine,
- 19) Sigurnosna politika BiH, broj: 01-011-142-35-1/06 od 08.02.2006. godine,
- 20) Obrambena politika BiH, broj: 01-011-2978-51/08 od 26.11.2008. godine,
- 21) Strategija vanjske politike BiH za period: 2018.- 2023., usvojena na 45. redovitoj sjednici Predsjedništva BiH, održanoj 13.03.2018. godine,
- 22) Odluka Vijeća ministara BiH o usvajanju strateškog okvira za reformu javne uprave u BiH 2018.-2022. („Službeni glasnik BiH”, br. 85/18),
- 23) Strategija protuminskog djelovanja BiH 2018.-2025. („Službeni glasnik BiH”, br.70/19),
- 24) Upute Stranama Komandanta EUFOR-a, Izmjena 25 od 01.06.2008. godine,
- 25) Koncept i procedure Sustava planiranja, programiranja, proračuna i izvršenja, broj: 12-16-1-5836/08 od 21.10.2008. godine,
- 26) Politika upravljanja obrambenim resursima, broj: 12-03-8-6698/08 od 11.12.2008. godine,
- 27) Politika obrambenog planiranja, broj: 06-03-3-728/09 od 16.01.2009. godine,
- 28) Politika obuke i vojne edukacije Oružanih snaga BiH, broj: 06-03-4-541/16 od 26.01.2009. godine,
- 29) Plan implementiranja „Pregleda obrane”, broj: 06-03-8-2436-247/09 od 31.01.2017. godine,
- 30) Akcijski plan implementiranja „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.”, broj: 06-03-08-2436-248/09 od 31.01.2017. godine,
- 31) Srednjoročni plan rada Ministarstva obrane BiH za period 2020.-2022. godina, broj: 06-03-1-506-23/19 od 20.12.2019. godine,
- 32) Smjernice za obrambeno planiranje, broj: 06-03-8-9-1/20 od 20.02.2020. godine,
- 33) Odluka o odobravanju Okvirnog plana implementiranja dokumenta „Program reformi BiH” iz nadležnosti Ministarstva obrane i Oružanih snaga BiH, broj: 06-14-1-556-9/20 od 05.03.2020. godine,

- 34) Strategija protuminskog djelovanja Oružanih snaga BiH (2018-2025), broj: 06-36-1-1543-29/18 od 29.06.2020. godine,
- 35) dokumenti u okviru suradnje BiH sa Organizacijom sjevernoatlantskog ugovora (u daljem tekstu: NATO) i u okviru NATO Programa Partnerstvo za mir (u daljem tekstu: NATO/PfP): Prezentacijski dokument (PD), Intenzivirani dijalog sa NATO (ID), Proces planiranja i revizije (u daljem tekstu: PARP), Individualni partnerski akcijski plan (IPAP), Individualni partnerski program uardnje (IPCP).

POGLAVLJE II. UVOD

Proces obrambenog planiranja se zasniva na implementiranju Zakona o obrani BiH i ciljeva i opredjeljenja iskazanih u strateškim dokumentima BiH iz oblasti sigurnosti i obrane. Ovaj proces treba osigurati stalni razvitak i unaprjeđenje sposobnosti institucija obrane koje odgovaraju vojno-političkom okruženju, primarno razvitak sposobnosti i spremnosti Oružanih snaga BiH kao najvažnijeg operativnog dijela obrambenog sustava BiH.

Temelji obrambenog planiranja su Ustav BiH, zakoni i propisi BiH, dokumenti sustava obrane BiH, NATO dokumenti i dokumenti drugih međunarodnih organizacija kojima je BiH pristupila ili pokrenula postupak pristupanja.

Uloga Sustava obrambenog planiranja je transformiranje strateških uputstava državnog rukovodstva u obrambene planove i aktivnosti kojima se dodjeljuje i kontrolira uporaba resursa obrane kako bi institucije obrane na efikasan način izvršavale zakonske zadaće, ispunile državne ciljeve u oblasti sigurnosti i obrane, te osigurale razvitak vlastitih sposobnosti.

Strateška uputstva državnog rukovodstva u oblasti obrane utvrđena su Zakonom o obrani BiH, kojim su regulirani jedinstveni obrambeni sustav BiH, zadaće i ciljevi razvitka Oružanih snaga BiH, mjerodavnosti u obrambenom sustavu i druga pitanja od značaja za funkcioniranje obrambenog sustava i institucija obrane. U pogledu ciljeva i opredjeljenja BiH u oblasti obrane, strateška uputstva državnog rukovodstva definirana su sljedećim dokumentima Predsjedništva BiH, koji čine glavne elemente Sustava obrambenog planiranja:

- Sigurnosna politika BiH, koja je dokument o strateškim interesima i ciljevima koje BiH želi da postigne u pogledu osiguranja mira, sigurnosti i prosperiteta svih njenih građana,
- Obrambena politika BiH, koja definira ciljeve BiH u oblasti obrane, temeljne parametre za funkcioniranje elemenata sustava obrane i viziju razvitka obrambenog sustava BiH.

Uz navedene dokumente, glavne elemente Sustava obrambenog planiranja čine sljedeći dokumenti institucija obrane:

- Vojna strategija BiH, koja uspostavlja vojne državne ciljeve na osnovu koncepcijskih ciljeva Sigurnosne politike BiH i Obrambene politike BiH, definira način ostvarivanja vojnih ciljeva i identificira ključne sposobnosti Oružanih snaga BiH,
- Smjernice za obrambeno planiranje, koje usmjeravaju planiranje i programiranje ključnih prioriteta i resursa neophodnih za izvršenje zakonskih zadaća i ispunjavanje državnih ciljeva u oblasti obrane,
- Plan razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH, koji kao sastavni dio dokumenta „Pregled obrane“ operacionalizira viziju razvitka i dostizanje potrebitih sposobnosti Oružanih snaga BiH.

Transformiranje strateških uputstava državnog rukovodstva i glavnih elemenata sustava obrambenog planiranja u obrambene planove, vojne ciljeve i prioritetne obrambene aktivnosti provodi se kroz:

- identificiranje obrambenih izazova, rizika i ugroza,
- identificiranje i kategoriziranje obrambenih ciljeva,
- prosudbu sposobnosti i definiranje resursa neophodnih za postizanje ciljeva,
- izradu, odobrenje i izvršenje dokumenata u Sustavu obrambenog planiranja,
- raščlambu izvršenja dokumenata i aktivnosti i predlaganje unapređenja istih.

Proces transformiranja glavnih elemenata Sustava obrambenog planiranja u obrambene planove i aktivnosti ostvaruje se u interakciji Sustava obrambenog planiranja i Sustava upravljanja obrambenim resursima, pri čemu je uloga Sustava upravljanja obrambenim resursima osiguranje postupaka kojima se na optimalan način usmjerava i kontrolira uporaba raspoloživih resursa institucija obrane, uključujući procedure kontrole financijskih sredstava dodijeljenih za potrebe obrane.

Interakcija Sustava obrambenog planiranja i Sustava upravljanja obrambenim resursima osigurava se posredstvom Sustava planiranja, programiranja, proračuna i izvršenja (u daljem tekstu: SPPPI), kojeg čini skup dokumentiranih procedura koje se koriste kako bi se:

- identificirali obrambeni zahtjevi za potrebe izvršenja zakonskih zadaća, ispunjavanja obrambenih ciljeva i odgovora na izazove, rizike i ugroze,
- prioritetizirala i alocirala financijska sredstva za ispunjavanje obrambenih zahtjeva,
- odobrila potrebna financijska sredstva,
- pratilo, kontroliralo i izvješćivalo o korištenju sredstava i ostvarivanju rezultata.

Rezultati SPPPI su prijedlog programa obrane koji je temelj za definiranje programskog proračuna obrane za narednu godinu, prijedlog Dokumenta okvirnog proračuna (u daljem tekstu: DOB) za naredne 3 godine i projekcija proračuna obrane za narednih 5 godina. Operativni ciklus Sustava upravljanja obrambenim resursima utvrđuje aktivnosti i vremensku dinamiku cjelokupnog procesa planiranja obrane - od izrade Smjernica za obrambeno planiranje, prijema i obrade instrukcija za pripremu DOB, pripreme smjernica i prijedloga programa obrane, pripreme proračunskog zahtjeva do operacionalizacije proračuna obrane.

Shodno navedenom, uz strateška državna uputstva, ciljeve i opredjeljenja u oblasti sigurnosti i obrane, proces obrambenog planiranja treba biti utemeljen na rezultatima raščlambe vojno-političkog okružja, državnim potrebama i mogućnostima, te raspoloživim resursima institucija obrane. U okviru ovog procesa neophodno je ispuniti preuzete međunarodne obveze koje proizlaze iz NATO integracijskog procesa i NATO procesa obrambenog planiranja, obveze temeljem članstva BiH u Organizaciji Ujedinjenih nacija (u daljem tekstu: UN) i Organizaciji za sigurnost i suradnju u Europi (u daljem tekstu: OSCE), te obveze temeljem strateškog opredjeljenja BiH za članstvo u Europskoj uniji (u daljem tekstu: EU). Između ostalog, obveze BiH u okviru EU integracijskog procesa se ogledaju u prihvatanju mehanizama i ispunjenju ciljeva Zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU (u daljem tekstu: CFSP) i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU (u daljem tekstu: CSDP).

U cilju razvitka obrambenih sposobnosti i dodjele potrebitih resursa za izvršenje zadaća i ciljeva postavljenih pred institucije obrane, u proces obrambenog planiranja kroz adekvatne aktivnosti i financijsku potporu trebaju biti uključene sve relevantne institucije BiH.

POGLAVLJE III. VOJNO-POLITIČKI ASPEKTI

1. Izazovi, rizici i ugroze u oblasti sigurnosti i obrane

BiH se u budućnosti može suočiti sa brojnim sigurnosnim izazovima, rizicima i ugrozama koji se mogu reflektirati u oblasti obrane. U uslovima kompleksnog sigurnosnog okružja, sigurnosni izazovi, rizici i ugroze sa kojima se BiH može suočiti moraju se razmatrati u kontekstu zbivanja na globalnoj, regionalnoj i unutarnjoj razini.

Globalna razina: Sigurnosnu situaciju na globalnom planu karakterizira postojanje više ratnih i kriznih žarišta koja su mogući generator daljih kriza i prijetnja međunarodnom miru i stabilnosti. Pored ispoljenih oružanih sukoba i drugih akata nasilnog djelovanja, odlika suvremenih oblika ugrožavanja sigurnosti je da sve više postaju nepredvidivi, asimetrični i da imaju transnacionalni karakter. U takvim narušenim sigurnosnim okolnostima izražene su brojne opasnosti koje mogu eskalirati u zaoštavanje odnosa između svjetskih vojno-političkih sila i mogućnost izbijanja novih sukoba. Najznačajniji globalni sigurnosni izazovi, rizici i ugroze su: međunarodni terorizam, porast etničkog i religijskog ekstremizma i radikalizma, secesionizam, granični nesporazumi, ugrožavanje ljudskih prava, izazivanje migrantskih kriza, jačanje vojnih potencijala, nelegalna trgovina oružjem, proliferacija oružja za masovno uništenje, trgovina ljudima, *cyber* kriminal, jačanje organiziranog kriminala, trgovina narkoticima, korupcija, pranje novca, ovisnost o energetske izvorima, produbljivanje gospodarske krize i siromaštvo, pojava i širenje novih bolesti, iscrpljivanje prirodnih resursa, degradacija životne sredine, klimatske promjene. Poseban izazov na globalnom planu u narednom periodu predstavljat će pandemija korona virusa (u daljem tekstu: COVID-19).

Regionalna razina: Refleksija globalnih zbivanja neizbježna je na regionalnom planu. Uz već postojeće probleme prisutnosti organiziranog kriminala i nedovršenih tranzicijskih procesa koji usporavaju gospodarski i društveni razvitak, zemlje regiona suočene su sa migrantskom krizom i pandemijom COVID-19 i s istima u vezi sigurnosnim i gospodarskim izazovima. Također, regija Jugoistočne Europe nalazi se na važnim putevima između Europe i Azije koji se koriste za tranzit oružja, narkotika, migranata, bijelog roblja, a mogu biti korišteni i za tranzit terorističkih grupa i sredstava prema zemljama EU. Zemlje regiona suočene su i sa izazovima vezanim za povratak svojih državljana sa stranih ratišta.

Unutarnja razina: Sigurnosni izazovi, rizici i ugroze sa kojima se BiH suočava na unutarnjem planu dominantno su posljedica zaostalih animoziteta koji generiraju političku i društvenu nestabilnost. Pored navedenog, kao i mogućih refleksija globalnih i regionalnih zbivanja, sigurnosnu situaciju na unutarnjem planu dodatno usložnjavaju pandemija COVID-19, sporost tranzicijskih procesa ka modernom demokratskom društvu, gospodarska nerazvijenost, retrogradna djelovanja i nacionalizam, nezaštićenost granica, problemi viškova naoružanja i streljiva, kontaminiranost teritorija minama i neeksplozivnim ubojitim sredstvima (u daljem tekstu: NUS), korupcija i organizirani kriminal, migrantska kriza, povratak državljana BiH sa stranih ratišta, te stalno prisutna mogućnost nastanka prirodnih i drugih nesreća kao posljedice degradacije životne sredine i nekontroliranih aktivnosti.

2. Prosudba sigurnosnih i vojno-političkih kretanja

Suvremeni sigurnosni izazovi, rizici i ugroze za direktnu posljedicu mogu imati širu društvenu, političku, gospodarsku i vojnu nestabilnost. Imajući u vidu da sigurnosni izazovi, rizici i ugroze nisu dijeljivi državnim granicama, njihovo prevazilaženje nerijetko nadilazi mogućnosti samostalnog djelovanja pojedinačnih aktera, pogotovo malih, gospodarski i vojno limitiranih država. U tom smislu, BiH je u oblasti obrane opredjeljena za suradnju i aktivno suprotstavljanje sigurnosnim izazovima, rizicima i ugrozama u svim pojavnim oblicima. Takvo opredjeljenje iskazano je kroz sudjelovanje Oružanih snaga BiH u operacijama potpore miru, čime BiH daje aktivan doprinos međunarodnim nastojanjima održavanja mira i

sigurnosti. Sigurnosnu situaciju u BiH karakterizira i prisustvo vojnih snaga EU u BiH (u daljem tekstu: EUFOR) u okviru operacije „ALTHEA” sa mandatom potpore vlastima u BiH u izgradnji stabilnog i sigurnog okružja.

BiH i zemlje regiona opredjeljene su za dobrosusjedske odnose, stabilnost i prosperitet i u cilju zajedničkog suprotstavljanja sigurnosnim izazovima, rizicima i ugrozama aktivno sudjeluju u više regionalnih inicijativa. Također, BiH je temeljem iskazanog opredjeljenja nastavila sa ispunjavanjem uvjeta za pristupanje euroatlantskim i europskim integracijskim procesima. Sjevernoatlantsko vijeće NATO (NAC) u formatu ministara inozemnih poslova zemalja članica NATO donijelo je u prosincu 2018. godine odluku o spremnosti NATO da od BiH prihvati podnošenje prvog Godišnjeg nacionalnog programa (u daljem tekstu: ANP) u okviru Akcijskog plana za članstvo u NATO (MAP). Predsjedništvo BiH je 19.11.2019. godine, nakon političkih konzultacija po pitanju usvajanja i podnošenja prvog ANP BiH, donijelo odluku o usvajanju dokumenta Program reformi BiH koji je 24.12.2019. godine podnošen u sjedište NATO u Briselu. Politički komitet NATO je na sastanku održanom 16.01.2020. godine zaključio da je dokument Program reformi BiH dovoljan za nastavak suradnje BiH i NATO, čime je NATO prihvatio navedeni dokument i izrazio očekivanje za njegovo implementiranje. U okviru EU integracijskog procesa BiH u tijeku je ispunjavanje obveza iz mišljenja Europske komisije o zahtjevu BiH za članstvo u EU.

Iako se u trenutnim okolnostima sigurnosnog okružja ne uočava namjera uporabe vojne sile protiv suvereniteta i teritorijalnog integriteta BiH, prosudbe sigurnosnih kretanja ukazuju da BiH može biti suočena sa brojnim asimetričnim izazovima, rizicima i ugrozama, što nameće potrebu daljeg prilagođavanja i razvitka državnih obrambenih sposobnosti.

3. Ciljevi i opredjeljenja BiH u oblasti obrane

Ciljevi i opredjeljenja BiH u oblasti obrane definirani su Zakonom o obrani BiH, općesigurnosnim državnim ciljevima koji proizilaze iz dokumenta Sigurnosna politika BiH, dokumentom Obrambena politika BiH i smjernicama vanjske politike utvrđenim dokumentom Strategija vanjske politike BiH za period: 2018.- 2023.

Sukladno Zakonu o obrani BiH, država BiH organizira, razvija i održava vojni kapacitet i spremnost Oružanih snaga BiH sa ciljem: osiguranja suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH; unaprjeđenja ciljeva vanjske politike BiH; ispunjavanja međunarodnih obveza BiH; zaštite državljana BiH. Istim zakonom utvrđena je obveza svih subjekata obrane da u okviru vlastitih ustavnih i zakonskih mjerodavnosti provedu potrebite aktivnosti za prijem BiH u članstvo NATO.

Općesigurnosni ciljevi BiH proizilaze iz dokumenta Sigurnosna politika BiH i uključuju:

- zaštitu suvereniteta, teritorijalne cjelovitosti, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH,
- uspostavljanje i razvitak institucija sustava sigurnosti koje će biti sposobne da odgovore na sve rizike i ugroze temeljnim vrijednostima i interesima BiH,
- razvitak i učvršćivanje opće sigurnosti i unutarnje stabilnosti BiH,
- provedbu Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH,
- aktivno sudjelovanje u izgradnji kolektivne sigurnosti putem pristupanja međunarodnim sigurnosnim konvencijama, europskim i euroatlantskim sigurnosnim strukturama,
- promoviranje aktivne uloge BiH u međunarodnim organizacijama čiji je član, kao i uključivanje u regionalne, europske i euroatlantske političke, gospodarske, vojne i druge integracione procese i organizacije, a naročito u EU i NATO,
- jačanje civilnog zapovjedništva i nadzora nad Oružanim snagama BiH, parlamentarnog nadzora i transparentnosti u obrambenim poslovima, sukladno standardima razvijenih demokratskih zemalja,

- demokratizaciju BiH kroz prihvatanje i primjenu standarda suvremenog svijeta, kao i osposobljavanjem i efikasnim funkcioniranjem institucija državne vlasti na svim razinama,
- jednakopravnost naroda i građana, poštivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda,
- socijalnu sigurnost i jednak pristup građana svim socijalnim pravima,
- borbu protiv terorizma, organiziranog kriminala, trgovine ljudima i korupcije,
- tranziciju cjelokupnog društva u pravcu izgradnje modernog demokratskog društva utemeljenog na vladavini prava, tržišnoj ekonomiji, gospodarskom i ukupnom prosperitetu,
- unaprjeđenje suradnje i svestranih odnosa sa zemljama regiona Jugoistočne Europe, a posebno sa susjednim zemljama,
- zaštitu čovjekove okoline.

Vanjska politika BiH usmjerena je ka unaprjeđenju i očuvanju trajnog mira, sigurnosti i sveukupnog državnog razvitka, međunarodnog mira i uključivanju BiH u suvremene europske i euroatlantske integracione tokove. U međunarodnim odnosima, aktivnosti BiH temelje se na principima koji su sadržani u Povelji UN, dokumentima OSCE i na općeprihvaćenim principima međunarodnog prava.

Dokument Obrambena politika BiH podržava ostvarivanje zakonskih ciljeva BiH u oblasti obrane, ciljeva definiranih Sigurnosnom politikom BiH i smjernica vanjske politike definiranih Strategijom vanjske politike BiH. Ciljevi i opredjeljenja BiH u oblasti obrane sukladno dokumentu Obrambena politika BiH su:

- razvitak sustava obrane i priuštivih oružanih snaga koji će biti sposobni da izvršavaju zakonom definirane zadaće, da odgovore na sigurnosne ugroze vojne prirode i koji podržavaju trajni mir, sigurnost, stabilnost i sveukupni društveni razvitak,
- dosljedna provedba Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH,
- poštivanje nepovredivosti granica i rješavanje otvorenih međunarodnih pitanja i kriza konstruktivnim dijalogom, bez prijetnji ili uporabe sile protiv teritorijalnog integriteta ili političke neovisnosti bilo koje zemlje,
- uključivanje u europske i euroatlantske sigurnosne i druge integracione tokove,
- prihvatanje koncepta kolektivne sigurnosti, kao temelja svog dugoročnog obrambenog opredjeljenja,
- aktivan doprinos kolektivnoj sigurnosti na globalnoj razini putem sudjelovanja u međunarodnim mirovnim misijama, sukladno potrebama međunarodne zajednice i vlastitim ljudskim i materijalno-tehničkim resursima,
- ispunjavanje ciljeva NATO/PfP, kao prvom koraku ka punopravnom članstvu i uključivanju svojih oružanih snaga u strukturu NATO,
- postupno integriranje u sve strukture EU, uz prihvatanje odredaba i mehanizama iz CFSP i Euvropske sigurnosne i obrambene politike koja je transformirana u CSDP,
- puna suradnja sa Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju u Hagu, odnosno njegovim pravnim nasljednikom Međunarodnim rezidualnim mehanizmom za krivične sudove,
- demokratska, parlamentarna i civilna kontrola nad oružanim snagama i transparentnost u svim aspektima obrane,
- ispunjavanje obveza iz Kodeksa ponašanja EU u pogledu izvoza oružja, te poštivanje međunarodnih sporazuma i ugovora o neširenju oružja za masovno uništenje,
- puno implementiranje Programa akcije UN za prevenciju, borbu i iskorjenjivanje nelegalne trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem (u daljem tekstu: SALW), dokumenta OSCE o SALW-u, kao i Regionalnog plana implementacije borbe protiv širenja SALW-a Pakta stabilnosti za Jugoistočnu Europu.

4. Vojna strategija BiH

Vojna strategija BiH uspostavlja tri državna vojna cilja čije ostvarivanje osiguravaju Oružane snage BiH: obrana BiH i njenih građana, sudjelovanje u operacijama potpore miru i pomoć civilnim organima.

Oružane snage BiH će vojne ciljeve dostizati vođeni sljedećim strateškim principima: agilnost, odlučnost i interoperabilnost. Isti naglašavaju sposobnost brze prilagodbe nastaloj situaciji, odlučno djelovanje u dostizanju postavljenih ciljeva, te potrebu za interoperabilnosti i kompatibilnosti sa snagama NATO.

Oružane snage BiH će nastaviti provoditi aktivnosti potpore vojnim ciljevima na bazi Doktrine Oružanih snaga BiH i rješenjima putem kojih su povezani oblici operacija Oružanih snaga BiH, elementi borbene moći i koncept zapovijedanja i nadzora. Doktrina Oružanih snaga BiH je povezana sa Sigurnosnom politikom BiH, Obrambenom politikom BiH i Vojnom strategijom BiH, te predstavlja temeljnu vezu sa NATO standardizacijom i interoperabilnošću.

Dostizanje vojnih ciljeva zahtijeva: aktivno sudjelovanje Oružanih snaga BiH u operacijama potpore miru, spremnost na samoobranu, realiziranje obrambenih aktivnosti u zemlji u suradnji sa ostalim elementima sustava sigurnosti, stalno promoviranje sigurnosti u regionu, odvrćanje od moguće agresije profesionalnošću i spremnošću Oružanih snaga BiH, te stvaranje uvjeta za efikasno izvršenje dodijeljenih zadaća i misija.

Razvitak Oružanih snaga BiH mora osigurati dostizanje potrebitih sposobnosti, a isti će se između ostalog ogledati u sljedećem:

- naglasak na razvitku posebnih sposobnosti - uništenje NUS i odlaganje eksplozivnih sredstava (u daljem tekstu: NUS/EOD), deminiranje (uz dalji razvitak Centra za protuminsko djelovanje s ciljem da isti preraste u regionalni), Vojna policija, transportni kapaciteti helikopterskih postrojbi,
- poboljšanje mobilnosti snaga kroz opremanje potrebitim sredstvima, u kratkoročnom razdoblju za snage u operacijama potpore miru, potom za snage dostupne za NATO vođene operacije i u konačnici za Oružane snage BiH u cjelini,
- nadogradnja sustava zapovijedanja i nadzora u cilju razvitka kompletnog sustava zapovijedanja, nadzora, komunikacija i kompjutora (u daljem tekstu: C4) kroz osiguranje moderne opreme i softverskih aplikacija za C4 te prilagođavanje procedurama C4 sukladno NATO zahtjevima,
- uvođenje novih tehnologija i prilagođavanje doktrine istim,
- poboljšanje sustava obuke postrojbi,
- učenje stranih jezika, sa težištem na engleskom jeziku.

Zahtjevi vezani za snage, koji predstavljaju najviši prioritet NATO i sukladno kojima Oružane snage BiH trebaju usmjeravati svoj razvitak, su:

- unaprjeđenje interoperabilnosti Oružanih snaga BiH sa NATO snagama kroz implementiranje Partnerskih ciljeva suradnje (u daljem tekstu: PG) BiH i NATO,
- obuka u cilju dostizanja borbene spremnosti i održivosti snaga za upućivanje u operacije potpore miru i operacije kolektivne sigurnosti,
- osiguranje određenog postotka snaga sa visokim stupnjem spremnosti,
- razvitak sposobnosti za suprotstavljanje asimetričnim ugrozama,
- razvitak modernog i superiornog sustava upravljanja informacijama,
- sposobnost zajedničkog djelovanja kroz primjenu različitih NATO instrumenata u rješavanju kriza i sposobnost koordinacije sa drugim akterima,
- poboljšanje sustava logistike u svakodnevnoj potpori snagama u zemlji i posebno u potpori snagama u operacijama izvan zemlje,

- formiranje i razvitak pričuve i njena potpuna integracija u Oružane snage BiH sa jasno definiranim parametrima i završenim opremanjem i obukom,
- transformiranje Oružanih snaga BiH, sukladno NATO zahtjevima za snage.

5. Plan razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH

„Plan razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“ operacionalizira viziju razvitka i dostizanje potrebitih sposobnosti Oružanih snaga BiH za navedeni period.

Osnovni cilj moderniziranja Oružanih snaga BiH je unaprjeđenje operativnih sposobnosti i plansko dostizanje pune interoperabilnosti i kompatibilnosti sa zemljama članicama NATO. Glavni ciljevi razvitka i moderniziranja Oružanih snaga BiH u periodu do 2027. godine su:

a) Ciljevi usmjereni na dostizanje operativnih sposobnosti:

1. Opremanje Oružanih snaga BiH sa novim sredstvima,
2. Unaprjeđenje sustava obuke i školovanja,
3. Intenzivnije sudjelovanje u međunarodnim vojnim operacijama, posebno u operacijama potpore miru,

b) Ciljevi usmjereni na uređenje normativno - pravnog okvira:

1. Izrada personalnih i materijalnih formacija zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga BiH,
2. Ažuriranje normativno - pravnih regulativa, sukladno novom obrambenom i operativnom konceptu Oružanih snaga BiH,
3. Uspostavljanje sustava pričuve Oružanih snaga BiH,

c) Ciljevi usmjereni na povećanje efikasnosti Oružanih snaga BiH:

1. Prijem i obuka novog vojnog i civilnog personala u Oružane snage BiH,
2. Razmještaj zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga BiH na perspektivnim lokacijama sukladno Odluci Predsjedništva BiH i predaja neperspektivnih lokacija civilnim strukturama,
3. Rješavanje pitanja viška naoružanja i vojne opreme, kao i neperspektivnog naoružanja i vojne opreme.

POGLAVLJE IV. VIZIJA, MISIJA, CILJEVI I NAČELA DJELOVANJA INSTITUCIJA OBRANE

1. Vizija, misija i ciljevi institucija obrane

Vizija, misija i ciljevi institucija obrane su utemeljeni na izvršenju zadaća, ciljeva i mjerodavnosti u pogledu uporabe, razvitka i održavanja obrambenih kapaciteta BiH definiranih Zakonom o obrani BiH i ostvarenju ciljeva i opredjeljenja iskazanih dokumentima Sigurnosna politika BiH, Obrambena politika BiH i Strategija vanjske politike BiH za period: 2018.- 2023.

Vizija institucija obrane je efikasan obrambeni sustav BiH, kao dio sigurnosnog sustava BiH, integriran u sustav kolektivne obrane interoperabilan sa NATO i u sustav međunarodne sigurnosti. Ova vizija uključuje stalnu izgradnju obrambenih sposobnosti, težišno razvitak modernih Oružanih snaga BiH, kao najvažnijeg operativnog dijela obrambenog sustava BiH, koje će biti sposobne i spremne da izvršavaju zakonom definirane zadaće i ispune državne ciljeve iz oblasti vanjske politike, sigurnosti i obrane.

Misija institucija obrane je stvaranje, razvitak i održavanje obrambenog kapaciteta kako bi se osigurala zaštita suvereniteta, teritorijalnog integriteta, političke neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, pružila vojna obrana BiH i njenim državljanima u slučaju napada, pružila vojna pomoć civilnim organima u slučaju prirodnih i drugih nesreća, pružio doprinos u

deminiranju u BiH, pružio vojni doprinos BiH u međunarodnim aktivnostima održavanja mira i sigurnosti, unaprijedili ciljevi vanjske politike BiH i ispunile međunarodne obveze BiH iz oblasti obrane.

Cilj institucija obrane u srednjoročnom i dugoročnom periodu je razvijati i održati vlastite sposobnosti i spremnost za izvršenje zakonskih zadaća, dodijeljenih misija i obveza, kroz realizaciju sljedećih specifičnih ciljeva:

1) Razvitak i unaprjeđenje operativnih sposobnosti Oružanih snaga BiH i dostizanje međunarodnih standarda

Za dostizanje ovoga specifičnog cilja potrebno je planirati i realizirati program „Vojna obrana“ i u okviru njega projekte:

- Obuka i profesionalni razvitak,
- Operacije vojne pomoći civilnim organima,
- Planiranje i upravljanje resursima,

2) Implementiranje obveza iz operacija kolektivne sigurnosti

Za dostizanje ovoga specifičnog cilja potrebno je planirati i realizirati program "Operacije kolektivne sigurnosti" i u okviru njega projekte:

- Sudjelovanje u NATO operacijama,
- Sudjelovanje u UN operacijama,
- Sudjelovanje u EU operacijama,

3) Ispunjavanje obveza iz međunarodne suradnje i jačanje vojno-diplomatske prepoznatljivosti BiH u inozemstvu

Za dostizanje ovoga specifičnog cilja potrebno je planirati i realizirati program "Međunarodna suradnja" i u okviru njega projekte:

- Suradnja sa međunarodnim organizacijama,
- Bilateralna suradnja,
- Vojnodiplomatsko predstavljanje.

Dostizanje utvrđenih specifičnih ciljeva zahtijeva i realiziranje niza aktivnosti usmjerenih na unaprjeđenje sposobnosti i spremnosti institucija obrane za izvršavanje zadaća, dodijeljenih misija i obveza u oblastima:

- deminiranja i uništavanja NUS/EOD,
- održavanja postojećih sustava C4, izgradnje stacionarnih i opremanja mobilnim sustavima C4,
- rješavanja viškova naoružanja, streljiva i minsko-eksplozivnih sredstva (daljem tekstu: NMiMES) i rješavanja nepotrebne ostale imovine,
- implementiranja NATO normi u oblasti skladištenja,
- moderniziranja i znavljanja naoružanja i vojne opreme,
- opće logističke potpore i investicijskih ulaganja,
- pripreme za sudjelovanje, sudjelovanja i logističke potpore snagama u međunarodno odobrenim operacijama kolektivne sigurnosti i stabilnosti,
- izrade i primjene dokumenata sustava obrane, planiranja, analitike i izvješćivanja,
- ispunjavanja ciljeva vanjske, sigurnosne i obrambene politike BiH i međunarodnih obveza BiH u oblasti obrane u okviru NATO/PfP i drugih programa obrambene suradnje.

2. Načela djelovanja institucija obrane

Izvršenje dodijeljenih zadaća i ispunjavanje državnih ciljeva u oblasti sigurnosti i obrane institucije obrane će realizirati uz puno poštivanje sljedećih načela:

- zakonitost (utemeljenost na zakonu i podzakonskim aktima),
- efikasnost (pravovremenost, točnost i pozitivan rezultat),
- ekonomičnost (najviši učinak uz najmanje troškove),
- priuštivost (usuglašenost mogućnosti, potreba i raspoloživih resursa),
- racionalnost (osmišljena i primjerena uporaba raspoloživih resursa),
- kontinuiranost (neprekidnost procesa i djelovanja),
- prilagodljivost (mogućnost djelovanja u promijenjenim okolnostima),
- odgovornosti (izvršenje zadaća i ostvarivanje ciljeva iz mjerodavnosti i djelokruga rada),
- transparentnost (uključenost svih aktera u proces donošenja odluka sukladno propisima i dostupnost relevantnih informacija vlastima i javnosti),
- interoperabilnost sa NATO (usuglašenost sa NATO normama i uobičajenom praksom).

U vršenju poslova iz mjerodavnosti institucije obrane će ostvarivati saradnju sa:

- institucijama vlasti i organima uprave u BiH,
- strukturama NATO u sjedištu i NATO Stožerom u Sarajevu,
- EU u sjedištu, Delegacijom EU u BiH i EUFOR,
- UN u sjedištu i Uredom UN programa za razvoj u BiH (UNDP),
- OSCE u sjedištu i Misijom OSCE u BiH,
- drugim regionalnim, multinacionalnim i inozemnim sigurnosnim i obrambenim organizacijama, strukturama, forumima i partnerskim državama,
- nevladinim sektorom i akademskom zajednicom, prema potrebi.

POGLAVLJE V. PRIORITETI OBRAMBENOG PLANIRANJA

1. Razvitak obrambenih sposobnosti

Institucije obrane trebaju osigurati stalni razvitak i unaprjeđenje vlastitih obrambenih sposobnosti koje odgovaraju sigurnosnom okruženju i omogućavaju izvršenje zakonskih zadaća i ispunjavanje ciljeva BiH u oblasti sigurnosti i obrane.

U pogledu razvitka obrambenih sposobnosti, primaran je razvitak sposobnosti i spremnosti Oružanih snaga BiH, te je u tom smislu prioritetno potrebno osigurati:

- opremanje Oružanih snaga BiH suvremenim naoružanjem i vojnom opremom,
- razvitak NATO kompatibilne i interoperabilne strukture Oružanih snaga BiH usklađene sa državnim potrebama i mogućnostima,
- razvitak sposobnosti Oružanih snaga BiH za prepoznavanje i odgovor na suvremene sigurnosne izazove, rizike i ugroze, uključujući sposobnosti za sudjelovanje u upravljanju krizama i planiranju za vanredne situacije, imajući u vidu aktuelni NATO Strateški koncept i praksu NATO i EU u oblasti upravljanja krizama,
- razvitak i unaprjeđenje sposobnosti za razmjestivost Oružanih snaga BiH, efikasno zapovijedanje i nadzor i odgovarajuće kapacitete za potporu operacijama,
- potporu sposobnosti Oružanih snaga BiH kroz sustav obuke, educiranja i doktrine uporabe snaga,
- visoku razinu suradnje sa NATO i EU i ispunjavanje zakonskih obaveza i obveza prema dokumentima koje je BiH dostavila u NATO i EU,
- razvitak i unaprjeđenje obrambene saradnje.

Kroz stalni razvitak sposobnosti i spremnosti, osigurati da Oružane snage BiH:

- izvršavaju zakonom definirane zadaće na efikasan način,
- pruže pomoć civilnim organima u širokom spektru funkcija i podrže opći društveni razvitak i stabilnost sukladno zakonu,
- podrže euroatlantske i europske integracijske procese BiH,
- pruže doprinos međunarodnim nastojanjima održavanja mira i sigurnosti.

2. Prioritetne obrambene aktivnosti

U cilju izvršenja zakonskih zadaća i ispunjavanja državnih ciljeva u oblasti obrane, institucije obrane će planirati i realizirati aktivnosti prema sljedećim prioritetima, uključujući odgovarajuću alokaciju sredstava iz proračuna obrane kako bi se osiguralo njihovo realiziranje:

Obrana BiH

Primarni ciljevi razvitka i zadaće institucija obrane usmjerni su na osiguranje suvereniteta, teritorijalnog integriteta, neovisnosti i međunarodnog subjektiviteta BiH, te pružanje vojne obrane BiH i njenim državljanima u slučaju napada.

Postizanje sposobnosti i spremnosti za realiziranje ciljeva i zadaća obrane države je prioritet, te u ovoj oblasti sa najvećim značajem planirati i provesti sljedeće aktivnosti:

- osigurati nastavak razvitka mobilnih, obučanih, opremljenih i motiviranih Oružanih snaga BiH, sposobnih i spremnih za efikasno izvršenje zakonskih zadaća i odgovor na sigurnosne i obrambene izazove, rizike i ugroze,
- osigurati dostizanje zahtijevanih nivoa obučanosti, kondicioniranje i periodične provjere obučanosti zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga BiH,
- implementirati plan mjera za otklanjanje nedostataka i osiguranje najvišeg stupnja borbene spremnosti Oružanih snaga BiH,
- analizirati stanje i vršiti izradu dokumenata iz oblasti veličine, strukture i lokacija Oružanih snaga BiH i ažuriranja lične i materijalne formacije Oružanih snaga BiH,
- osigurati izvršenje prosudbe vojno-političkog okruženja BiH i definirati zadaće i način uporabe svih obrambenih struktura kroz razvitak doktrinarnih i ostalih dokumenata,
- razvijati kapacitete i osigurati nabavu sustava i opreme za nadzor i zaštitu zračnog prostora, protuzračnu obranu, prijenos i integriranje podataka iz zračnog prostora u centre zapovijedanja i nadzora i daljinski prijenos slike iz zračnog prostora u realnom vremenu, uključujući bespilotne letjelice, te implementirati projekte Razmjena podataka o situaciji u zračnom prostoru (ASDE) i Upravljanje zračnim prostorom (ASM),
- harmonizirati razvitak vidova Oružanih snaga BiH,
- nastaviti sa aktivnostima uređenja pukovnijskog sustava Oružanih snaga BiH,
- osigurati uvođenje i integriranje pričuvnog sastava u strukturu Oružanih snaga BiH,
- osigurati realiziranje programsko-planskih aktivnosti i dodjelu potrebitih resursa,
- osigurati održavanje postojećih, izgradnju novih i prioritetnu nabavu C4 sustava i opreme u periodu realiziranja „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, razvitak sposobnosti i kapaciteta za *cyber* obranu, te sigurnost C4 komunikacija u institucijama obrane, u okviru vojno-diplomatskog i vojnog predstavljanja BiH i u okviru sudjelovanja Oružanih snaga BiH u operacijama potpore miru,
- osigurati realiziranje aktivnosti iz oblasti profesionalnog razvitka, upravljanja karijerom i upravljanja ljudskim resursima institucija obrane,
- unaprijediti sustav školovanja, obuke i stručno-specijalističkog usavršavanja, pri čemu posebnu pažnju posvetiti zrakoplovnom kadru sukladno Studiji školovanja pilotskog i

zrakoplovno-tehničkog kadra za potrebe Oružanih snaga BiH, kao i kadrovima drugih nedostajućih profila,

- osigurati razvitak efikasnog sustava popune institucija obrane i kvalitetne zamjene personala kroz unaprjeđenje procedura i kapaciteta za prijem, obuku, educiranje i vođenje kroz karijeru,
- nastaviti sa aktivnostima prevencije i borbe protiv korupcije, jačanja integriteta, unaprjeđenja inspeksijskih kapaciteta, te uočavanja i otklanjanja pojava koje štete moralu, efikasnosti i ugledu institucija obrane, uključujući učešće u NATO inicijativi izgradnje integriteta u obrambenom i sigurnosnom sektoru,
- osigurati efikasnu vojno-obavještajnu potporu za realiziranje zadaća Oružanih snaga BiH sa težištem na operacijama potpore miru, uspostavu vojno-obavještajne strukture sukladno NATO praksi, razvitak vojno-obavještajnih disciplina, stavljanje u funkciju Sustava za obavještajni rad, nadgledanje, određivanje ciljeva i izviđanje (ISTAR) i obuku pripadnika vojno-obavještajnog roda,
- intenzivirati aktivnosti zaštite i poboljšanja mjera sigurnosti institucija obrane.

U cilju potpore aktivnostima obrane države i osiguranja kontinuiranog funkcioniranja i unaprjeđenja funkcionalnosti obrambenog sustava, realizirati sledeće aktivnosti:

- osigurati kontinuiranu provedbu aktivnosti na prevenciji i spriječavanju širenja COVID-19 u institucijama obrane, uključujući stalno praćenje epidemiološke situacije, izradu planova i poduzimanje potrebitih organizacijskih i medicinskih mjera zaštite i samozaštite sukladno preporukama nadležnih organa, kao i nabavu potrebitih sredstava i opreme za navedenu namjenu,
- regulirati životno osiguranje, poboljšati zdravstvenu zaštitu, povećati materijalni i finansijski standard života i rada, te rješavati radno-pravna i druga statusna pitanja pripadnika institucija obrane, u suradnji sa nadležnim institucijama,
- nastaviti sa implementiranjem Perspektiva programa tranzicije i zbrinjavanja personala i Politike zaštite mentalnog zdravlja i psihosocijalne asistencije,
- osigurati prepostavke za razvitak naučnih i istraživačkih kapaciteta za potrebe obrane, uključujući učešće u NATO programu „Naukom za mir i sigurnost”,
- osigurati medijsko prezentiranje i afirmiranje obrambenog sustava kroz transparentno informiranje javnosti, uz razvitak sustava Strateškog komuniciranja (STRATCOM) i koncepta personalnih komunikacija i informacija u institucijama obrane,
- osigurati razvitak sporta i tjelesnog vježbanja u Oružanim snagama BiH,
- osigurati izvršenje interne revizije, koordinaciju sa eksternom revizijom i suradnju u izradi i implementiranju Integralnog akcijskog plana po izvješćima eksterne revizije,
- poduzeti aktivnosti na ažuriranju postojećih i izradi novih zakonskih rješenja u oblasti obrane, kao i aktivnosti na eliminiranju kolizija u zakonskim rješenjima na državnom i entitetskim nivoima koje imaju uticaj na oblast obrane,
- osigurati realiziranje aktivnosti iz oblasti pravnih poslova, protokolarnih aktivnosti, općih i zajedničkih poslova, te poslova iz oblasti pisarnice-arhive,
- realizirati mjere i aktivnosti vjerskih službi u institucijama obrane s ciljem ostvarivanja vjerskih sloboda, organiziranja vjerskog života i zadovoljavanja vjerskih potreba pripadnika institucija obrane sukladno specifičnostima svake od vjera,
- pratiti stanje i osigurati rodnu ravnopravnost u institucijama obrane, uključujući implementiranje Rezolucije Vijeća sigurnosti UN 1325 „Žene, mir i sigurnost”,
- realizirati aktivnosti iz oblasti reforme javne uprave u BiH,
- razmotriti dalje aktivnosti vezano za projekat smještaja vojnih osoba u vojarne,
- provoditi interresorne aktivnosti iz oblasti sigurnosti i obrane u suradnji sa nadležnim institucijama i organima u BiH, te relevantnim međunarodnim i inozemnim akterima.

Reformske aktivnosti

U cilju daljeg razvitka sposobnosti i unaprjeđenja funkcioniranja institucija obrane, osigurati nastavak reformskih aktivnosti u obrambenom sustavu. Reformske aktivnosti provoditi sukladno dokumentu „Pregled obrane” i njegovom sastavnom dijelu „Plan razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“. Također, reformske aktivnosti provoditi sukladno dokumentu Program reformi BiH kojim su za institucije obrane definirane aktivnosti usmjerene na: razvitak sposobnosti za izvršenje zakonskih zadaća i dodijeljenih misija; ispunjavanje ciljeva u oblasti sigurnosti i obrane; osiguranje visokog stupnja suradnje sa NATO i EU i ispunjavanje obveza BiH na putu ka europskim i euroatlantskim integracijama; osiguranje efikasnog planiranja i upravljanja raspoloživim obrambenim resursima; razvitak NATO kompatibilne i interoperabilne strukture snaga sukladno državnim potrebama i sposobnostima; razvitak sposobnosti za slanje u misije u inozemstvo; razvitak efikasnog zapovijedanja i nadzora i sposobnosti za potporu operacijama; razvitak sposobnosti snaga kroz sustav obuke i doktrine za uporabu oružanih snaga; razvitak i unaprjeđenje obrambene suradnje.

Reformske aktivnosti težišno usmjeriti na razvitak efikasnog i priuštivog obrambenog sustava BiH, primarno na razvitak sposobnosti i spremnosti Oružanih snaga BiH. Provedbu reformskih aktivnosti osigurati kroz implementiranje Odluke Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH od 24.11.2016. godine, Plana implementiranja dokumenta „Pregled obrane“, Akcijskog plana implementiranja „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“ i Okvirnog plana implementiranja dokumenta “Program reformi BiH” iz nadležnosti Ministarstva obrane i Oružanih snaga BiH.

Sukladno dokumentu „Pregled obrane“, usvojena reformska rješenja uključuju sljedeće:

- redefinjiranje brojnosti Oružanih snaga BiH (smanjenje sa 16.000 na 14.800 pripadnika),
- konsolidiranje perspektivnih vojnih lokacija (smanjenje broja lokacija sa 63 na 57),
- jačanje logističke, komunikacijske, vojno-obavještajne i vojno-sigurnosne potpore zapovjedništvima i postrojbama Oružanih snaga BiH,
- jačanje organizacijskih i operativnih struktura zračnih snaga i protuzračne obrane,
- jačanje inženjerskih i motoriziranih elemenata pješćkih brigada,
- jačanje organizacijskih struktura za obuku Oružanih snaga BiH,
- uređenje pukovnijskog sustava kroz uspostavu nepješćkih pukovnija Oružanih snaga BiH (pukovnija zračnih snaga i protuzračne obrane, pukovnija borbene potpore i pukovnija službi potpore), po donošenju odluke Predsjedništva BiH.

Reformske aktivnosti provoditi prema sljedećem:

- okončati nerealizirane aktivnosti iz FAZE-1 Plana implementiranja dokumenta „Pregled obrane“ i Akcijskog plana implementiranja „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, te sa istima vezane aktivnosti iz Okvirnog plana implementiranja dokumenta “Program reformi BiH” iz nadležnosti Ministarstva obrane i Oružanih snaga BiH. Navedeno uključuje definiranje nove organizacijske strukture Ministarstva obrane BiH, izradu Studije razvitka svih perspektivnih lokacija sukladno novoj organizaciji i razmeštaju Oružanih snaga BiH, okončanje izrade projekata moderniziranja Oružanih snaga BiH, definiranje financijskih sredstva za nabavu naoružanja i opreme i realiziranje započetih nabavi, te raščlambu i ažuriranje dokumenata sukladno novoj organizacijsko-formacijskoj strukturi Oružanih snaga BiH sa akcentom na koncept i šemu logističke i inženjerske potpore,
- implementirati Odluku Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH od 24.11.2016. godine kroz realiziranje FAZE-2 Plana implementiranja dokumenta „Pregled obrane“, Akcijskog plana implementiranja „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, Okvirnog plana implementiranja dokumenta “Program reformi BiH” iz nadležnosti Ministarstva obrane i Oružanih snaga

BiH, kao i kroz realiziranje drugih potrebitih aktivnosti u okviru reformskog procesa i procesa razvitka institucija obrane. Između ostalog, navedeno će zahtijevati implementiranje nove lične i materijalne formacije Oružanih snaga BiH, pripremu i infrastrukturno uređenje perspektivnih lokacija za razmještaj zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga BiH, dislokaciju materijalno-tehničkih sredstava na perspektivne lokacije, pripremu lokacija koje su oglašene neperspektivnim za predaju civilnim organima, te nabavu naoružanja, opreme i materijalno-tehničkih sredstava,

- sukladno usvojenim reformskim rješenjima, pokrenuti aktivnosti izmjena i dopuna postojećih i izrade novih pravnih propisa i drugih dokumenata iz oblasti obrane,
- u kontinuitetu vršiti raščlambu misija Oružanih snaga BiH, kapaciteta za njihovo implementiranje i priuštivosti strukture snaga,
- intenzivirati ostvarivanje svih reformskih ciljeva radi dostizanja potrebitih sposobnosti Oružanih snaga BiH. Važno načelo reformskih aktivnosti je moderniziranje Oružanih snaga BiH i postizanje interoperabilnosti i kompatibilnosti sa oružanim snagama zemalja članica NATO. Navedeno podrazumijeva standardiziranje i unificiranje naoružanja i vojne opreme, te operativnih i administrativnih procedura. Reformske aktivnosti provoditi u suradnji sa NATO, imajući u vidu iskustva NATO/PfP zemalja i specifičnosti BiH,
- u okviru implementiranja rješenja iz prethodne reforme u oblasti obrane, nastaviti sa implementiranjem Sporazuma o konačnom raspolaganju svim pravima i obvezama na pokretnoj imovini koja će i dalje služiti za potrebe obrane, predajom nepotrebne ostale pokretne imovine vladama entiteta, te aktivnostima rješavanja viškova NMiMES, uključujući suradnju kroz tehničke aranžmane i projekte sa partnerskim organizacijama i državama.

Realiziranje projekata i aktivnosti iz Akcijskog plana implementiranja „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, pored sredstava u proračunu obrane, zahtijevat će dodatno financiranje. Stoga realiziranje navedenog plana, pored neophodnosti pravovremenog planiranja i potpunog realiziranja proračuna obrane, zahtijeva provedbu odobrenih te izradu i odobravanje novih višegodišnjih projekata kapitalnih ulaganja u oblasti obrane. U tom cilju, neophodno je ostvariti intenzivnu suradnju sa nadležnim institucijama BiH kako bi se podržali takvi projekti i osigurala potrebna financijska sredstva za njihovo realiziranje prema prioritetima i dinamici iz Akcijskog plana implementiranja „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“ Imajući u vidu stanje i spremnost raspoloživog naoružanja, borbene i neborbene tehnike, sredstava, opreme, objekata i infrastrukture, od navedenog zavisi održavanje i unaprjeđenje operativnih sposobnosti Oružanih snaga BiH za izvršenje zakonskih zadaća i dodijeljenih misija.

Pri utrošku odobrenih financijskih sredstava za realiziranje Akcijskog plana implementiranja „Plana razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, a kako bi se zadržale i unaprijedile operativne sposobnosti Oružanih snaga BiH, težište dati na sljedeće prioritete:

- u periodu do 2021. godine: nabava sredstava transporta (helikopteri, motorna vozila, lako oklopno vozilo pješništva-točkaši), opremanje deklariranih postrojbi, nabava opreme za borbu protiv terorizma i za pomoć civilnim strukturama vlasti,
- u periodu 2021.-2027. godina: nabava sredstava transporta (helikopteri i motorna vozila), protuoklopnih sredstava, sredstava zračnog osmatranja i javljanja, inženjerskih sredstava, opreme za borbu protiv terorizma i za pomoć civilnim strukturama vlasti.

NATO/PfP i EU

Strateški ciljevi i opredjeljenja BiH u odnosu na NATO i EU utvrđeni su Zakonom o obrani BiH i relevantnim odlukama i dokumentima BiH iz oblasti sigurnosti, obrane i vanjske politike. Sukladno navedenom, težište djelovanja po pitanjima iz oblasti obrane u odnosu na NATO i EU usmjeriti na realiziranje sljedećih aktivnosti:

- osigurati ispunjavanje svih obveza BiH u okviru procesa i programa suradnje sa NATO, sukladno zakonu, dokumentima koje je BiH dostavila u NATO, strateškim dokumentima BiH i preuzetim obvezama BiH. U tom cilju osigurati implementiranje dokumenta Program reformi BiH i sudjelovanje u izradi narednih verzija ovog dokumenta, osigurati izradu i implementaciju PARP prosudbe i PG, kao i implementiranje svih programa, mehanizama i instrumenata suradnje BiH i NATO,
- osigurati participiranje u NATO strukturama, NATO/PfP obuci i vježbama, te koordinaciju u pripremama NATO/PfP aktivnosti u BiH,
- nastaviti sa aktivnostima postizanja interoperabilnosti elemenata obrambenog sustava BiH sa zemljama članicama NATO. Moderniziranje snaga i dostizanje interoperabilnosti bit će dugoročan proces, te kao stalnu zadaću poduzimati aktivnosti usvajanja NATO normi i uobičajene prakse,
- osigurati sudjelovanje deklariranih postrojbi Oružanih snaga BiH u NATO vođenim operacijama, te aktivno nastaviti implementiranje Koncepta operativnih sposobnosti (u daljem tekstu: OCC E&F) u Oružanim snagama BiH i deklariranje novih postrojbi u bazen snaga,
- pružiti doprinos u preuzimanju odgovornosti BiH za vlastitu sigurnost i u tom cilju osigurati efikasno i potpuno realiziranje poslova iz oblasti europskih i euroatlantskih integracija BiH. Stvaranje stabilnog i sigurnog okruženja, okončanje operacije EUFOR „ALTHEA” i preuzimanje odgovornosti za vlastitu sigurnost su općesigurnosni ciljevi BiH i pokazatelj državnih sposobnosti za europske i euroatlantske integracije. U tom cilju, nastaviti intenzivnu suradnju i potporu aktivnostima EUFOR, te pružiti pomoć institucijama BiH u prijenosu nadležnosti sa EUFOR. Intenzivnu suradnju sa EUFOR nastaviti u oblastima obuke i vježbi Oružanih snaga BiH, rješavanja viškova i upravljanja zalihama NMiMES, deminiranja, korištenja lokacija Oružanih snaga BiH za potrebe EUFOR i u drugim oblastima,
- osigurati ispunjavanje ciljeva, prihvatanje organizacijskih mehanizama i realiziranje aktivnosti iz oblasti CFSP i CSDP u kontekstu opredjeljenja BiH za članstvo u EU i time za integraciju u obrambene strukture EU. Stalnu suradnju i dijalog sa EU o sigurnosnim i obrambenim pitanjima ostvariti na temeljima CFSP i CSDP, koristeći mogućnost sudjelovanja BiH u projektima EU Stalne strukturalne saradnje u sigurnosti i obrani (u daljem tekstu: PESCO). U tom smislu, iskoristiti mogućnosti prema kojoj države članice EU mogu pozvati druge zemlje da sudjeluju u projektima PESCO, posebno u pogledu jačanja instrumenata za razmjenu informacija, koordinacije djelovanja, upućenosti u projekte i suradnje država članica EU i NATO sa državama Zapadnog Balkana.

Operacije i obuka

U cilju uspješnog izvođenja operacija Oružanih snaga BiH, te efikasne obuke kao preduvjeta uspješnih operacija, posebnu pažnju posvetiti:

- usvajanju i primjeni ocjenjivanja spremnosti Oružanih snaga BiH sukladno OCC E&F, kontinuiranom ažuriranju postojećih i izradi novih dokumenata iz oblasti operacija i obuke sa ciljem dostizanja NATO interoperabilnosti,
- poduzimanju aktivnosti na opremanju i obučavanju postrojbi Oružanih snaga BiH sukladno NATO standardima, u cilju stvaranja potrebitih uslova da "Bataljunska grupa lakog pješastva" bude spremna za drugu razinu ocjenjivanja (CREVAL) koje će se provesti u 2021. i 2022. godini, te da po sticanju certifikata "COMBAT READY" i

ulaska u OCC E&F bazen snaga bude spremna za sudjelovanje u NATO vođenim operacijama i operacijama potpore miru od 2023. godine, što bi u konačnici uključivalo 8% Oružanih snaga BiH. Nastaviti sa obukom/održavanjem stečene razine/i reocjenjivanjem (RE-EVAL) NUS/EOD voda i Voda vojne policije na razini 2 (NEL 2) što je sukladno PARP,

- implementiranju PG usmjerenih na operacije i obuku,
- pripremi za sudjelovanje u operacijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu,
- razvitku pilotskog i drugog zrakoplovnog kadra,
- osposobljavanju za protuminsko djelovanje u BiH i uništavanje NUS/EOD, uključujući struktuiranje Centra za protuminsko djelovanje i NUS/EOD Oružanih snaga BiH,
- razvitku sposobnosti i kapaciteta za pružanje vojne pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge nesreće i za druge aktivnosti pomoći civilnim organima,
- razvitku sposobnosti i kapaciteta za izvođenje zračne medicinske evakuacije i aktivnosti traganja i spašavanja,
- razvitku i unaprjeđenju posebnih sposobnosti za učešće u UN, NATO i EU vođenim operacijama,
- definiranju potrebe za međunarodno sponzoriranom obukom.

Obuku, educiranje i vježbe Oružanih snaga BiH u zemlji i inozemstvu realizirati kroz sljedeće glavne aktivnosti:

- profesionalni razvitak, školovanje i stručno-specijalističko usavršavanje,
- izvođenje vježbi zapovjedništava i postrojbi, uključujući sudjelovanje u NATO/PfP i drugim međunarodnim vježbama,
- uloga zemlje domaćina za međunarodne vježbe i konferencije,
- individualna i kolektivna obuka sa ciljem razvitka sposobnosti i spremnosti za izvršenje zakonskih zadaća i dodijeljenih misija,
- preduputne obuke postrojbi u cilju razvitka sposobnosti za sudjelovanje u operacijama potpore miru,
- realiziranje zajedničke vojne obuke sa multinacionalnim bataljunima EUFOR (MNB EUFOR),
- realiziranje obuke sa Odjeljenjem za osposobljavanje i obuku EUFOR (CBTD EUFOR) i mobilnim timovima EUFOR za obuku (MTT EUFOR),
- praćenje borbene spremnosti,
- učenje stranih jezika, težišno engleskog, sa akcentom na personal i postrojbe za operacije potpore miru,
- obuka u korištenju informacijskih tehnologija,
- educiranje i obuka specijalista za odnose sa javnošću.

Pomoć civilnim organima i civilno-vojna suradnja

U cilju izvršenja zakonske zadaće pružanja pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge nesreće, kao i doprinosa u izgradnji stabilnog i sigurnog okruženja i drugim aktivnostima potpore civilnim organima sukladno zakonu, realizirati sljedeće aktivnosti:

- osigurati efikasno realiziranje aktivnosti Oružanih snaga BiH u oblasti pružanja pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne i druge nesreće, uključujući medicinsku evakuaciju (MEDEVAC) zračnim putem i pomoć u traganju i spašavanju (SAR), te deminiranju i borbi protiv terorizma. Posebnu pažnju posvetiti angažiranju Oružanih snaga BiH u aktivnostima pomoći civilnim organima u prevenciji i sprječavanju širenja COVID-19. U cilju adekvatne potpore i uspješnog odgovora na civilne krizne situacije u kojima su ugroženi životi i zdravlje ljudi, materijalna dobra i okoliš, nastaviti sa razvitkom sposobnosti, spremnosti i kapaciteta u ovim oblastima. Poseban akcenat dati na nabavu potrebitih sredstava i na razvitak sposobnosti izvođenja

zajedničkih operacija, a potom i multinacionalnih operacija. Uz drugu potrebitu opremu za odgovor na civilne krizne situacije, kao izuzetno važna nameće se potreba nabave opreme za daljinski prijenos slike iz zračnog prostora u realnom vremenu, uključujući bespilotne letjelice,

- zadržati i povećati doprinos Oružanih snaga BiH u protuminskim akcijama u BiH, te unaprijediti obuku i suradnju u oblasti humanitarnog deminiranja, posebno na regionalnoj razini,
- urediti oblast pružanja vojne pomoći civilnim organima i civilno-vojne suradnje normativnim, konceptualnim, doktrinarnim i planskim dokumentima, sa ciljem unaprjeđenja sustava koordinacije, vojnih aspekata upravljanja kriznim situacijama i civilne potpore vojnim operacijama,
- završiti normativnu regulativu za izradu kredibilnog plana civilno-vojne suradnje,
- razmatrati mogućnosti kontroliranog stavljanja na raspolaganje odgovarajućih resursa i kapaciteta Oružanih snaga za potrebe civilnih organa sukladno zakonu,
- poduzeti aktivnosti na implementiranju Strategije BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma i pripadajućeg akcijskog plana za implementiranje navedene strategije sa težištem na dogradnji Plana civilno-vojne suradnje u odgovoru na terorizam, te aktivnosti na implementiranju Strategije za kontrolu SALW u BiH i pripadajućeg akcijskog plana za implementiranje navedene strategije.

Operacije kolektivne sigurnosti

Oružane snage BiH su jedna od najznačajnijih institucija BiH za pružanje doprinosa globalnoj sigurnosti i s tim u vezi važan instrument ispunjavanja ciljeva vanjske politike BiH i međunarodno preuzetih obveza BiH. U cilju nastavka ovog doprinosa i afirmiranja Oružanih snaga BiH kao instrumenta vanjske državne politike, realizirati sljedeće aktivnosti:

- osigurati nastavak odobrenog sudjelovanja Oružanih snaga BiH u operacijama potpore miru (UN misije u Kongu i Maliju, NATO vođena operacija „Odlučna potpora“ u Afganistanu i EU misija u Centralnoafričkoj Republici),
- definirati organizaciju i opremiti do 40% personala Oružanih snaga BiH na način koji će omogućiti njihovo upućivanje u zone operacija u inozemstvu,
- kroz proces osposobljavanja, kojem će cilj biti dostizanje pune operativne sposobnosti postrojbi, težiti da Oružane snage BiH stalno imaju angažirane ili u gotovosti za upućivanje u operacije u inozemstvu do 8% snaga, sa težištem na razvitku „Bataljunske grupe lakog pješastva” za učešće u operacijama potpore miru do 2023. godine,
- u kontinuitetu razmatrati mogućnost dodatnog upućivanja opremljenih i obučanih pripadnika i postrojbi Oružanih snaga BiH u operacije potpore miru i druge međunarodno odobrene aktivnosti kolektivne sigurnosti pod okriljem UN, NATO i EU.

Međunarodna suradnja i međunarodne obveze

U svrhu unaprjeđenja ciljeva vanjske politike BiH i ispunjavanja međunarodnih obveza BiH iz oblasti obrane, te afirmiranja Oružanih snaga BiH kao instrumenta vanjske državne politike, u oblasti međunarodne obrambene suradnje realizirati sljedeće aktivnosti:

- osigurati održavanje postojećeg i proširenje vojno-diplomatskog i vojnog predstavljanja BiH u međunarodnim sigurnosnim i obrambenim organizacijama i drugim državama,
- osigurati kontinuirano ispunjavanje međunarodnih obveza BiH u oblasti obrane, izvršenje aktivnosti međunarodne suradnje i sudjelovanje Oružanih snaga BiH u međunarodnim vojnim vježbama, uz adekvatno planiranje financijskih sredstva,
- osnažiti sudjelovanje u radu međunarodnih, multinacionalnih i inozemnih sigurnosnih i obrambenih organizacija i struktura, sa posebnim akcentom na jačanje regionalne suradnje, posebno sa susjedima, kroz učešće u regionalnim inicijativama,
- nastaviti sa realiziranjem aktivnosti vezanim za članstvo u regionalnim inicijativama koje imaju za cilj izgradnju kredibilnih kapaciteta na putu ka NATO,

- planirati izvršenje pasivnih kvota u BiH i aktivnih kvota u inozemstvu u okviru aktivnosti provedbe inspeksijskog režima, režima provjere i posmatračkih letova u skladno odredbama Sporazuma o subregionalnoj kontroli naoružanja, Bečkog dokumenta 2011 i Ugovora o otvorenom nebu,
- osigurati realiziranje obveza iz oblasti kontrole naoružanja, mjera za izgradnju povjerenja i sigurnosti i spriječavanja širenja oružja za masovno uništavanje,
- osigurati razmatranje ponuda za pomoć i donacije u okviru bilateralne i multilateralne suradnje i iste usmjeravati prema prioritetima institucija obrane,
- intenzivirati postojeću i proširiti obrambenu suradnju sa međunarodnim sigurnosnim i obrambenim organizacijama i partnerskim državama u svim oblastima od značaja za obrambeni sustav BiH.

Logistika

U cilju pravovremenog i kvalitetnog izvršenja definiranih zakonskih zadaća u BiH, kao i kvalitetnih pripremnih aktivnosti za operacije potpore miru, nastaviti razvijati i unaprjeđivati sustrav logističke potpore. S tim u vezi, realizirati sljedeće aktivnosti:

- osigurati neprekidnost funkcioniranja logističke potpore zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga BiH u izvršenju zakonom definiranih zadaća,
- sustav upravljanja zalihama i lancem snabdijevanja podići na višu razinu pravovremenim izvješćivanjem i pravovremenim planiranjem popune nedostajućim materijalnim sredstvima, te stavljanjem u funkciju vlastitih kapaciteta,
- poboljšati sustav održavanja materijalnih sredstava prioritarno stavljanjem u funkciju vlastitih kapaciteta,
- unaprijediti sustav javnih nabavi angažiranjem taktičko-tehničkih nosioca u procesu planiranja, a posebno u: nabavi materijalnih sredstava klase V neophodnih za popunu i formiranje borbenih kompleta, nabavi individualne i specijalističke opreme, održavanju kompleksnih sustava borbene i neorbene tehnike i materijalnih sredstava, te održavanju infrastrukture i objekata,
- pokretati pravovremno nabave naoružanja i opreme sukladno „Planu razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH“,
- nastaviti sa predajom neperspektivnih lokacija i definirane nepotrebne ostale pokretne imovine civilnim strukturama, uknjižbom perspektivne nepokretne vojne imovine na BiH, konsolidiranjem perspektivnih lokacija, rješavanjem viškova NMiMES kroz uništavanje, prodaju ili doniranje, te sa utvrđivanjem načina i rješavanjem nepotrebne opreme,
- nastaviti sa realiziranjem projekata nabave motornih vozila i helikoptera, te projekata moderniziranja i remonta postojećih helikoptera, sustava za C4, opreme za traganje i spašavanje, opreme za atomsko-biološko-kemijsku-obranu (ABKO), materijalnih sredstava za deminiranje i uništavanje NUS/EOD i materijalnih sredstava za pružanje medicinske potpore,
- nastaviti sa realiziranjem projekata sa ciljem povećanja sigurnosti skladištenja NMiMES sukladno NATO standardima,
- nastaviti sa implementiranjem projekata koji će poboljšati izvršenje Plana javnih nabavi primjenom modula e-poslovanja, te projekata kodificiranja materijalnih sredstava, Logističkog informacijskog sustava (LogIS) i drugih potrebitih projekata,
- nastaviti sa jačanjem medicinske potpore Oružanih snaga BiH, aktivnostima u okviru Balkanskih medicinskih snaga (BMTF) i aktivnostima na prevenciji i spriječavanju širenja COVID-19 koje uključuju stalno praćenje epidemiološke situacije, poduzimanje potrebitih organizacijskih i medicinskih mjera zaštite i samozaštite u institucijama obrane i nabavu potrebitih sredstava i opreme za potrebe institucija obrane i za pomoć civilnim organima.

Financije i proračun

Uspješno realiziranje obrambenih aktivnosti zahtijeva adekvatno financiranje, te je sukladno zakonskim mjerodavnostima nepohodno osigurati stabilno godišnje financiranje institucija obrane BiH. U navedenom cilju, realizirati sljedeće aktivnosti:

- prilagoditi proračun obrane raspoloživim sredstvima ravnaajući se fiskalnim ograničenjima i ekonomskim mogućnostima BiH, na osnovu čega kreirati financiranje obrane na duži period i sa potencijalnom stopom rasta bruto društvenog proizvoda (u daljem tekstu: BDP) težiti povećanju proračuna obrane,
- uspostaviti listu prioriteta financiranja sukladno programskim prioritetima, međunarodnim obvezama BiH iz oblasti obrane i NATO integracijskim procesom BiH. Imajući u vidu ograničenja u dodjeli sredstava za potrebe obrane, prilikom projekcije proračuna obrane za 2022. godinu nastojati osigurati sljedeću orijentacionu strukturu istog: personalni troškovi 80%; operativni troškovi 15%; razvojni projekti, opremanje i moderniziranje 5%,
- osigurati postepeno povećanje udjela sredstava u strukturi proračuna obrane za operativne troškove, razvojne projekte, opremanje i moderniziranje. Kroz inzistiranje na povećanju proračuna obrane, na godišnjoj razini nastojati osigurati smanjenje udjela personalnih troškova u istom za 3,5% - 4,5%, te u periodu do 2024. godine nastojati osigurati sljedeću orijentacionu strukturu udjela sredstava u proračunu obrane: personalni troškovi 70%; operativni troškovi 20%; razvojni projekti, opremanje i moderniziranje 10%. Željeni cilj strukture proračuna za obranu je oko 65% za personalne troškove, oko 20% za operativne troškove i oko 15% za razvojne projekte, opremanje i moderniziranje. Željeni cilj izdvajanja za potrebe obrane je 2% BDP, sukladno preporukama NATO,
- osigurati realiziranje odobrenog proračuna obrane prema planiranoj dinamici, izraditi potrebne operativne planove i vršiti programsko praćenje izvršenja proračuna,
- osigurati blagovremenu pripremu programa financiranja, razvitak trogodišnjeg okvira rashoda, izradu proračunskog zahtjeva i dalji razvitak SPPPI,
- poduzeti aktivnosti na osiguranju financijskih sredstava za višegodišnje projekte kapitalnih ulaganja u oblasti obrane, uključujući mogućnost korištenja neutrošenih financijskih sredstava iz godišnjeg proračuna obrane za ovu namjenu,
- osigurati izradu i ažuriranje normativnih i drugih dokumenata kojima se uređuju oblasti materijalno - financijskog poslovanja, definiranja potreba, implementacije i održavanja softvera i hardverske potpore za obračun plaća i naknada, vođenja materijalnog poslovanja i financijske transparentnosti u oblasti obrane,
- osigurati unaprjeđenje sustava interne kontrole u institucijama obrane kroz izradu Studije rizika i upravljanja rizicima i Strateškog plana za period od 3 godine.

Obrambeno planiranje

Dostizanje pune funkcionalnosti i operativnosti svih elemenata obrambenog sustava zahtijeva uspostavu efikasnog sustava obrambenog planiranja. Uređenje navedene oblasti realizirati kroz sljedeće aktivnosti:

- ažurirati postojeće i izraditi nove dokumente u sustavu obrambenog planiranja usmjerene na razvitak obrambenih sposobnosti i spremnosti institucija obrane, te u kontinuitetu osigurati implementiranje, praćenje i reviziju sadržaja odobrenih dokumenata. PARP prosudbu integrirati u sustav obrambenog planiranja i koristiti kao mehanizam za izradu i ažuriranje dokumenata sustava obrambenog planiranja,
- nastaviti sa razvitkom SPPPI sa ciljem osiguranja funkcionalnog NATO kompatibilnog procesa obrambenog planiranja. Kroz SPPPI omogućiti transparento planiranje i budžetiranje obrane i adekvatnu koordinaciju između institucija BiH uključenih u proces planiranja. Uz stabilno budžetiranje, kroz SPPPI nastojati osigurati pouzdanu financijsku prosudbu za period od pet godina,

- u cilju jačanja kapaciteta obrambenih institucija u oblasti upravljanja financijama i povezivanja faze planiranja i programiranja u SPPPI, unaprijediti kratkoročno i srednjoročno strateško planiranje kroz izradu i primjenu Godišnjeg programa rada Ministarstva obrane BiH i Srednjoročnog plana rada Ministarstva obrane BiH, sukladno sa propisima Vijeća ministara BiH i utvrđenom metodologijom.

POGLAVLJE VI. PRIORITETI FINANCIRANJA

Institucije obrane se kontinuirano suočavaju sa nedovoljnim resursima za izvršenje zadaća i planski razvitak obrambenih kapaciteta. Osnovni uzrok ovakvog stanja su nedovoljna financijska izdvajanja za potrebe obrane koja se kreću ispod 1% BDP na godišnjem nivou. Navedeno se odražava na nepovoljnu strukturu proračuna obrane u okviru kojeg su financijska izdvajanja za personalne troškove u proteklom periodu iznosila do 83%, čime je onemogućeno adekvatno financiranje operativnih troškova i razvojnih projekata u oblasti obrane.

Projekcije i trendovi u okviru DOB ne predviđaju suštinsko povećanje proračuna obrane, pri čemu će u najpovoljnijem odnosu struktura proračuna za 2022. godinu uključivati financijska izdvajanja u iznosu od 80% za personalne troškove, 15% za operativne troškove i 5% za razvojne projekte, opremanje i moderniziranje. Uz nepovoljnu strukturu, proračun obrane dodatno opterećuju i druga izdvajanja, kao što su troškovi održavanja i napuštanja neperspektivnih lokacija. Takođe, uticaj na nepovoljnu strukturu izdvajanja za oblast obrane imat će situacija vezana za pandemiju COVID-19. Imajući u vidu navedeno, za realiziranje razvojnih projekata, opremanje i moderniziranje neophodno je osigurati dodatna financijska sredstva, uključujući poduzimanje aktivnosti na omogućavanju korištenja neutrošenih financijskih sredstva iz godišnjeg proračuna obrane za ove potrebe.

U uslovima ograničenih resursa sa kojima raspolažu institucije obrane, proces obrambenog planiranja treba biti usmjeren na ključne prioritete kako bi se ostvarili državni ciljevi u oblasti obrane. S tim u vezi, u trenutnim okolnostima nedovoljnog financiranja obrane, prilikom planiranja aktivnosti i troškova za njihovo realiziranje neophodno je prioritete financiranja klasificirati i planirati prema sljedećim prioritetima:

Prioritet 1. Obvezni troškovi

Ovi troškovi moraju biti obvezno u cjelosti planirani i proračunski podržani radi osiguranja temeljnog funkcioniranja obrambenog sustrava BiH:

- plaće, doprinosi i naknade za odobreno brojno stanje prema Instrukciji za pripremu proračunskog zahtjeva,
- izmirenje fiksnih i režijskih troškova i usluga,
- temeljno snabdijevanje (prehrambeni artikli, gorivo, mazivo, uniforme i drugo snabdijevanje neophodno za osnovno funkcioniranje),
- temeljno i prioritetno opremanje (oprema neophodna za izvršenje misija u inozemstvu, deminiranje i drugo opremanje neophodno za temeljno funkcioniranje),
- temeljno održavanje (održavanje sredstava, opreme, objekata, infrastrukture, tehnike i drugo održavanje neophodno za temeljno funkcioniranje),
- izvršenje zakonskih zadaća i obuka Oružanih snaga BiH,
- opremanje sukladno „Planu razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH“.

Prioritet 2. Funkcionalni troškovi

Ove troškove potrebno je obvezno proračunski planirati radi osiguranja potpunog funkcioniranja obrambenog sustava BiH utemeljenog na postojećim zakonskim i drugim obvezama, pri čemu njihovo realiziranje ovisi od odobrenog proračuna obrane:

- opremanje sukladno „Planu razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH“,
- ostalo opremanje, održavanje, izgradnja i nabava, uključujući nabavu nedostajućih sredstava klase V za popunu i formiranje borbenih kompleta,
- školovanje i usavršavanje,
- razvitak novih sposobnosti i podizanje razine spremnosti radi ispunjavanja PG,
- ispunjavanje međunarodno preuzetih obveza BiH i obveza u okviru NATO/PfP i EU integracijskog procesa,
- pružanje pomoći civilnim organima,
- vojno predstavljanje BiH i razvitak međunarodne suradnje,
- rješavanje viškova NMiMES i vojne opreme Oružanih snaga BiH,
- razvitak informacijskih sustava,
- reduciranje i konsolidiranje lokacija Oružanih snaga BiH,
- zadovoljavanje vjerskih potreba,
- jačanje integriteta pripadnika institucija obrane i borba protiv korupcije,
- medijsko prezentiranje i afirmiranje obrambenog sustava BiH,
- troškovi funkcioniranja pukovnijskog sustava Oružanih snaga BiH,
- tranzicija i zbrinjavanje personala,
- zaštita mentalnog zdravlja.

Prioritet 3. Razvojni troškovi

Ove troškove obvezno je planirati kroz višegodišnje razvojne projekte u oblasti obrane radi dostizanja potrebne efikasnosti i spremnosti obrambenog sustava BiH:

- opremanje sukladno „Planu razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH“,
- razvitak novih sposobnosti i podizanje razine spremnosti Oružanih snaga BiH,
- standardiziranje i moderniziranje naoružanja i vojne opreme,
- moderniziranje objekata, infrastrukture i tehnike,
- uvođenje pričuvnog sastava Oružanih snaga BiH.

Prilikom izrade godišnjeg proračuna obrane, u trenutnim okolnostima nepovoljnog financiranja obrane, u odnosu na ukupni odobreni proračun obrane osigurati sljedeću orijentacionu strukturu financijskih izdvajanja prema proračunskim programima:

- program „Vojna obrana“ oko 91,5%,
- program „Operacije kolektivne sigurnosti“ oko 2 %,
- program „Međunarodna suradnja“ oko 1,5%,
- program „Administracija“ oko 5%.

POGLAVLJE VII. ZAVRŠNA RAZMATRANJA

1. Zaključak

Uspješno funkcioniranje institucija obrane i uspješne vojne operacije zahtijevaju adekvatno financiranje, obučene, spremne, sposobne i motivirane snage, efikasnu organizaciju i vođenje, pravovremeno i optimalno planiranje te dodjelu potrebitih resursa. U tom pogledu, neophodan je nastavak razvojnog procesa kako bi institucije obrane BiH i njihov najvažniji operativni dio, Oružane snage BiH, bile priuštive, relevantne i djelotvorne komponente sigurnosne, obrambene i vanjske politike BiH i podržale suvremene integracijske procese BiH.

Predstojeće obveze u okviru ovog procesa uključuju održavanje i dalji razvitak obrambenih kapaciteta BiH, težišno razvitak modernih NATO interoperabilnih i kompatibilnih Oružanih snaga BiH koje su opremljene, sposobne i spremne da izvršavaju zakonske zadaće i ispune državne ciljeve u oblasti sigurnosti, obrane i vanjske politike. U tom smislu, dalji razvitak obrambenih kapaciteta potrebno je realizirati sukladno dokumentu "Pregled obrane" i njegovom sastavnom dijelu „Plan razvoja i moderniziranja Oružanih snaga BiH 2017.-2027.“, te dokumentu Program reformi BiH.

U uslovima nedovoljnog proračuna i dodjele ograničenih resursa za potrebe institucija obrane, planski razvitak obrambenih kapaciteta će zahtijevati povećanje godišnjeg proračuna obrane i odobrenje dodatnih finansijskih sredstava za realiziranje višegodišnjih razvojnih projekata u oblasti obrane. U tom pravcu, neophodno je da institucije orane učine dodatne napore u suradnji sa nadležnim institucijama BiH.

Institucije obrane ne smiju dozvoliti neuspjeh u procesu prilagodbe svoje strukture i sposobnosti državnim potrebama i zahtjevima suvremenog okružja. Jedan od izraženijih izazova sa kojima se susreću institucije obrane i na koji su u dosadašnjem periodu pružile adekvatan odgovor je pomoć civilnim organima u prevenciji i spriječavanju širenja COVID-19, uključujući i provedbu mjera na zaštiti zdravlja i spriječavanju širenja navedene bolesti u institucijama obrane. Iz navedenog razloga, pred institucije obrane se nameće imperativ stalnog usavršavanja i jačanja vlastitih sposobnosti. Imajući u vidu da institucije obrane funkcioniraju u restriktivnim okolnostima duži vremenski period, navedeno predstavlja poseban izazov čije prevazilaženje zahtijeva racionalnu uporabu raspoloživih resursa kako bi se podržala realizacija prioriternih obrambenih aktivnosti.

Institucije obrane će programskim i planskim dokumentima detaljno razraditi definirane prioritete iz Smjernica. Za sve prioritete definirat će način i dinamiku realiziranja, te potrebna finansijska sredstva koja će sukladno potrebama i mogućnostima adekvatno obrazložiti i planirati za potrebe izrade proračuna obrane. Pored definiranih prioriteta, institucije obrane će u narednom periodu realizirati i druge aktivnosti iz mjerodavnosti sukladno konkretnim okolnostima vojno-političkog okružja, zahtjevima kolektivnih sustava obrane i vlastitim potrebama i mogućnostima. Na kraju proračunske godine, prioritete iz Smjernica koristiti za ocjenjivanje izvršenja proračuna obrane.

2. Odgovornost za implementiranje

Za implementiranje Smjernica iz svoje mjerodavnosti odgovorni su zamjenici ministra obrane, rukovodioci organizacijskih jedinica Ministarstva obrane BiH, načelnik Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH, zamjenici načelnika Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH i zapovjednici zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga BiH.

3. Primjena

Smjernice stupaju na snagu danom donošenja i primjenjuju se sukladno operativnom ciklusu Sustava upravljanja obrambenim resursima za potrebe planiranja razvitka obrambenih sposobnosti i financijski, materijalno i operativno podržanog funkcioniranja institucija obrane u periodu 2022.-2026. godina.

Broj: 06-03-8-2010-17/20
Sarajevo, 04.01.2021. godine

MINISTAR

dr. Sifet Podžić

Pregled kratica

ABKO - Atomsko-biološko-kemijska obrana

ANP (Annual National Programme) - Godišnji nacionalni program

ASDE (Air Situation Data Exchange) - Razmjena podataka o situaciji u zračnom prostoru

ASM (Airsapace Management) - Upravljanje zračnim prostorom

BDP - Bruto društveni proizvod

BiH - Bosna i Hercegovina

BMTF (Balkan Medical Task Force) - Balkanske medicinske snage

C4 (Command, Control, Communications and Computers) - Zapovijedanje, nadzor, komunikacije i kompjutori

CFSP (Common Foreign and Security Policy) - Zajednička vanjska i sigurnosna politika EU

COVID-19 - Korona virus

CSDP (Common Security and Defence Policy) - Zajednička sigurnosna i obrambena politika EU

CBTD EUFOR - Odjeljenje za osposobljavanje i obuku EUFOR

DOB - Dokument okvirnog budžeta

EU (European Union) - Europska unija

EUFOR (European Union Force in Bosnia and Herzegovina) - Vojne snage EU u BiH

ID (Intensive Dialogue) - Intenzivirani dijalog

Institucije obrane - Ministarstvo obrane BiH i Oružane snage BiH

IPAP (Individual Partnership Action Plan) - Individualni partnerski akcijski plan

IPCP (Individual Partnership and Cooperation Programme) - Individualni partnerski program suradnje

ISTAR (Intelligence, surveillance, target acquisition, and reconnaissance) - Sustav za obavještajni rad, nadgledanje, određivanje ciljeva i izviđanje

LogIS - Logistički informacijski sustav

MAP (Membership Action Plan) - Akcijski plan za članstvo u NATO

MEDEVAC (Medical evacuation) - Medicinska evakuacija

MNB EUFOR (Multinational Battalion EUFOR) - Multinacionalni bataljun EUFOR

MTT EUFOR (Mobile Training Team EUFOR) - Mobilni tim EUFOR za obuku

NAC (North Atlantic Council) - Sjevernoatlantsko vijeće NATO

NATO (North Atlantic Treaty Organisation) - Organizacija sjevernoatlantskog ugovora

NATO/PfP (NATO/Partnership for Peace) - Program NATO/Partnerstvo za mir

NMiMES - Naoružanje, streljivo i minsko-eksplozivna sredstva

NUS - Neeksplozivna ubojita sredstva

NUS/EOD (NUS/Explosive Ordnance Disposal) - Uništavanje NUS/odlaganje eksplozivnih sredstava

OCC E&F (Operational Capability Concept Evaluation and Feedback) - Koncept operativnih sposobnosti, prosudba i povratne informacije

OSCE (Organization for Security and Co-operation in Europe) - Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi

PARP (Planning and Review Process) - Proces planiranja i revizije

PD (Presentation document) - Prezentacijski dokument

PESCO (Permanent Structured Cooperation) - EU Stalna strukturalna suradnja u sigurnosti i obrani

PG (Partnership Goals) - Partnerski ciljevi

SALW (Small Arms and Light Weapons) - Malo oružje i lako naoružanje

SAR (Search and Rescue) - Traganje i spašavanje

SPPPI - Sustav planiranja, programiranja, proračuna i izvršenja

STRATCOM (Strategic communication) - Strateško komuniciranje

UN (United Nations) - Organizacija Ujedinjenih nacija

UNDP (United Nations Development Programme) - UN program za razvoj